

Mededelingen

Deze 'Mededelingen' zijn een bijvoegsel bij de OKV-Aflevering nr 1 jaargang 1997

Inhoud

- 3 Nico Lannoo
Uit Brugse mist
- 4 Dirk Lauwaert
Ik ben niet toegankelijk
voor iedereen
- 5 MUSEUMKLAP
De provinciaal
museumconsulent
- 6 Kunst voor de massa's
(geld)
- 7 Een nieuwe thuis voor
het Taxandriamuseum
Documenta X
Adopteer een stoom-
machine
- 8 Het universum van
Paul Delvaux
- 9 Vlaamse miaturen
voor vorsten en
burgers 1475-1550
- 10 Sir Lawrence Alma-
Tadema (1836-1912)
Monumentenwacht viert
vijfjarig bestaan
Romeinse
ambachtenmarkt
- 11 Zeven avant-gardisten uit
de jaren twintig
- 12 Tentoonstellings-
agenda
- 26 Fotografiecircuit
Ateliers, lezingen,
cursussen.
- 29 Boeken

Openbaar Kunstbezit
in Vlaanderen
op BRTN-radio

"Surrealisme
in Belgische collecties"
komt aan bod:

bij Radio 1
bij Radio 2
bij Radio 3
in "De Kunstberg"
bij Radio Donna
in "Foyer".

Uitzenddata waren bij het ter perse
gaan nog niet gekend. U gelieve de
programma's in de pers te
raadplegen.

OKV-
Aanbieding
Nico
Lannoo

"Always
november" 1997
Een reeks van
15 exemplaren

Foto: Herman Huys, Sint-Niklaas

Lid van de Unie
van de Uitgevers van
de Periodieke Pers

p r o v i n c i e Limburg

Bijvoegsel bij OKV 1997/1
OPENBAAR KUNSTBEZIT

IN VLAANDEREN

Vijfendertigste jaargang

januari-februari-maart

1997/nr. 1

driemaandelijke periodiek
voor inwijding in de beeldende
kunsten door reproducties,
teksten en radiouitzendingen

Uitgave van Openbaar
Kunstbezit in Vlaanderen v.z.w.
onder de auspiciën van de
Vlaamse provincies en in
samenwerking met de B.R.T.N.

Verantwoordelijke uitgever:
Rudy Vercauteren

Secretariaat, redactie en
abonnementendienst:
Oud-Parochiehuis, Grote
Markt 46, 9100 Sint-Niklaas
tel.: 03/760.16.40
fax.: 03/760.16.41

Publiciteit:
03/231.28.00 (B-Promotion)

B.T.W.-nummer: 427.190.176

Bankrelaties:
448-0007361-87
385-0590844-80
000-0099920-10
135.20(NL)

Deze Mededelingen werd
samengesteld door:
Rudy Vercauteren, Marc Devos
en Geert Verstaen.

Losse nummers

Losse nummers kosten
250,-BF of 15,-NLG.
Bestellen kan door storting
op rekening 448-0007361-
87
(in België)
of 135.20 (in Nederland)
van Openbaar Kunstbezit
in Vlaanderen, met
vermelding van de titel van
de aflevering.

Spelregels gratis tickets

U kan een gratis ticket
bekomen door een gele

briefkaart te sturen naar Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, Grote
Markt 46, 9100 Sint-Niklaas

Bij de tentoonstellingen die een gratis ticket aanbieden, vindt u
onderaan het artikel een blauwe balk met het aantal ter beschikking
gestelde tickets.

Door loting wordt bepaald wie een ticket krijgt toegestuurd.

Let op:

1. één ticket per tentoonstelling en per persoon
2. één ticket per gele briefkaart
3. de gewenste tentoonstelling vermelden

Foto: Herman Huys, Sint-Niklaas

OKV-Aanbieding

Nico Lannoo
"Always november" 1997

Voor Openbaar Kunstbezit in
Vlaanderen realiseerde
Nico Lannoo een ets
op 15 exemplaren.

Technisch

Papier: Zerkall, 350 gr./m²,
natuurwit.

Ets: doge naald, polyester,
polyurethaan en carburundum
op zink en plexi;
drie kleurenplaten.

Elk exemplaar werd met de
hand bijgewerkt.

Formaat papier: 32 x 22 cm;
formaat prent: 27,2 x 17,5 cm.

Oplage: 15 exemplaren.
Elk exemplaar is genummerd
en getekend.

Prijs:

Voor abonnees:
5.000,-BF (266,-NLG)

Voor niet-abonnees:
6.000,-BF (319,-NLG)

BRTN Departement Cultuur

Tekens OP TV 2,
ELKE DINSDAG OM 22.45U

- 06.02 Petrus Christus
- 13.02 Humphrey Bogard
- 20.02 Cobra
- 27.02 De Spiegelbeelden van Arbabië

BRTN Departement Cultuur

Affiche ELKE WEEK OP ZATERDAG,
OM 12U. OP TV 1,
OM 20U. OP TV 2

Affiche bestaat uit volgende delen:

- **Agenda:** een vlugge en vlotte montage van een tiental
komende of lopende tentoonstellingen, concerten, theater en
dansvoorstellingen
- **Accent:** een korte reportage over een actueel kunstgebeuren
waarin de betrokken kunstenaar centraal staat. Interviews door
Régine Clauwaert
Kortom, een actueel en informatief programma over kunst in al
haar vormen.

Het programma wordt verzorgd door Jan Blondeel en Marianne
Soetewey (regie), Régine Clauwaert (samenstelling, redactie en
presentatie), Nathalie Capiou (assistentie)

Openbaar Kunstbezit

in Vlaanderen

wenst aan alle abonnees

en lezers

een gelukkig nieuw jaar

1997

Nico Lannoo *Uit Brugse mist*

Nee, hij is geen familie van. Hij heeft nergens een suikeroom die een grootse monografie over hem wil uitgeven. Bovendien is er dat hardnekkige misverstand dat iemand zoals hij, die enkel grafisch werk maakt, etsen, en niet schildert of beeldhouwt, niet echt een voldragen kunstenaar kan zijn.

Die overtuiging leeft nog sterk, in musea en galerijen. Nico Lannoo kan ze niet echt in het ongelijk stellen. Je moet hem het wereldje van de grafisten immers niet leren kennen. Die mentaliteit, die bekrompenheid, zegt hij-

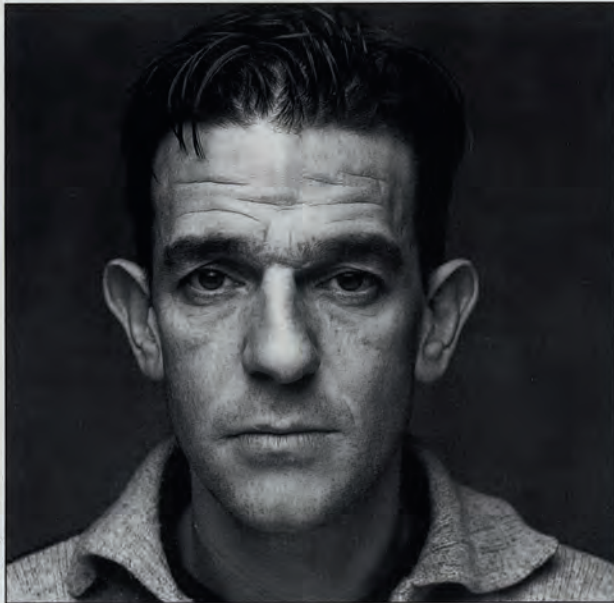

foto: Jacques Sonck

het is om te huilen. "De meesten zijn alleen maar in technische hoogstandjes geïnteresseerd, die ze dan met de grootste geheimzinnigheid omgeven, als alchemisten. Ik gooi ze te grabbel, die technieken. Omdat het de visie is die mij interesseert. Ik wil een verhaal vertellen". Zijn hele oeuvre is getekend door het verlangen om zich aan de wetten van dat wereldje te onttrekken. Meer en meer zoekt hij als grafisch kunstenaar naar middelen, systeempjes, en trucs, die zijn werk zo weinig mogelijk op dat van een grafisch kunstenaar moeten doen lijken, en op huisvlijt. Maar daardoor kom je natuurlijk ook tussen twee stoelen terecht. In de divisie waar de "echte" kunst bedreven wordt, ziet men hem immers nog altijd als een tweedeplasser, omdat hij zich uitsluitend toelegt op die etsen, terwijl grafisten hem dan weer een beetje als een verrader beschouwen, een bastaard, onbetrouwbaar, en te mijden.

Brugge is bovendien ook al niet de meest geschikte plek om aan een carrière te werken. Maar het zal Lannoo een zorg zijn. Hij voelt geenszins de behoefte om een greep te doen naar de titel van meest befaamde kunstenaar, zelfs al was het dan

maar van Zwevezele-West. Hij heeft zijn atelier in een oud burgershuis aan de Sint-Pieterskaai. Op het gelijkvloers heeft zijn echtgenote een winkel waar ze temidden van een zee aan knopen en stoffen nog op ouderwetse wijze kleren creëert, op maat van de cliënt, en dezelfde hang naar kleinschaligheid en intimiteit typeert de etsen die Nico in de kelder drukt. Hij krijgt ook nogal wat verbaasde blikken als blijkt dat elk van zijn prenten slechts in een oplage van één wordt aangemaakt, telkens hij zijn zinken plaat op de pers legt. Dat klinkt immers een beetje als een drukker die elk van zijn boeken slechts in één exemplaar van de pers wil halen. "Het is niet dat ik elk van de platen maar één keer gebruik," zegt Nico, "maar ik zal ze, nadat ik een prent heb gemaakt, weer gaan herwerken, zodat bij een volgende druk een andere tekening ontstaat. Of ik combineer die plaat met andere platen die dan in overdruk een heel andere prent opleveren. Of ik tracht uit te zoeken wat een plaat die ik voor donkere kleuren had gemaakt, zou worden als ik ze in lichtere kleuren zou afdrukken".

Hij maakt series. Krast een tafereel in een plaat, waarvan hij dan één enkele print maakt. Gaat dan weer aan het slijpen op het zink van de plaat. Perforeert ze. Verandert de kleuren, waardoor een schaduwpartij op de voorgrond treedt. Neemt dan weer een andere plaat, die hij over dat tafereel drukt. Neemt dan nog een plaat. En nog een. Eenmaal de prenten gedrukt, gaat hij daarop ook met grafiet tekeer. En zo ontstaat een wereld waarbij één enkele tekening, ruw en primitief in het zink gekrast, als een sjabloon, of een oud cliché, steeds weer andere aspecten van zichzelf gaat vrijgeven. Voorground wordt achtergrond, een beeld wordt tegenbeeld. Een simpel sjabloon baart in zo'n serie een oneindig complexe wereld.

In 1989 was hij voor het eerst naar Sardinië gereisd. Keer op keer is hij sindsdien naar dat barre en desolate landschap teruggekeerd. De strek is in zowat alles een antipode van Brugge. Hier komen toeristen zich in drommen vergapen aan de gotische resten van wat eens de hoofdstad was geweest, en daar beland je in een wereld die nooit iets had betekend. Hier hangt ook overal die mist om je heen, terwijl daar die verzengende hitte aan je kleren blijft kleven. Maar één ding hebben ze gemeen: die sporen van een middeleeuwse mystiek die je zowel hier als daar nog achter elke steen blijft vinden. Zijn verhaal over Sardinië is er één van kloosters en grotten, waar prachtige

tekeningen doorheen de storm der eeuwen bewaard zijn gebleven.

Ook zijn etsen hebben nu iets van muurschilderingen die een verloren strijd tegen de tijd blijven leveren, fresco's die door nieuwe verflagen overschilderd werden, of gewoonweg weggevreten werden. Om de etsen niet op etsen te doen lijken, spant hij ze op een chassis, als schilderijen. Maar bij de kleinere exemplaren transformeert het dunne papier zich op die manier tot een zware steen. Ze vragen een lang en intens kijken. Dingen verschijnen, om dan weer uit het gezichtsveld te verdwijnen. Niet voor niets heeft hij zoveel tafereelen met ogen geëtsd. Ziende blind zijn is een van zijn favoriete thema's.

Op tentoonstellingen wil hij die paneeltjes wel eens in gesloten dozen steken. Dozen van Pandora, zegt hij. Dozen met geheimen. "Vroeger", zegt hij, "had ik de gewoonte om met een duidelijke zwarte tekening te werken. Maar door onder meer met overdrukken te werken, weet je nooit echt wat het resultaat van zo'n experiment zal zijn. Je weet het ongeveer, maar ook niet meer. Je leert met het gecontroleerde toeval leven. En door die gelaagdheid ontstaat er een waas, een mist, waarachter het tafereel zich als een vermoeden terugtrekt".

Hij heeft ook een veertigtal Drapeaux Ideologiques gecreëerd. Bonte tafereeltjes in polyester die weinig martiaal op manshoge stokjes werden bevestigd. Als ze al een land vertegenwoordigen, dan moet het Wonderland zijn. Ze zijn vaak op reis. "Maar het liefst van al heb ik ze nog thuis", zegt Nico. Alsof hij het over familie heeft. En thuis is natuurlijk Brugge, waar de mist nooit helemaal optrekt. Hij toont ook nog een geschilderd dagboek uit Sardinië, met tafereeltjes die hij nooit wil tentoonstellen. "Want ik ben nu eenmaal geen schilder", zegt hij. Iemand zou hem toch wel eens van het tegendeel moeten overtuigen.

MAX BORKA

Dirk Lauwaert.

Ik ben niet toegankelijk voor iedereen.

*"Ik zoek altijd en altijd heel bewust de verkeerde plaats op,"
zegt Dirk Lauwaert.*

En hij zegt: "Zo val ik niet in slaap.

Zo roest ik niet vast. Zo blijf ik in de oppositie."

*Hij neemt een slok water en zegt op even zelfverzekerde
toon:*

*"De oppositie houdt me lenig: ze doet me denken,
ze geeft me energie." Dirk Lauwaert is dan ook niet
voor één gat te vangen: is hij kunstkriticus of
cultuurhistoricus of cultuurfilosoof?*

*Hij doceert esthetica van de fotografie,
schrijft ook over film en plastische kunst,
geeft vaak lezingen en bundelt zijn gepeins in boeken.
Hij weet waar hij staat.*

Over zijn verleden is Dirk Lauwaert kort: "Geen prettige jeugd. Eenzaam. Opgroeien in een provinciestadje. Altijd alles zelf verwerken. Studeren. Filmregie in Rome. Neerstrijken in Brussel. Zoiets." Zijn jeugd heeft hem getekend: "Ik heb allerlei strategieën moeten ontwerpen om me te redden. Zo leerde ik dat de kracht om te overleven in mezelf besloten lag. Er was die vuistregel: de zorg om nergens bij te horen, nergens bij te willen horen. Dat is geen pose, dat is realiteit, dat is Dirk Lauwaert.

De grote leugen van deze tijd is dat iedereen voor iedereen toegankelijk moet zijn. Wel: ik ben toegankelijk, maar niet voor iedereen. En het kost me echt niet de minste moeite om buiten de cirkel te gaan staan, in de wind te gaan lopen: ik woon in niemandsland, daar staat mijn huis. De vraag *Waar sta ik?* is me vreemd. Ik wéét waar ik sta. En ik begrijp anderen niet die niet weten waar ze staan. Het klinkt misschien pedant. Té bewust.

Shockerend. Maar zo is het niet bedoeld. Het is eerder zelfdefinitie." Hij lacht heel even: "Ik lijd heus niet aan een megalomaan soort zelfvertrouwen." Het lachje verdwijnt, gehaast: "Ik leef met de stelligste overtuiging dat alles heel moeilijk is. Die wetenschap compenseert mijn zelfzekerheid. Maar: ik kan en wil niet slordig met mijn leven omgaan. Het is te mooi, het is te kort, het is te boeiend,... Uit die attitude spruit voort dat alles in mijn leven zinvol, overwogen, bedacht moet zijn. Dat ik aandachtig moet leven dus."

"Ja, ik kon cynisch geworden zijn. En nee, ik kon niet cynisch geworden zijn. Cynisme is intellectueel te verantwoord. Maar het past me niet. Wellicht té gemakkelijk. Het is een sluipteg die me nergens brengen zou.

Ook het onconventionele dat eigen is aan het avantgardistische kon me geen voldoening schenken. De avantgarde is me

vanuit mijn jonge jaren niet onbekend, ik heb het toen gezien én bestudeerd, nu ben ik er -tijdens het veldwerk dat voorafging aan mijn schrijverij over het surrealisme in dit nummer van Openbaar Kunstbezit- weer mee geconfronteerd... En opnieuw... Cynisme... Avantgardisme... Nee, ik geloof in de liefde en in de esthetiek. Al heb ik een vreemde verhouding met die twee. Liefde is wat mij betreft niet iets dat te maken heeft met ik of jou, maar met datgene dat in het tussengebied tussen twee personen ligt. In het *tussen* ligt -op voorwaarde dat beide partijen elkaar alle vertrouwen en dus alle

geduld verworven. Ik heb dat verinnerlijkt. Film, fotografie, plastische kunsten,... amuseren me omdat ik hun exponenten kan reflecteren op een groot wit doek van ervaring en kennis. Ik ben heus niet te beroerd om naar de grootste kaskrakers te gaan, de waanzinnigste commerciële producties te zien, maar wat ik zie is almaar meer: verschraling, verarming. Film bevat me niet meer zoals het me vroeger beviel. Wat wel blijft is het verlangen naar het anonieme en de drang om op te lossen in de massa."

"Of het leven zwaarder wordt met ouder

*"Het obligate portret van de auteur helpt de lezer niet een tekst te verstaan;
het is dus niet functioneel.*

Het uiterlijke is een private aangelegenheid.

Het is essentieel een recht op discretie te verdedigen."

Dirk Lauwaert.

ruimte geven - het ongrijpbare, het mysterie, het mooie, de romantiek, de potentie, de voedingsbodem van het zijn en worden,... En de kunst? Ik heb omzeggens mijn huis opgetrokken in de bioscoop: een plek waar alle onderscheid opgeheven wordt, waar ik en alle andere individuen deel gaan uitmaken van een grijze massa die op zich weer deelt in de gevoelens van het grote scherm. En dan krijg je paradoxen. De paradox van de pretentie bijvoorbeeld. Niet het onwrikbaar geloof in mijn eigen identiteit, in mijn eigen wezen, in mijn eigen bewustzijn is pretentius, maar het perverse verlangen om tot een meerderheid te willen behoren is pretentie. Misschien is dat verlangen wel de meest ultieme pretentie." Er valt geen tijd voor stilte: "En al ben ik geen betere toeschouwer dan de toeschouwers rond mij, toch weet ik dat ik beter zien. Dat is de dialectiek van het beter zien. Ik heb leren kijken. Ik heb dat met veel moeite en

worden? Het wordt anders. Ik voel aan dat ik niet kan blijven experimenteren om het experimenteren an sich. Ik mag graag afsluiten, nu. Ik wil graag tot conclusies komen. Ik moet de dingen nu maar eens glashelder gaan stellen zoals ik ze voel. Misschien kom ik tot een conclusie via de grafiek. Ik wil zelf iets maken ook. Een boek, ja. Dat impliceert het loslaten van het spektakel en de terugkeer naar de intimiteit van papier. Bezigt zijn met vorm en inhoud, zoeken naar oplossingen tussen wat concreet is - papier - en wat door middel van tekens - het alfabet - opgeroepen wordt,... Ik geloof dat in grafiek een taal besloten ligt waarmee ik de ervaringen kan openbaren die ik wil openbaren, waarmee ik de kennis wil doorgeven die ik wil doorgeven, waarmee ik, kortom, kan afronden."

PAUL DE MOOR.

De provinciaal museumconsulent: een kennismaking met een voorlopig nog vreemde eend in de bijt

MUSEUMKLAP

Een reeks over beleids-
mensen, conservatoren,
museummanagers, con-
sulenten, wetenschap-
pelijke, educatieve, ad-
ministratieve, techni-
sche medewerkers, bi-
bliothekbeheerders,
persverantwoordelij-
ken, suppoosten, ... Zij
spreken over hun muse-
um (musea): hoe zien
zij hun functie, hoe vul-
len zij die in, hoe is het
om in een museum te
werken, ...

Na dr. Paul Huvenne,
vice-voorzitter van de
Vlaamse Museum-
vereniging (Medede-
lingen 96/3) en de heer
Luc Martens, Vlaams mi-
nister van Cultuur, Gezin
en Welzijn (Medede-
lingen 96/4), nu het
woord aan: de Provinciaal
museumconsulent.

Waarom is er een provinciaal museumconsulent ?

Het verhaal van de Oost-Vlaamse museumconsulent begon in 1990 te Middelburg. Tijdens een interprovinciale studiedag kwam het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen daar sterk onder de indruk van het museumconsulentschap, zoals het werd uiteengezet door Wim Scholten, de provinciaal museumconsulent van Zeeland. Hij vergeleek de museumconsulenten met apotheekhoudende huisartsen: "Zij zijn snel bereikbaar, hoewel nog niet voorzien van semafoon of autotelefoon, en komen desgewenst aan huis. Niet al te ernstige zieken kunnen door hen in eigen praktijk uitstekend worden behandeld en genezen. Ernstiger zieken kunnen rekenen op doorverwijzing naar vakkundige specialisten. Patiëntvriendelijkheid voorop en begeleiding verzekerd. En een aardige bijkomstigheid: in tegenstelling tot de echte huisarts presenteert de museumhuisarts zijn patiënten geen rekening!". Aangezien in Oost-Vlaanderen de behoefte bestond voor een centraal aanspreekpunt voor en over de musea in de provincie, nam de Provincie Oost-Vlaanderen in september 1992 een museumconsulent in dienst om deze ondersteunings- en begeleidingstaak waar te nemen.

Wat doet de provinciaal museumconsulent ?

Het takenpakket van de Oost-Vlaamse museumconsulent beperkt zich niet tot louter advisering en begeleiding van de musea. Zij staat ook in voor de collectieve publiciteit van de musea, de sensibilisering voor musea en museumwerk, coördinatie van cursussen voor museummedewerkers, de onderlinge afstemming van beleid en museumveld en het uitwerken van een vorm van financiële ondersteuning voor de museumsector. De advisering en begeleiding van musea op het grondgebied van de provincie vormt wel de hoofdplicht van de provinciaal museumconsulent. Om die opdracht optimaal te kunnen vervullen, beschikt de museumconsulent over een handbibliotheek met vakliteratuur en een gegevensbank. Die bevat uitgebreide informatie over museumwerk en over materialen, personen, instellingen en bedrijven die voor musea nuttig kunnen zijn. De meeste vragen voor advies en/of begeleiding situeren zich op het vlak van conservatie en publiekswerking of houden verband met het opstarten van een museuminitiatief.

De consulent is ook nauw betrokken bij de werking van de provinciale musea: het Molenmuseum en de Zwalmolensite, het uitbouwen van een archeologisch museum en park te Ename en de werking van het Archeologisch Museum te Velzeke.

Naast het adviseren en begeleiden, wil de provinciaal museumconsulent de Oost-Vlaamse musea ook logistiek ondersteunen. Vandaar de idee om te starten met een *uitleendienst specifiek voor de museumsector*. Met een reglementering en materiaal dat aangepast is aan de specifieke eisen en noden van de museumsector, vooral op het vlak van conservatie en presentatie.

Het verzorgen van *collectieve publiciteit en het sensibiliseren* van het publiek voor musea en museumwerk vormt ook een wezenlijk onderdeel van het takenpakket van de museumconsulent. Het voorlopig resultaat: de 'Museumwijzer', een gids voor Oost-Vlaamse musea en collecties en twee leskoffers voor het lager onderwijs: de museumkoffer "Sleuteltje in het museum" en de kunstkoffer "Kleurenkriebels".

Bovendien kan de museumconsulent een belangrijke rol spelen op het vlak van *scholing*. Zeker in Vlaanderen waar de opleiding in de museumsector nagenoeg onbestaande is. De consulent kan instaan voor het verzorgen van basiscursussen of bijscholingsinitiatieven. Een eerste scholingsinitiatief zal zich in het bijzonder richten tot de suppoosten.

Aangezien de museumconsulent zich midden in het museale veld bevinden, zijn zij ook goed geplaatst om het beleid en het museumveld op elkaar af te stemmen. Dit kan in Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld leiden tot het uitwerken van een geschikte vorm van financiële ondersteuning. Een *financiering op basis van ingediende projecten* lijkt het meest aangewezen.

De museumconsulent kan ook *coördinerend* optreden bij het organiseren van gezamenlijke manifestaties of publieksacties en bij het zoeken naar een oplossing voor gezamenlijke problemen. Bovendien is er voor de museumconsulent een belangrijke adviserende en begeleidende taak weggelegd in verband met het *museumdecreet*: begeleiden van musea om aan de voorwaarden voor erkenning te voldoen, het bevorderen van samenwerkingsakkoorden tussen kleinere musea enzovoort.

Voorlopig nog een vreemde eend in de bijt ...

Het museumconsulentschap vormt een essentiële pijler van het Oost-Vlaams

museumbeleid. Het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen heeft de uitdaging aangenomen om op dit vlak een *pioniersrol* te vervullen. Voorlopig is de museumconsulent van Oost-Vlaanderen nog een vreemde eend in de bijt maar wij hopen echter dat andere provincies snel dit voorbeeld zullen volgen, zodat wij in de toekomst de handen in elkaar kunnen slaan. Dit ten bate van ons rijk, maar zeer gevarieerd en versnipperd museumlandschap.

Inlichtingen :

Anneke Lippens
provinciaal museumconsulent
Provincie Oost-Vlaanderen - 9e Directie
W. Wilsonplein 2, p/a Gouvernementsstraat 1,
9000 Gent
tel (09) 267 72 52
fax (09) 267 72 99

De directie
van B-Promotion
wenst onze
adverteerders
een voorspoedig

1997

B-Promotion 03 / 231.28.00

Kunst voor de massa's (geld)

Veilingen en catalogi online

Op het Internet zijn er nog geen elektronische equivalenten voor de History of Art van H. W. Janson of de eeuwige schoonheid van E.H. Gombrich. Op zich is dat niet zo erg, want dergelijk materiaal laat zich beter doornemen op papier. De distributie van dergelijke informatie zou weliswaar sneller via het wereldwijde computernetwerk plaatsvinden, maar wie haalt het zich in het hoofd om het thuis af te drukken?

Voor de degelijk uitgeruste kunstliefhebber zijn er reeds tal van cd-rom's over kunst op de markt. Het gros is echter barslecht. De Franse ODA-reeks (met Breugel, Rubens, Vermeer enz.) die het Gemeentekrediet hertaalde naar het Nederlands zijn alleen al door de obscurantistische uitleg onverteerbaar. Zelfs de bijdrage van Hanneke Vlieghe kan dit niet verhelpen. Technologisch zijn het zeker odingen. Niemand minder dan het grootste softwarehuis Microsoft toont hoe het wel moet. *Microsoft Art Gallery* (op basis van de collectie van The National Gallery in Londen) is een pareltje. Duidelijke uitleg, multimediale extraatjes zoals filmpjes, een tijdsbalk, geografische zoekmogelijkheden, verklarende tekstjes... het zit er alle-

maal in zonder dat de technische forsbol-lerij stoort. *A Passion for Art* (over de uitzonderlijke kunstcollectie van Dr. Barnes) van Corbis is waarschijnlijk nog beter dan de MS Art Gallery. De Barnes-collectie bevat echter quasi alleen post-impressionisme en Afrikaanse kunst.

Hoewel Microsoft bij andere cd-rom's meer en meer evolueert naar een hybride toepassing waarbij actuele informatie op een Internet-site staat en de liefhebber vanop de cd naar het Internet surft, ontbreekt die optie nog in de kunst-cd-rom's. Op Internet is er echter wel zeer accurate informatie te vinden. Het zijn spijtig genoeg niet de musea die daarvoor zorgen. Het is de kunsthandel die online diensten zoals Artnet, ArtQuest en Thesaurus deed ontstaan. Artnet is naar mijn smaak de beste van de drie omdat hij bijna exhaustieve lijsten van musea (en hun Internet-adres), galerijen en veilingen aanbiedt. Zulk benedictijnenwerk is uiteraard niet de hoofdbezigheid van Artnet. Eigenlijk verdient Artnet zijn geld met het verkopen van abonnementen op zijn databank met veilinggegevens. Daarvoor ontwikkelde het bedrijf een eigen software zodat de elektronische archieven met beelden en gegevens niet via Internet raadpleegbaar zijn. Consultatie kost immers 1,25 dollar per minuut. Concurrent ArtQuest heeft wel een catalogus online en de kunstkenner kan zelfs via Internet orders plaatsen. Voor wie niet genoeg geld bezit is ArtQuest maar een lelijke en saai site. Het Britse Thesaurus is wat rare interesses betreft veel interessanter. Zo kan een niet betalende gebruiker de gegevensbank met veilinggegevens raadplegen, maar de computer zal dan enkel de twee eerste resultaten tonen. Op zich is dit al erg interessant. Een opzoeking met de naam van de Antwerpse schildersfamilie Portielje leverde in een fractie van een seconde twee fiches op van twee Amerikaanse verkopen. Wat bleek? Het waren de twee enige doeken van Eduard Portielje die momenteel ter veiling aangeboden worden. *The Letter* wordt in Detroit tussen de 7.000 en 9.000 dollar geschat. Sotheby's in New York schat *The Sailor's Sweetheart* op 10.000 à 15.000 dollar. In beide gevallen bevat de fiche alle details plus de gegevens om het veilinghuis te contacteren.

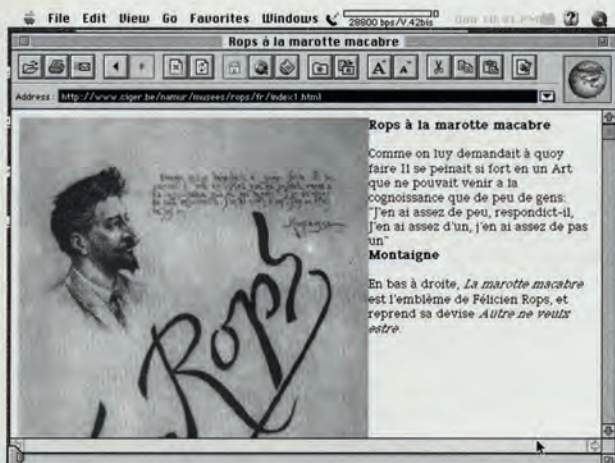
Wie zelf niet wil kopen of prospecteren beleeft misschien meer pret aan *Tracer*. Met *Tracer* kan men gestolen kunstvoorwerpen opzoeken en bekijken via het Internet. Erg fraai ziet het er niet uit en van sommige kunstwerken bestaan alleen maar grove schetsen. Toch blijken een aantal bronnen juist om-

wille van de poen niet op Internet te staan. De uitmuntende *Mayer International Auction Records* is weliswaar op cd-rom voor Windows te koop, maar op het wereldwijde computernet zal je hem niet vinden. Zelfs niet via een universiteits-computer. Wetenschappelijke instituten vrezten te zeer de boetes voor het openbaar maken van dergelijke dure naslagwerken. De cd-rom van de oudste gids over kunsthandel is wel "relatief" goedkoop: hij kost zo'n kleine 6000 frank. In de winkel. Bestellen via Internet kan soms wel. *Gordon's 1996 Print Price* cd-rom is elektronisch te bestellen. Een enkele keer heeft een uitgever van kunstdatabanken op cd-rom een eigen Internet-site. ArtFact deed een inspanning om die website aantrekkelijk te maken. Dat mag wel als je beweert de enige cd-rom met beeldmateriaal te zijn. Ook hier gaat het om veilingdata. ArtBrokerage is een buitenbeentje tussen al deze databankuitgevers omdat het een makelaar in kunst is (sinds 1981 volgens hun website). De collectie ziet er niet erg boeiend uit (wat bandwerk van Lichtenstein enzovoort), maar ze verkopen wel plekken op hun site voor annonces. Opname in de databank kost niets. Logo's en illustraties wel.

De prachtigste en tevens de moeilijkst te doorzoeken databank is die met Corbis' beeldbank. Professionele aankopers van digitaal beeldmateriaal kunnen hier hun keuze maken en het bestand tegen betaling opvragen. Corbis bezit de digitale rechten op enkele van de mooiste collecties (de Hermitage, de National Gallery, de Bettman Archives, de foto's van Ansell Adams...). Om de beelden te zien moet de gebruiker wel de speciale jpeg-viewer van Corbis ophalen. Elk beeld bevat een watermerk dat eventjes verdwijnt als de gebruiker een toetsencombinatie intikt. Voor de klanten geeft Corbis trouwens speciale cd-rom's en catalogi uit. Wie lang op het internet toeft, krijgt al gauw het gevoel dat kunst terug elitair wordt. De rijke kunstbronnen zijn immers betalend.

LODE GOUKENS

Www.artnet.com
www.artquest.com
www.thesaurus.co.uk
www.search-auction.com
www.artfact.com
www.artbrokerage.com
www.corbis.com

Een nieuwe thuis voor het Taxandriamuseum

In 1902 sticht de Turnhoutse Norbertijner kanunnik Josephus Evermodus Jansen een geschiedkundige kring met als bedoeling: "In een museum verzamelen al wat belang heeft voor de Kempen". 95 jaar later krijgt de inmiddels immense verzameling een nieuw onderkomen in het prachtig gerestaureerde "Huis metten Thoren".

De eerste schaarse voorwerpen van de Geschiedkundige Kring Taxandria werden ondergebracht in een pand aan de toenmalige Botermarkt, nu het Zegeplein. Reeds in 1910 besliste de Kring met eigen middelen een museumgebouw op te trekken. Drie jaar later werd het gebouw feestelijk ingehuldigd. Kort daarop brak de oorlog uit en moest de Kring noodgedwongen zijn activiteiten stoppen. De ledenbijdragen waren onvoldoende om de leningen terug te betalen en in 1920 werd de Stad Turnhout bereid gevonden het museumgebouw over te nemen.

"Huis metten Thoren", de nieuwe thuishaven van het Taxandriamuseum.

Naast zijn diverse religieuze functies was kanunnik Jansen ook stadsarchivaris van

Turnhout, geschiedschrijver en verwoed verzamelaar. Hij verzamelde niet alleen in zijn hoedanigheid van conservator van het Taxandriamuseum maar ook privé. In 1937 schonk hij het grootste deel van zijn verzameling aan het Taxandriamuseum dat zo in het bezit kwam van een groot aantal voorwerpen die vreemd zijn aan de Kempen.

Ook de opvolgers van de kanunnik bleven verwoed verder verzamelen. De voorwerpen stapelden zich op en het museum ging steeds meer lijken op een goed onderhouden stapelplaats. In 1980 werd de collectie in zijn geheel overgemaakt aan de Stad Turnhout die als tegenprestatie beloofde voor een goed behuizing te zorgen. Met de ingebruikname van het gerestaureerde "Huis metten Thoren" werd deze belofte ingelost.

Het "Huis metten Thoren" dateert van 1570 en is het oudste nog bestaande burgerlijke huis van Turnhout. Het behoorde vaak aan ambtenaren die met het nabijgelegen kasteel in relatie stonden. Het voorgebouw is 16de-eeuws, de vleugel met de rondbogen aan de tuinzijde werd gebouwd in de 18de eeuw. In de voortuin staat een monument voor Pieter Corbeels, boerenkrijger en grondlegger van de Turnhoutse papierverwerkende industrie.

Begijnestraat 28, 2300 Turnhout

Documenta X

Van 21 juni tot 28 september is Kassel opnieuw het epicentrum van de hedendaagse kunst.

Artistiek directeur Catherine David, curator van het Centre Georges Pompidou en de Galerie Nationale du Jeu de Paume te Parijs, brengt 250 gasten naar Kassel: kunstenaars, theatermakers, filmmakers, auteurs, architecten, muzikanten en filosofen. 100 dagen lang zullen de bezoekers de kans hebben een brede waaier van hedendaagse kunsten te beleven. 100 dagen van analyse, overleg, kritische benadering, vraagstelling en reflectie.

Praktische informatie:

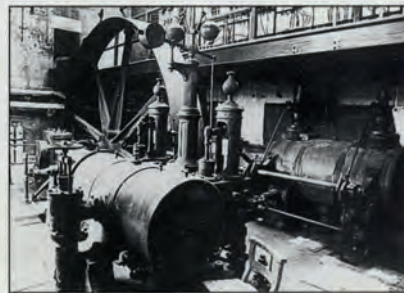
documenta und Museum
Fridericianum Veranstaltung
GmbH
Friederichsplatz 18, D-34117
Kassel
tel. 0049/561-70.72.70,
fax. 049/561-707.27.39,
internet:
<http://www.documenta.de>

Adopteer een stoommachine

Het Nationaal Museum van de Speelkaart in Turnhout bezit een historische stoommachine.

Om het kolossale apparaat te restaureren, op te stellen en opnieuw te laten draaien is 8,5 miljoen frank nodig. Wie interesse heeft in het project en zijn steentje wil bijdragen, kan één van de 2000 onderdeeljes van de stoommachine adopteren.

De machine dateert van 1896 en is de oudste en grootste compound-machine die in België nog bestaat. Het apparaat weegt 70 ton en werd in 1979 aangekocht. Het kon niet onmiddellijk worden opgesteld omdat het museum toen nog niet beschikte over een aangepast gebouw. Intussen werd het museum ondergebracht in een vleugel van een vroegere speelkaartenfabriek in hartje Turnhout. Voor de stoommachine zal een apart "stoomhuis" worden gebouwd in het verlengde van de hoofd vleugel.

De stoommachine van het Nationaal Museum van de Speelkaart, toestand 1978.

Wie wil helpen om de historische kolos opnieuw in zijn oude glorie te herstellen, kan contact opnemen met IETS v.z.w. (Stichting Erfgoed Turnhoutse Speelkaarten), Druivenstraat 18, 2300 Turnhout, 014/41.56.21.

Het universum van Paul Delvaux

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België,
Brussel

21 maart tot 27 juli

Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van Paul Delvaux (1897-1994) organiseren de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België in Brussel een omvangrijke overzichtstentoonstelling. Met deze retrospectieve wil men een zo volledig mogelijk panorama geven van de artistieke productie van Delvaux en hem als scheppend kunstenaar situeren in de internationale stromingen van zijn tijd.

Paul Delvaux wordt geboren in Antheit in de provincie Luik op 23 september 1897, als zoon van een briljant advocaat. De jonge Delvaux is van plan rechten te studeren, maar als tijdens de oorlog de universiteiten worden gesloten, aarzelt hij. De muziek trekt hem aan, hij is een uitstekend pianist. Maar toevallig ontmoet hij de schilder Franz Courtens die hem adviseert zich aan de schilder-

Als vurig bewonderaar van Constant Permeke en Gustave Van de Woestyne schildert hij composities waarin de thema's dood en liefde centraal staan. Maar de jonge schilder raakt in een impasse. Het keerpunt komt als hij kennis maakt met de surrealistische schilderijen van René Magritte en diep onder de indruk komt van de metafysische werken van Giorgio de Chirico. Van Magritte leert hij zich los te maken van een natuurgetrouwe picturale weergave, van de Chirico leert hij niet langer uit te drukken wat hij ziet, maar wat hij is.

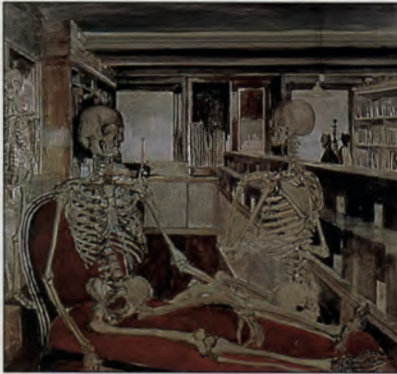
De surrealisten Breton en Eduard bewonderen het werk van Delvaux. In 1938 neemt hij deel aan de "Exposition internationale du Surréalisme" in Parijs. Alhoewel hij zich nauw verwant voelt met Magritte, de Chirico en zelfs Ernst, sluit hij niet aan bij de surrealisten. Hij is geen man voor een beweging of een groep. Delvaux is

verwikkeld in dagelijkse activiteiten voorbehouden aan de levenden. In zichzelf gekeerde mannen met bolhoed of versies van Jules Verne's professor Lidenbrock wandelen ongestoord door deze vreemde wereld.

Dat de naam Paul Delvaux altijd een grote internationale weerklank heeft gekend, bewijzen de talrijke buitenlandse tentoonstellingen van zijn werk. In eigen land was de waardering voor de ere-stationschef van het station van Louvain-La-Neuve geringer. De laatste grote Delvaux-tentoonstelling had plaats in 1977 in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten te Brussel. In dezelfde zalen zullen nu zo'n 120 schilderijen en 130 tekeningen te zien zijn, ongeveer een derde van het totale oeuvre van Delvaux. De tentoonstelling wordt opgesteld rond de geliefde thema's van de kunstenaar zoals de oudheid, het skelet, de stations en de treinen, de vriendinnen, de voorstad, de ontmoeting, de droom en de wetenschap, de eenzaamheid, de courtisanes, de stad... De werken worden vergezeld van archiefdocumenten die de relatie tussen het oeuvre en de denkwereld van de kunstenaar belichten. Zo zijn voor het eerst de 21 schetsboeken te zien die Delvaux aan de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten schonk. De retrospectieve Paul Delvaux wordt gerealiseerd met de medewerking van diverse binnen- en buitenlandse musea en de Stichting Paul Delvaux. Deze stichting beheert het Paul Delvaux-museum dat in 1982 in Sint-Idesbald werd geopend. Ter gelegenheid van de tentoonstelling wordt op 29 maart in het museum een nieuwe zaal geopend.

Paul Delvaux.

"Les squelettes" (1944).
Gemengde techniek op
paneel, 85 x 90cm. Privé
collectie. ©Stichting Paul
Delvaux, St-Idesbald,
Belgium.

kunst te wijden. Hij gaat les volgen aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Brussel. Een van zijn leraars is Constant Montald. Hij wekt zijn interesse voor antieke motieven, grote formaten en een matte schildertechniek. Vanaf 1925 begint Paul Delvaux regelmatig te exposeren. Zijn werk is sterk beïnvloed door de Vlaamse expressionisten.

Paul Delvaux. "Solitude" (1955). Olieverf op paneel, 99,5 x 124cm. Collectie van de Belgische Staat, inv. 7806. ©Stichting Paul Delvaux St-Idesbald, Belgium.

Paul Delvaux. "Le musée Spitzner" (1943).
Olieverf op doek, 200 x 240cm. Communauté Française
de Belgique, inv. A.P.C. 49, in depot in de Koninklijke
Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel.
©Stichting Paul Delvaux St-Idesbald, Belgium.

een enling die zich niet interesseert voor het sociale of politieke leven. Na 1945 komt zijn talent pas goed tot bloei, hij wordt bekend en gevierd. Zijn techniek wordt steeds perfecter. Hij schildert fresco's en muurschilderingen van indrukwekkende afmetingen in het Kursaal van Oostende (1952), het Congrespaleis te Brussel (1959), de Universiteit van Luik (1960), het casino te Chaudfontaine (1974) en het metrostation Beurs te Brussel (1978).

Het universum van Delvaux staat buiten de tijd en buiten de werkelijkheid. In een dromerige toestand dwalen de meestal naakte vrouwen door een omgeving van Griekse tempels, Italiaanse paleizen, treinstations of desolate pleinen. Een eenzaam klein meisje in een station staart wezenloos in de door het koude maanlicht getekende nacht. Menselijke skeletten zijn

Praktische informatie:

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België
Museumstraat 9, 1000 Brussel, 02/508.33.33
Ingang: Museum voor Oude Kunst, Regenschapsstraat 3
Open: dagelijks van 10 tot 17 u. (deuren sluiten om
16.30u.), gesloten op maandag en op 1 mei
Toegang: 350,-BF, gratis voor kinderen tot 12 jaar bege-
leid door een volwassene
Wetenschappelijke catalogus, 350 blz.: 1.450,-BF
Reservering: in de Fnac-winkels (070/34.46.44)

Paul Delvaux in België:

- Paul Delvaux Museum, Kabouteweg 42, 8670 Koksijde
- "Le pays mosan de Paul Delvaux". Tentoonstelling van
het jeugdwerk van de kunstenaar, van 5 april tot 30 sep-
tember in de Sint-Mengoldkerk, Place verte, 4500 Huy en
Val Notre-Dame, Antheit-Wanze

Vlaamse miniaturen voor vorsten en burgers, 1475-1550

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen
11 april tot 22 juni

In 1996 organiseerde de Vlaamse Gemeenschap samen met de Katholieke Universiteit Leuven een tentoonstelling over Vlaamse miniatuurkunst rond 1500. Deze tentoonstelling was eerst te zien in het Hermitagemuseum te Sint-Petersburg, daarna in het Museo Bardini te Firenze. Van 11 april tot 22 juni zal ze te zien zijn in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen.
Eén van de meest intrigerende fenomenen uit de Vlaamse artistieke productie staat centraal: de miniatuurkunst van 1475 tot 1550.

Rond 1475 ontwikkelden kunstenaars in de Zuidelijke Nederlanden een nieuwe stijl die door drie generaties van binnen- en buitenlandse miniaturisten werd nagevolgd en uitgebouwd. De tentoonstelling brengt voor het eerst een ruime selectie van deze kost-

schrift bestaan. De Vlaamse miniatuurkunst beleefde zelfs een schitterende laatste bloei, het orgelpunt van een kunst waarin artiesten uit de Zuidelijke Nederlanden eeuwenlang hadden uitgeblonken. Omstreeks 1475 realiseerden miniaturisten ingrijpende vernieuwingen die van zulke kwaliteiten getuigden dat ze vrijwel onmiddellijk in West-Europa werden nagevolgd. Kenmerkend is een originele stijlopvatting die uitdrukkelijk het oog wil strelen. Dit werd bereikt door rijke decoratieve, coloristische en illusionistische effecten, door de aandacht voor het landschap en door het narratieve karakter van de illustraties. Het platte vlak van het perkamenten blad werd als het ware volledig doorbroken. In de marge-decoratie schiepen de artiesten verrassende effecten met de "trompe l'oeil" weergave van motieven, zoals bloemen, insecten en voorwerpen. Door de detaillering en het beklemtonen

De handschriften in deze tentoonstelling werden niet louter omwille van hun esthetische kwaliteiten geselecteerd. De centrale vraag is wie deze kunstwerken aankocht en hoe ze functioneerden. Van alle manuscripten kent men de opdrachtgever(s), de eerste bezitters(s) en/of het land van bestemming. Belangrijke gezagsdragers wensten, vaak als bevestiging van hun status, dergelijke kostbaarheden te verwerven. Maar niet alleen vorsten, hovelingen en clerici kochten deze kunstwerken of kregen ze ten geschenke. Ook kooplieden, begoede burgers en stedelijke instellingen bezaten verluchte handschriften. Naar schatting bleven meer dan duizend geïllustreerde handschriften uit die tijd bewaard.

De overgrote meerderheid van de verluchte manuscripten werd niet meer door religieuzen vervaardigd, maar door de ambachtslui in de steden. Van heinde en

Breviarium Mayer van den Bergh, Sint-Catharina, fol. 611v-612. Museum Mayer van den Bergh, Antwerpen.

baarheden samen. De meeste worden zelfs voor de allereerste keer aan het grote publiek voorgesteld. De miniaturen zijn stuk voor stuk meesterwerken: onbekende Vlaamse primitieven op perkament. Het laatste kwart van de 15de eeuw markeert een essentieel keerpunt in de culturele geschiedenis van Europa. De ontwikkeling van de boekdrukkunst tot een volwaardig medium was zonder twijfel één van de meest opvallende realisaties van deze periode. Merkwaardig genoeg bleef de belangstelling voor het verluchte hand-

Breviarium Mayer van den Bergh, mei, fol. 3v. Museum Mayer van den Bergh, Antwerpen.

van licht- en schaduwwerking kregen ze een uiterst reëel uitzicht. In de miniaturen zelf vallen de diepe interieurs en de magistrale landschappen op, de sterke verhalende uitwerking van de scènes en de rijke lichteffecten. De kunstenaars trachtten van elk tafereel een klein meesterwerk te maken.

verre stroomden de opdrachten toe of kwam men handschriften kopen. Het succes van de verluchters in Vlaanderen zette zich krachtig verder. Niet alleen ateliers in Gent en Brugge, maar ook miniaturisten in Mechelen, Antwerpen en Brussel verwierpen internationale roem. Aangetrokken door het interessant cultureel en economisch klimaat vestigden talloze buitenlandse kunstenaars zich in de Zuid-Nederlandse steden en zorgden zo voor nieuwe artistieke impulsen.

Praktische informatie:

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten
Leopold de Waelplaats, 2000 Antwerpen, 03/238.78.09
Open: dagelijks van 10 tot 17u., gesloten op maandag, 1 en 8 mei
Toegang: 200,-BF, groepen vanaf 15 personen en reductiehouders (60+, studenten) 150,-BF, jongeren tot 17 jaar 100,-BF, kinderen tot 12 jaar gratis

**Nocturne voor abonnees
zie pag. 13**

Sir Lawrence Alma-Tadema (1836-1912)

Van Gogh museum, Amsterdam
tot 2 maart

Sir Lawrence Alma-Tadema, geboren in Friesland, maar vanaf 1870 werkzaam in London, was ongelooflijk succesvol in het Victoriaanse Engeland en behoorde tot de meest gevierde en best betaalde kunstenaars.

Alma-Tadema specialiseerde zich in het weergeven van antieke zeden en gewoonten. Zijn voorstellingen waren gebaseerd op de nieuwste archeologische ontdekkingen en geschilderd met verbazingwekkende details. Met koel marmer, diepblauwe zeeën, kostbare stoffen en elegante personages, dit alles gestileerd volgens de Victoriaanse smaak, riep hij een poëtisch beeld op van de antieke wereld. Naast de bijna obsessieve aandacht voor het detail worden Alma-Tadema's schilderijen ook gekenmerkt door bijzondere lichteffecten, composities

Sir Lawrence Alma-Tadema. "Een gunstig uitkijkpunt" (1895). Olieverf op paneel, 64 x 44,5 cm. Privé collectie. © Van Gogh Museum, Amsterdam.

met duizelingwekkende perspectieven en fraaie doorkijkjes. Deze illusionistische trucs, waardoor men als het were in het beeld wordt getrokken, zouden later worden opgepikt door de filmindustrie van Hollywood.

Na Amsterdam reist de tentoonstelling naar Liverpool waar ze van 21 maart tot 8 juni te zien is in de Walker Art Gallery.

Praktische informatie:

Van Gogh Museum
Paulus Potterstraat 7, Amsterdam, 0031/20/570.52.00

Monumentenwacht viert vijfjarig bestaan

Op vrijdag 6 december 1996 vierde de Monumentenwacht zijn vijfde verjaardag. Bij deze gelegenheid vond plaats in het Cultureel Centrum "Romaanse Poort" te Leuven de presentatie voor van een lustrumbrochure.

De Monumentenwacht werd in 1991 opgericht door de Koning Boudewijnstichting, de Stichting Monumenten- en Landschapszorg en de Vereniging van Vlaamse Provincies. De Vlaamse overheid zei onmiddellijk haar steun toe aan het initiatief dat in korte tijd uitgroeide tot een gevestigde waarde.

De Monumentenwacht bestaat uit zes vzw's, één per provincie en één centrale vereniging. De activiteiten zijn gericht op preventie, onderhoud en voorlichting. Wie aansluit, kan tegen een kleine vergoeding, rekenen op geregelde inspectie van het monument dat hij in bezit of beheer houdt. Na die inspectie ontvangt de beheerder een rapport dat als basis kan dienen voor onderhoudswerkzaamheden.

De lustrumbrochure "Monumentenwacht Vlaanderen Vijf Jaar" is een informatieve publicatie geworden. Gebaseerd op vijf jaar praktijkervaring en studieresultaten, verstrekt ze de eigenaars en beheerders van monumenten uitleg over de oorzaken van verval (mechanische, chemische en biologische factoren) en vertelt ze hoe de aftakeling te stoppen of op zijn minst te vertragen. De brochure schetst in het kort de geschiedenis en de structuur van de Monumentenwacht en situeert haar in relatie tot andere instellingen en organisaties voor monumentenzorg. Speciale aandacht gaat naar de Monumentenwacht-Interieur die bij wijze van experiment wordt opgestart in de provincies Limburg en Oost-Vlaanderen. De lustrumbrochure wordt afgesloten met cijfers en grafieken over aantal leden, monumenten, interventies enz., en met een chronologisch overzicht van de vijf voorbije jaren.

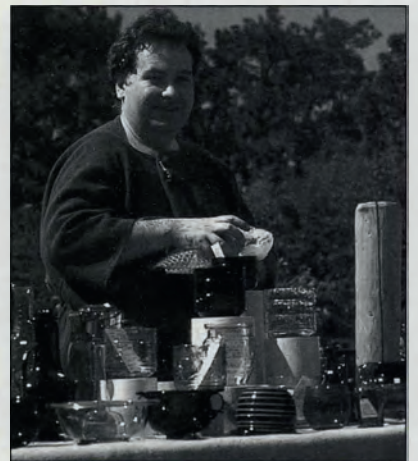
De lustrumbrochure "Monumentenwacht Vlaanderen Vijf Jaar" kan u gratis aanvragen op volgend adres: Monumentenwacht Vlaanderen, Huis Schott, Eikstraat 27, 1000 Brussel, 02/549.07.37.

Romeinse ambachtenmarkt

Pamzov
Provinciaal Archeologisch museum
van
Zuid-Oost-Vlaanderen
Zondag 25 mei

Dat de Romeinen beschikten over een gezonde handelsgeest blijkt nog dagelijks uit onze opgravingen. De vondsten bewijzen dat Velzeke in contact stond met de ganse Romeinse wereld.

Een bedrijvige markt van toen nabootsen is dan ook geen simpele opgave. Toch ondernemen we dit jaar opnieuw een poging om een forum tot leven te brengen. Naast demonstraties van wol-, leder-, houtbewerking kan u zelf zien hoe mantelspelden en andere sieraden vervaardigd worden. Tal van deze artikelen worden

ook te koop aangeboden. Wat dacht u van een paar authentieke sandalen, een lederen beurs of een riem? Naast aardewerk gaat ook prachtig Romeins glas over de toonbank. Na een grondige degustatie vonden wij de mulsumwijn geschikt voor import en raden hem dan ook ten zeerste aan. Een hapje of een stevige brok vlees... de innerlijke mens wordt niet vergeten. Wij maken er een gezellige en levendige bedoening van.

Wij voorzien minstens 15 verschillende ambachten en markt-kramers die een brede waaier aan activiteiten en koopwaar aanbieden.

Onze Romeinse ambachtenmarkt gaat door op zondag 25 mei op het forum van het Provinciaal Archeologisch Museum van Zuid-Oost-Vlaanderen, Paddestraat 7, 9620 Velzeke. U kan er de kundigheid van onze voorouders bewonderen tussen 10h en 18h. Deze manifestatie loopt in samenwerking met de vlooiemarkt van de lokale middenstand.

Voor verdere informatie: 09/360 67 16.

Zeven avant-gardisten uit de jaren twintig;

ABB-Galerij, Leuven tot 15 maart 1997

Naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van ABB-verzekering wordt in de ABB-galerij een tentoonstelling gebracht met werk van 7 Avant-Gardisten, vertegenwoordigers van de abstracte streek van de jaren twintig: Felix de Boeck, Prosper De Troyer, Marthe Donas, Karel Maes, Jozef Peeters, Pierre-Louis Flouquet en Victor Servranckx.

Hoewel enkele markante figuren als Jos Vantongerloo en Paul Joostens om uiteenlopende redenen ontbreken, is de selectie representatief voor genoemde periode. 1922, het referentie-jaar, was voor de abstracte schilders die de voorhoede vormden een scharnierjaar voor een beweging die vanaf 1920 met het Eerste Congres van de Moderne Kunst in Antwerpen voorgoed op gang kwam. Nog in de loop van dat jaar werd ook het tijdschrift "Ca Ira" gesticht door een groep jongeren geleid door Maurice Van Essche.

Het jaar daarna, in 1921, verscheen op initiatief van Michel Seuphor (Fernant Berckelaers) het eerste nummer van "Het overzicht", waardoor de abstracte kunst legitimiteit verwierf.

In 1922 werd door vijf jonge kunstenaars het tijdschrift "7 Arts" gesticht: de archi-

tect Victor Bourgeois, zijn broer de dichter Pierre Bourgeois, musicus Georges Monier en de schilders Pierre-Louis Flouquet en Karel Maes.

In de selectie die in de ABB-galerij wordt gebracht treffen wij de kunstenaars die in het kader van het Tweede Congres van de Moderne Kunst in Antwerpen en later het Derde Congres in Brugge en genoemde tijdschriften een vooraanstaande rol speelden.

Vandaag is vrijwel iedereen het eens dat de generatie abstracte schilders uit de jaren twintig ondergewaardeerd werd. Niet zonder reden stopten sommigen onder hen, ontmoedigd of verbitterd, jarenlang. Anderen keerden de beweging de rug toe of zochten een uitweg in het meer populaire expressionisme.

Voor Emile Langui (De abstracte kunst in

Vlaanderen, 1963, Uitgeverij Arcade), was voornamelijk de belangstelling voor de expressionistische Avant-Garde-streking uit dezelfde tijdspanne, met vooraan de Latemse Schilders, voor de abstrakten een onoverkomelijke handicap. Pas na 1945, aldus Langui, werd duidelijk wat deze "geslachtofferde generatie" werkelijk betekende.

De tentoonstelling in de ABB-galerij heeft geenszins de pretentie een volledig beeld van de abstracte kunst van de jaren twintig te geven. Eerder refereert zij aan een tijdsbeeld en aan een nieuwe dynamiek die toen met veel creativiteit en overtuiging gestalte gegeven werd. Het opzet om kunst te brengen voorbij de grens van de tastbare werkelijkheid.

Antiek Herman Muller

Ankerstraat 6
9100 Sint-Niklaas
Tel + fax (03) 776 66 76

Specialiteit

- * Delfts aardewerk 17de- 18de eeuw
- * Middeleeuwse kunst
- * Hollandse meubelen
- * Franse marquetterie

U kan ons ook
van 1 tot 9 februari bezoeken
op de Antiekbeurs van Vlaanderen,
Sint-Pietersabdij
(Sint-Pietersplein 9, 9000 Gent,
elke dag van 14 tot 20 uur).

EDMOND GOLBERT

oudheden
antiquair-expert

Beste wensen voor 1997

Hoek Leopoldstraat en Arenbergstraat 16
2000 Anwerpen
Tel. en fax: (03) 232 05 67

Lid van de Kamer der Antiquairs van België en de Cinoa

Tentoonstellingsagenda

Aalst

C.C. DE WERF

Molenstraat 51, 9300 Aalst
053/76.13.11

- tot 30 apr.: Ronde van Vlaanderen voor jonge kunstenaars
- 26 feb.-16 maa.: "Handtastelijk"

CENTRUM NETWERK - GALERIJ

De Ridderstraat 28, 9300 Aalst
053/78.89.81

- tot 15 feb.: Laure-Anne Jacobs
- 8 maa.-20 apr.: Greet De Gendt

MUSEUM OUD HOSPITAAL

Oude Vismarkt 13, 9300 Aalst
053/70.26.60

- tot 16 feb.: Jan Sanders
- 28 maa.-25 mei: "Sociale voorzieningen en culturele verenigingen van de Christene Volkspartij"

Aarschot

MUSEUM VOOR HEEMKUNDE EN FOLKLORE

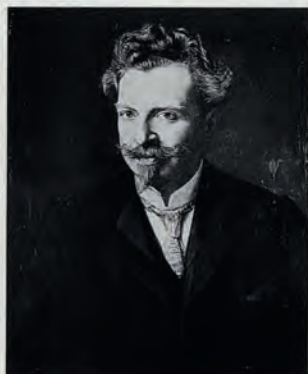
Begijnhof 25, 3200 Aarschot,
016/56.84.51

- 26 apr.-25 mei: Ernest Vanden Panhuysen (1874-1929)

Ernest Vanden Panhuysen

Reeds op jeugde leeftijd bleek Ernest Vanden Panhuysen (1874-1929) aanleg te hebben voor tekenen en droomde hij ervan schilder te worden. Na zijn studies aan het Hoger Kunstinstituut wordt hij leraar aan de Academie te Aalst. Hij huwt in 1906 en verhuist naar Schaarbeek waar hij geregeld deelneemt aan de tentoonstel-

Ernest Vanden Panhuysen. "Zelfportret" (1904). Verzameling Stadsbestuur Aarschot. Foto: Museum voor heemkunde en folklore, Aarschot.

lingen ingericht door de Cercle Artistique et Litteraire en l'Aquarelle. Na zijn huwelijk gaat hij zich steeds meer toeleggen op het portret. In 1929 overlijdt hij aan de gevolgen van een aanrijding door een auto. *Open: elke werkdag (behalve maandag) van 9 tot 12u. en van 13.30 tot 16.30u., zaterdag van 10 tot 12u. en van 14 tot 16u., zondag van 10 tot 12u., gesloten op feestdagen*

Alken

GALERIJ ALKARTE

Hoogdorpsstraat 5, 3570 Alken

- 25 feb.-9 maa.: Monique Bammens en Staf Vogelaers met aquarellen, tekeningen en keramiek
- 12 feb.-2 maa.: Herman Van Vinckenroye en Ilse Van Brempt, olieverf en keramiek
- 8 maa.-23 maa.: Frans Nulens, olieverf
- 29 maa.-13 apr.: Groepstentoonstelling
- 19 apr.-4 mei: Maurice Vos, olieverf en aquarel

Antwerpen

ARCHIEF EN MUSEUM

VOOR HET VLAAMSE CULTUURLEVEN

Minderbroedersstraat 22,
2000 Antwerpen, 03/232.55.80

- tot 1 maa.: Camille Huysmans (1871-1968)

BACOB BANK

Generaal Lemanstraat 27, 2018 Antwerpen 03/240.04.09

- tot 21 feb.: "Over Venus, Mars en anderen". Monumentale schilderijen, schetsen en tekeningen van Gerard Tomballe

- 3 maa.-11 apr.: Rudolf Boogerman (schilder) en Inge De Belder (beeldhouwer)

CENTRUM 'T ELZENVELD

Lange Gasthuisstraat 45, 2000 Antwerpen, 03/223.56.28

- tot 9 feb.: Luc Verbist (Prof. Sommézaal)
- 8 feb.-23 maa.: Jef van Tuerehout (Sint-Jorispend)
- 14 feb.-16 maa.: Bruneau (Prof. Sommézaal)
- 21 maa.-20 apr.: Ludo Lacroix (Prof. Sommézaal)
- 29 maa.-4 mei: Guy Van den Bulcke (Sint-Jorispend)

CULTUREEL CENTRUM LUCHTBAL

Columbiastraat 110, 2030 Antwerpen
03/542.49.40

- tot 16 maa.: "Labyrinth of Impressions". Cecilia Jaime
- DESINGEL**
Desguinlei 25, 2018 Antwerpen, 03/248.38.00
- tot 16 maa.: Christian Kieckens
- 12 apr.-1 jun.: Op zoek naar openbare ruimte in een geprivatiseerde staat. Vier Londense architecten: Pierre d'Avoine, Tony Fretton, Eric Parry, Tim Ronalds

ETNOGRAFISCH MUSEUM

Suikerrui 19, 2000 Antwerpen,
03/232.08.82

- tot 15 maa.: "Het object als bemiddelbaar". Over de transcenderende betekenis van kunst in traditionele culturen

GALERIJ BRABO

Desguinlei 100, 2018 Antwerpen
03/269.70.63

- tot 16 maa.: Gynaika (foto's)
 - 21 maa.-18 mei: Vera en José Vermeersch, tapijten en beelden
- ### GALERIJ IHAM
- Paardenmarkt 92, 2000 Antwerpen
03/231.50.36

- 14 maa.-13 apr.: I AM YOU - Kunstenaars tegen geweld
- ### HESSENHUIS
- Falconrui 53, 2000 Antwerpen
03/232.84.28

- 15 feb.-11 mei: "Memento Metropolis"
- ### HET BOURLAHUIS
- Nassaustraet 37-41, 2000 Antwerpen
03/226.25.15

- 20 feb.-16 maa.: Sanja Camilovic (schilderijen), Milenko Divjak (schilderijen en grafiek), Monique Donckers (beelden)

JORDAENSHUIS

Reyndersstraat 6, 2000 Antwerpen
03/232.84.28

- tot 16 feb.: Kris Fierens
- 21 feb.-30 maa.: Yves Malfliet en Caly Velasquez

KMSKA - KONINKLIJK MUSEUM VOOR

SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN
Leopold de Waelplaats, 2000 Antwerpen 03/238.78.09

- tot 16 feb.: "Het volk ten voeten uit". Naturalisme in België en Europa, 1880-1910
- tot 2 maa.: "Van een andere wereld". Onbekende ikonen en Byzantijnse kunstvoorwerpen
- 11 apr.-22 jun.: Vlaamse miniaturen voor vorsten burgers, 1475-1550

KMSKA/ICC - KONINKLIJK PALEIS

Meir 50, 2000 Antwerpen 03/226.03.06

- tot 16 feb.: "Beeldberichten. Vertogen van en over de actuele samenleving"
- PROVINCIAAL VEILIGHEIDSMUSEUM, KONINGIN FABIOLA ZAAAL**
Jesustraat 28, 2000 Antwerpen, 03/202.46.27

• 5 apr.-8 mei: "25 jaar Frans Masereelcentrum"

MUSEUM MAYER VAN DEN BERGH
Lange Gasthuisstraat 19, 2000 Antwerpen

- 10 apr.-22 jun.: "Brevium Mayer van den Bergh"

MUSEUM VOOR FOTOGRAFIE
Waalse Kaai 47, 2000 Antwerpen,
03/216.22.11

- tot 16 feb.: "Pioniers in beeld". Belgische fotografen 1839-1905 (Lieven Gevaertzaal & Galerie)
- tot 16 feb.: Eric Peustjens (Agora)
- 14 feb.-13 apr.: Stephen Feldman (Lieven Gevaertzaal)
- 14 feb.-13 apr.: André Jasinski (Galerie)
- 14 feb.-13 apr.: Hotel Nautilus (Agora)
- 18 apr.-15 jun.: P. Den Hollander (Lieven Gevaertzaal)
- 18 apr.-15 jun.: David Mosconi (Galerie)
- 18 apr.-15 jun.: 10 jaar educatieve dienst

MUSEUM VAN HEDENDAAGSE KUNST
Leuvenstraat 32, 2000 Antwerpen,
03/238.59.60

- tot 30 maa.: Ann-Vernonica Janssens, Raoul De Keyser, Eran Schaerf, Marijke van Warmerdam
- tot 30 maa.: Keuze uit De Verzameling

- 18 apr.-8 jun.: "Out of senses"
- 18 apr.-8 jun.: Marcel Maeyer (B). "A la recherche du temps perdu - une biographie romancée"

- 18 apr.-8 jun.: De Praktijk
- 18 apr.-8 jun.: Keuze uit De Verzameling

PROVINCIAAL DIAMANTMUSEUM
Lange Herentalsestraat 31-33, 2000 Antwerpen, 03/202.48.90

- 6 maa.-30 maa.: "Het diamantjuweel als kunstobject". De geselecteerde werken van de Provinciale Prijs voor Kunstambachten 1996
- 3 apr.-27 apr.: "Juwelen tussen kunst en ambacht"

RONNY VAN DE VELDE

Ijzerepoortkaai 3, 2000 Antwerpen,
03/216.30.47

- tot 31 maa.: Georges Vantongerloo
- ### VOLKSKUNDEMUSEUM
- Gildekamersstraat 2-6, 2000 Antwerpen, 03/220.86.66
- tot 3 maa.: 1997: "Van mannekenblad tot strijperhaal". Volksprenten gerealiseerd door drukkerij Brepols (Turnhout)
- ### ZOO-MUSEUM
- Koningin Astridplein 26, 2000 Antwerpen 03/231.16.40
- 30 maa.-2 nov.: "Kriebels en andere griezels"
 - 27 sep.-2 nov.: A Buzin, schilderijen

Camille Huysmans (1871-1968)

ARCHIEF EN MUSEUM VOOR HET VLAAMSE CULTUURLEVEN

Camille Huysmans was een hartstochtelijk, eigenzinnig en energiek man, die zich ten volle engageerde in de sociale en politieke strijd. Hij was zowel een minister met letterkundige aspiraties als voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, burgemeester van Antwerpen, secretaris van de Socialistische Internationale en beschermheer van kunst en onderwijs. De tentoonstelling focust op de initiatieven die Huysmans nam als secretaris van de Socialistische Internationale tijdens de Eerste Wereldoorlog. *Open: dagelijks van 10 tot 17u. Gesloten op maandag. Toegang: 75,-BF*

Jef van Tuerehout

CENTRUM 'T ELZENVELD
Als jong artiest opteert Jef van Tuerehout resoluut voor de figuratie. Zijn vroege werken vertonen nog een expressionistische ondergrond maar geleidelijk evolueert hij naar de neofiguratie. De kleuren die hij daarbij aanwendt zijn zo geraffineerd en levendig dat ze alle aandacht opeisen. De wezens die zijn universum beheersen groeien uit zijn herinnering, de imaginaire naakten krijgen een esthetische vorm. Na jaren van zoeken is van Tuerehout erin geslaagd het universum, dat hij in zijn geest geschapen had, ook op het doek te realiseren.

Bruneau

CENTRUM 'T ELZENVELD

Bruneau, pseudoniem voor Bruno Schnieders (Wilrijk, °1957) studeerde aan verscheidene academies maar voltooide niet één opleiding. Hij is bij het brede publiek bekend voor zijn schrijversportretten, toonbeelden van grafische kracht door eenvoud. Met het hoogst noodzakelijke aantal lijnen weet hij het portret van een auteur te tekenen. Met enkele kleurvlakken en wat volle lijnen een krachtig olieverfdoek uitborstelen: daar gaat het bij Bruneau in essentie om.

Ludo Lacroix

CENTRUM 'T ELZENVELD

In zijn vroeger werk hanteerde Ludo Lacroix een strakke figuratie. Nu is die figuratie overwonnen door het dynamische, abstracte schilderen. De composities laten weinig ruimtelijke, mierzoete rose, blauwe en gele verfstructuren zien. Alles valt aan de oppervlakte, aan de huid van het schilderij te bele-

ven. Wat Lacroix betreft staat dat symbool voor de oppervlaktigheid in de wereld. De paar summere lijnen die hij toevoegt aan de abstracte kleurvelen vormen zijn subtiele commentaar.

Guy Van den Bulcke

CENTRUM 'T ELZENVELD

Na zijn studies aan de Koninklijke Academie Antwerpen en het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten laat Van den Bulcke (Antwerpen, °1931) zich eerst verleiden tot de lyrische abstractie. Vrij snel evenwel komt hij tot een absoluut eigen hyperreële stijl. Aanvankelijk staat het dier centraal in zijn werk. Menselijke figuren blijven lange tijd afwezig tot Van den Bulcke, na de beklimming van één van de toppen van de Himalaya, zijn sherpa op doek vereeuwigt. Sindsdien spelen mensen van alle rassen en oorsprong de hoofdrol in het oeuvre van wereldreiziger Van den Bulcke.

Voor al deze tentoonstellingen:

Open: donderdag tot en met zondag, van 12.30 tot 17.30u Toegang: gratis

Christian Kieckens

DESINGEL

Na het voltooien van zijn studies in 1974 doorloopt Kieckens een lang parcours voor hij aan het eigenlijke bouwen toekomt. Opdrachten voor jonge architecten zijn eind jaren '70 schaars. Noodgedwongen legt hij zich onder meer toe op de studie en de theorie van de architectuur en het meubelontwerp. De invloed van interieurarchitect en meubelontwerper Pieter De Bruyne is diepgaand. De overtuiging dat het verwerken van inzicht in de kunstgeschiedenis - in al haar facetten - een noodzakelijke voorwaarde is om te ontwerpen, erft Kieckens van zijn leermeester. Daarnaast maken ook de geschriften Oswald Matthias Ungers een diepe indruk. Ungers stelt dat het bepalen van een thema de belangrijkste voorwaarde is voor architec-

Christian Kieckens. Drukkerij Salto, Oud-Reckheim (1995). deSingel, Antwerpen. Foto: Reiner Lautwein.

tuur. Niet alleen het denken in architectuur is essentieel, het materiële bouwen is voor Kieckens even noodzakelijk. Bouwen is omzetten van een concept in materie. Architectuur wordt bepaald door de pragmatiek van het bouwen, door de mogelijkheden en eigenschappen van het materiaal, door de constructiemethode en door de plek waar men werkt, hoe banaal ze soms ook is. In de tentoonstelling worden de

begrippen fysiek, emotie en intellect gerelateerd aan de drie werkthema's van de architectuur, zijnde concept, context en conditie. Dit betekent dat volgende onderwerpen aan bod komen: bouwen, materie, schriftuur, werkwijze, attitude, identiteit, geheugen en geschiedenis.

Open: dagelijks van 14 tot 18u.
Gesloten op maandag
Toegang: gratis

Het object als

bemiddelaar

ETNOGRAFISCH MUSEUM

Rituele voorwerpen afkomstig uit acht verschillende culturen worden met elkaar geconfronteerd. Deze voorwerpen fungeren in rituelen waarbij men een verbinding beoogt met het bovennatuurlijke. Wat die bemiddelende rol in het menselijk streven naar verbinding met de bovennatuur precies is, wordt tijdens de tentoonstelling duidelijk.

Open: dagelijks van 10 tot 16u45.
Gesloten op maandag

Nocturne

Vlaamse Miniaturen

in het Koninklijk Museum
voor Schone Kunsten
Leopold de Waelplein
Antwerpen

op woensdag 23 april 1997
om 19.00 u.

Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen
nodigt 30 OKV-abonnees uit voor een
bezoek aan de tentoonstelling
"Vlaamse Miniaturen"

Wie wil meegenieten van dit
nocturnebezoek, kan een gele briefkaart
sturen naar Openbaar Kunstbezit in
Vlaanderen, Grote Markt 46,
9100 Sint-Niklaas.

Gelieve op de briefkaart uw
telefoonnummer te vermelden en aan te
duiden of U alleen wenst te komen of in
het gezelschap van een tweede persoon.

De deelnemers aan de nocturne
worden geloot uit de ingezonden gele
briefkaarten.

De winnaars worden persoonlijk
verwittigd.
Er wordt eveneens een lijst reserve-
deelnemers uitgeloot.

Memento Metropolis HESSENHUIS

Gezien door de ogen van internationaal gerenommeerde kunstenaars, cultuurfilosofen en wetenschappers visualiseert deze expositie de "metropool" als broedplaats van onze westerse beschaving. Het visuele uitgangspunt is het schilderij "Het vlot van de Medusa" van Théodore Géricault uit 1818-19. Sluitstuk is de installatie

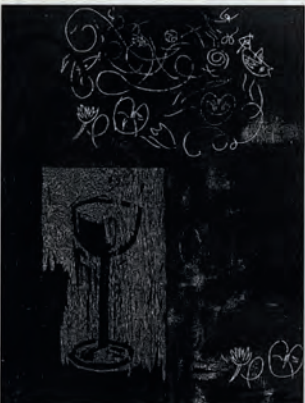
Memento Metropolis. Hessenhuis, Antwerpen.

"Het gelukkige einde van Franz Kafka's Amerika" van Martin Kippenberger uit 1992.

20 vrijkaarten

Tussen beide kunstcreaties wordt een dwarsdoorsnede van het wetenschappelijk en filosofisch denken geïllustreerd aan de hand van prototypes, ontwerpen, tekeningen, schilderijen, installaties, sculpturen, geschriften, film en muziek.
Open: dagelijks van 10 tot 17u.
Gesloten op maandag
Toegang: 100,-BF - 75,-BF - 50,-BF

Hilde Van den Heuvel. Houtsnede.
Uitgave Frans Masereelcentrum

25 jaar Frans Masereelcentrum PROVINCIAAL VEILIGHEIDSIJNSTITUUT, KONINGIN FABIOLA ZAAL

Jubileumtentoonstelling van dit uniek centrum voor grafische kunst, gelegen in Kasterlee, dat kort voor de dood van de grote Vlaamse graficus Frans Masereel (1889-1972) door de Vlaamse Gemeenschap werd aangekocht. Het centrum is inmiddels uitgegroeid tot een ontmoetingsplaats voor kunstenaars uit de gehele wereld.

Iguanodon van Bernissart, Alexandre, ca. 1880. Foto uit de tentoonstelling "Pioniers in beeld. Belgische fotografen" in het Museum voor Fotografie, Antwerpen.

Aangezien van elke druk twee exemplaren worden afgestaan, heeft het centrum een prachtige collectie bij mekaar. Naar aanleiding van het 25-jarig bestaan wordt een selectie uit de verzameling tentoongesteld.
Open: dagelijks van 10 tot 17u.
Toegang: gratis

Pioniers in beeld MUSEUM VOOR FOTOGRAFIE

Gedurende twintig jaar werd door een gekwalificeerd team onderzoek verricht naar de ruim 6200 fotografen en amateurfotografen die België rijk was tussen het begin van de fotografie in 1839 en de viering van het 75-jarig bestaan van de Belgische Staat in 1905. Dit resulteerde in de publicatie van een wetenschappelijk naslagwerk en een tentoonstelling. In het Museum voor Fotografie worden op een originele wijze de diverse facetten van het beroep van fotograaf in de 19de eeuw in de kijker gezet.

Stephen Feldman MUSEUM VOOR FOTOGRAFIE

Een constante in het werk van Feldman is de uitgelokte dubbelzinnige identificatie van

Stephen Feldman. Museum voor Fotografie, Antwerpen

mensen en dingen. De menselijke figuur wordt gereduceerd tot louter vorm terwijl levenloze dingen, zoals gebruiksvoorwerpen of kledingstukken, een eigen ziel en identiteit lijken te krijgen. Het besef dat de fotograaf deze effecten bekomt door gebruik te maken van eenvoudige fotografische technieken (tegenlicht, bewegingsonscherpte, solarisatie...) doet aan de expressiviteit geen afbreuk. Ook schaduwen, wellicht de meest archetypische voorstelling van aanwezige afwezigheid, nemen in Feldmans oeuvre een opvallende plaats in.
Open: dagelijks van 10 tot 17u.
Gesloten op maandag
Toegang: gratis

Ann Veronica Janssens, Raoul De Keyser, Eran Schaerf, Marijke Van Warmerdam

MUSEUM VAN HEDENDAAGSE KUNST
Ann Veronica Janssens (°1956, Folkestone) realiseert sculpturen en installaties die aanleunen bij de minimal art, een stroming die ontstond in de eerste helft van de jaren '60. Zij assembleert industrieel vervaardigde materialen tot eenvoudige

ge vormen, zonder gebruik te maken van bindende elementen als lijm, gips of cement
Het oeuvre van Raoul De Keyser (°1930, Deinze) bevindt

Eran Schaerf. MUHKA, Antwerpen

zich op de grens van de schilderkunst en wordt omschreven als een "requiem voor de schilderkunst". Zijn schilderijen vormen uitgebalanceerde constellaties van vlakken die tegen of over elkaar heen schuiven en die ontstaan door overlappingen, overschilderingen, zodat men een dynamiek krijgt die in de verflagen zelf zit.
Centraal gegeven in het werk van Eran Schaerf (°1962, Tel Aviv) is het concept en de vaststelling dat dit niet scherp kan afgebakend worden. In zijn benadering wordt elk lineair denken verworpen, ten voordele van een continuüm van veranderende betekenissen.
In haar 16mm films herhaalt Marijke Van Warmerdam (°1959, Nieuwer-Amstel) eindeloos alledaagse tafereelen. Het zijn korte, ontwapende "loops", films waarvan begin en einde zonder zichtbare overgang aan elkaar gemonteerd zijn.

Marcel Maeyer A la recherche du temps perdu - une biographie romancée

MUSEUM VAN HEDENDAAGSE KUNST

Met zijn hyperrealistische schilderijen verwierf Maeyer (Sint-Niklaas, °1920) reeds in de jaren '50 internationale bekendheid. Indien objectiviteit en hyperreële weergave kenmerkend waren voor zijn vroegere oeuvre, dan legt Maeyer zich nu toe op een visuele "recherche du temps perdu". In zijn recente werken, gebaseerd op foto's uit zijn jeugd, recupereert Maeyer elementen uit zijn diverse stijlperiodes. Hij brengt eenheid in de verscheidenheid door de uniformiteit van de lijsten. Het zijn dezelfde lijsten die ook zijn florale werken uit het midden van de jaren '80 omkaderden.

Provinciale Prijs voor Kunstambachten 1996 - het diamantjuweel als kunstobject

PROVINCIAAL DIAMANTMUSEUM

Juwelcreaties geselecteerd voor de "Provinciale Prijs voor Kunstambachten 1996". De aanmoedigingspremie ging naar Monique De Ceulaer. Haar ontwerp "Juwel tapijt voor de zee-godin" is een kunstwerk waarbij een wandtapijt als drager fungeert van twee diamantjuwelen die apart kunnen gedragen worden als sieraad.
De "Provinciale Prijs voor Kunstambachten 1996 - het diamantjuweel als kunstobject" wordt feestelijk uitgereikt tijdens de Provinciale Cultuurdag op 27 februari.
Open: dagelijks van 10 tot 17u.

Georges Vantongerloo RONNY VAN DE VELDE

Georges Vantongerloo (1886-1965) loopt academie in zijn geboortestad Antwerpen en in Brussel. Hij ontwikkelt zich snel tot een talentrijk en succesvol klassiek beeldhouwer. Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog raakt hij gewond en vlucht naar Nederland. In 1917 kiest Vantongerloo voor de abstractie. Hij ontmoet Van Does-

burg en wordt medewerker van De Stijl. In de jaren '20 projecteert hij zijn idealen in utopische architectuur. Rond 1937 heeft een tweede ommekeer

Georges Vantongerloo.
Ronny Van de Velde, Antwerpen.

plaats. Het horizontaal-verticale schema van zijn schilderijen wordt doorbroken door krommen. Na de Tweede Wereldoorlog begint hij als een van de eerste, objecten in plexi te maken. Open: dagelijks van 10 tot 18u., gesloten op maandag Toegang: 150,-BF

Van mannekenblad tot stripverhaal VOLKSKUNDEMUSEUM

"Mannekenbladen" of kinderprenten waren in de 19de en begin 20ste eeuw erg populair. Dit was te danken aan de een-

voudige en kleurrijke tekeningen en de goedkope prijs. Veel voorkomende thema's waren kinderspelen, soldaatjes, dieren, sprookjes en verhalen. Geleidelijk evolueerden deze kinderprenten van losstaande

tekeningen naar echte verhalen. Terecht mogen de "mannekenbladen" de voorlopers van het stripverhaal worden genoemd.

Open: dagelijks van 10 tot 17u.

Gesloten op maandag

Toegang: 75,-BF

Berchem

CULTUREEL CENTRUM BERCHEM
Driekoningenstraat 126, Berchem,
03/239.59.08

- 7 feb.-23 maa.: "Hedendaags Kunstplatform"
- 5 apr.-8 jul.: "Graffiti"

Hedendaags Kunstplatform

Jonge, pas afgestudeerde kunstenaars kennen vaak een moeilijke start. Nochtans verdienen zij een kans te krijgen om de "overvolle" kunstmarkt te veroveren. Een tentoonstelling in een cultureel centrum kan daarbij de ideale springplank zijn. Het Cultureel Centrum Berchem nodigde 10 laureaten van het Nationaal Hoger Instituut en de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen uit om hun werk aan een breder publiek te tonen. De jonge kunstenaars, uit diverse disciplines, stellen elk vijf werken voor.

Open: dagelijks van 9 tot 17u.,

gesloten op maandag

Toegang: gratis

Graffiti

Graffiti is een bijzonder controversieel onderwerp. Voor sommigen is het pure Kunst, voor

Tentoonstelling "Graffiti".
Cultureel Centrum Berchem

anderen is het straatvandalisme. Keith Haring zorgde voor een grote doorbraak en ontrok als eerste de graffiti uit zijn natuurlijk domein: de straat. In het

TENTOONSTELLINGEN de Warande

a p r i l - m e i 1 9 9 7

DANIEL DEWAELE

installaties - fotowerken - tekeningen

dagelijks vrij toegankelijk van 14 uur tot 18 uur,
zondag van 10 uur tot 12 uur
en van 14 uur tot 18 uur,
op maandag gesloten.
Catalogus beschikbaar.

de Warande, Warandestraat 42, 2300 Turnhout.
Tel.: (014) 41 94 94 Fax.: (014) 42 08 21

☆☆☆☆
KURHOTEL
BAD EMS

Bad Ems, nabij Koblenz, is gelegen midden in het natuurpark Nassau, aan één der meest idyllische rivieren van Duitsland: de Lahn.

Omgeven door het ca. 460 m hoge beboste Taunusgebergte en het Westerwald, behoort Bad Ems terecht tot één der bevoorrechte bestemmingen in Duitsland. Deze wondermooie plek geniet tevens van een mild klimaat. Mooie parken, gezellige promenades, rustige wandelwegen, sport- en ontspanningsmogelijkheden staan garant voor een aangenaam verblijf.

Het **Kurhotel Bad Ems** is een éénmalig gerestaureerd palace-hotel, gelegen aan de oevers van de Lahn.

Infrastructuur

- Gezellig ingerichte kamers, alle voorzien van kleuren-T.V., wekkerradio, telefoon, minibar en een badkamer met bad of douche en WC.
- Lift • Receptie • Uitstekend restaurant 'BENEDETTI'.
- Gezellige hotelbar • Rustig café met terras • 'Gemütliche' wijn- en bierstube

Gratis sport- en ontspanningsmogelijkheden in het hotel

- Overdekt thermaal zwembad • Sauna

Sport- en ontspanningsmogelijkheden tegen billijke vergoeding

- Solarium • Schoonheidsinstituut

Sport- en ontspanningsmogelijkheden in de onmiddellijke omgeving

- Vele kilometers uitgestippelde wandelwegen • Fietsverhuur • Motorbotenverhuur • Tennis (overdekt en openlucht) • 18-holes golfbaan op ca. 8 km • Paardrijden • Kano- en kayakvaren • Vissen • Minigolf

Interessante niet te vergeten uitstappen

In Bad Ems zelf:

- Kuurhuis met de mooiste marmersaal in Duitsland • Het casino • De Romeinse bron • De Benedettistein • De Russische kerk • Het keizerstandbeeld • De Bronnentoren • De Bismarktoren

In de omgeving:

- De 'schiefs' Torenn het Zwitserse dal • De Romeinse wachttoren • Het wondermooie Westerwald • Enz., enz...

Alle toeristische informatie over Duitsland kan U gratis bekomen op volgend adres:

Deutsche Zentrale für Tourismus
 Luxemburgstraat 23 - 1040 Brussel
 (02) 512 77 44

Reservaties zijn mogelijk bij alle erkende reisbureaus.

CCB hanteren vijf graffiti-kunstenaars de spuitbus. Zij transformerende de inkomhal en de benedenfoyer in een graffiti-paradijs.

Open: dagelijks van 9 tot 17u.

gesloten op maandag

Toegang: gratis

Beringen

ONTMOETINGSCENTRUM DE BUITING

Tessenderlosesteenweg 18, 3580

Beringen

- tot 23 feb.: Foto's van Leon Heylen en keramiek van Lutgarde Colon
- 1 maa.-16 maa.: Reynaert de Vos in prenten en ex-libris
- 21 maa.-13 apr.: Kunst op eieren
- 18 apr.-27 apr.: Jos Swinnen, olieverf-schilderijen

PROVINCIAAL CENTRUM VOOR

MUZIEK - CASINO

Kioskplein 25, 3580 Beringen

01142.15.26

- tot 22 feb.: Schilderijen van Yorgos Alatsas, Olivier Delatte en Mario Gigli

Bierbeek

CULTUREEL CENTRUM DE BORRE

Speelpleinstraat 10, 3360 Bierbeek,

01646.14.00

- 7 feb.-28 feb.: Theo Beck, fotografie
- 7 maa.-12 apr.: "Horen, zien en kijken". Illustraties van Gerda Dendooven

Horen, zien en kijken

Gerda Dendooven studeerde grafiek aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent. Ze geeft les in tekenen, grafiek en boekillustratie aan de Academie in Kortrijk. In 1985 begon ze verhaaltjes in tijdschriften te illustreren, in 1987

Gerda Dendooven. Cultureel Centrum De Borre, Bierbeek.

illustrerde ze een eerste kinderboek "Geen gezoen, vlug opendoen" met versjes van Ed Frank. Sindsdien loopt alles in stijgende lijn. Gerda

Dendooven is niet meer weg te denken uit de jeugdliteratuur in Vlaanderen.

Bilzen-Rijkhoven

ALDEN BIESEN

Kasteelstraat 6, 3740 Bilzen

089/51.93.93

- 1 apr.-19 mei: "Verborgen natuur/talent". Kunstwerken van jong kunstenaarstalent

Bornem

CULTUREEL CENTRUM TER DILFT

St-Amandsesteenweg 41-43, 2880

Bornem 03/889.75.63

- 5 feb.-2 maa.: "Hedendaagse componisten". Portretten van Lutgard Wittocx
- 14 maa.-6 apr.: Bayeux, papierkunstenaar
- 11 apr.-4 mei: Zeng Bo, Chinese kunstschilder

Brussel

ARCHIEF EN MUSEUM VAN HET

VLAAMSE LEVEN

Visverkopersstraat 13, 1300 Brussel,

02/512.42.81

- tot 31 maa.: Vlaams leven te Brussel in de 19de en 20ste eeuw
- 20 feb.-18 mei: "Stemmen uit het behang". Vier eeuwen geschiedenis van het behangpapier

AUTOWORLD

Jubelpark 11, 1040 Brussel,

02/736.41.65

- 14 maa.-16 maa.: "Cabriolets"

BBL

Marnixlaan 24, 1000 Brussel

- 18 maa.-25 mei: Georg Baselitz

BELGISCH CENTRUM VOOR HET

BEELDVERHAAL

Zandstraat 20, 1000 Brussel,

02/219.19.80

- tot 2 maa.: Blake and Mortimer
- 17 apr.-30 apr.: Tentoonstelling van het werk van de laureaten van de Godecharle 1997
- tot 2 maa.: Blake and Mortimer

CENTRUM VOOR AMATEURKUNSTEN

Veeuweydestraat 24-26, 1070 Brussel

02/520.03.44

- tot 16 feb.: "Vrij Podium".

Fototentoonstelling

CHARLIERMUSEUM

Kunstlaan 16, 1040 Brussel 02/218.53.82

• 18 apr.-12 jun.:

"Kunstenaarskolonies: Tervuren en Ahrenshoop"

CULTUREEL CENTRUM BRUSSEL - OUDE

SINT-NIKOLAASKERK

Sint-Nikolaasplein 5, 1120 Neder-over-

Heembeek, 02/262.04.33

- tot 16 feb.: Dirk Mutsaerts, grafiek
- 28 feb.-23 apr.: Collectief "JEUDI", schilderkunst
- 18 apr.-22 jun.: "Confrontatie", schilderkunst
- 18 apr.-31 dec.: Albin Courtois, sculptuur

FILMMUSEUM

Baron Hortastraat 9, 1000 Brussel

02/507.83.70

- februari: Hommage aan Henri Colpi, cineast

• februari: Black cinema: van "Hallelujah" (King Vidor, 1927) tot "Boy'z The Hood" (John Singleton, 1991)

• maart: Het melodrama

• maart: Hommage aan de "Agence du Cinéma Indépendant pour sa Diffusion"

• maart: Hommage aan de Japane componist Takemitsu

• 23 maa.: filmconcert "Die buchse der Pandora", begeleiding door George Benjamin

• april: Retrospectieve Iraanse film

• april: Film noir en neo-film noir

GALERIJ VAN DE KREDIETBANK

Grote Markt 19, 1000 Brussel,

02/512.56.72

- 26 maa.-27 apr.: Ex-libristentoonstelling

GEMEENSCHAPSCENTRUM DE

MARKTEN

Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel,

02/512.34.25

- 14 feb.-10 maa.: "Incubando/Europa 1997"

• 26 apr.-18 mei: "Made in Glasgow". Retrospectieve van afgestudeerden

aan de Glasgow School of Art

KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR

SCHONE KUNSTEN

Zuidstraat 144, 1000 Brussel

02/511.04.91

- 17 apr.-30 apr.: Tentoonstelling van het werk van de laureaten van de Godecharle 1997

KMKG-HALLEPOORT (KON. MUSEA VOOR KUNST EN GESCHIEDENIS)

Zuidlaan, 1000 Brussel 02/534.25.52

- tot 27 jul.: "Marionetten vertellen..."

Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen 1996 Personenregister

Romein: tekstvermelding
Cursief: zwart-wit afbeelding
Vet: afbeelding in kleur
 * firma, uitgeverij, studio,
 school,
 vereniging, krant of tijdschrift
 (:): nummer van de aflevering

A

Abt, Willem Dirksz. den 41(2)
 Achilles 20(2)
 Acier, Victor-Marie 27(2)
 Aeneas 13(2)
 Aeolus 13(2)
 Aerts, Leo 18(1)
 Aertsen, Pieter 30(2)
 Alceste 37(2)
 Alessi, Alberto 30(1)
 Alessi, Alessandro 30(1)
 Amor 10(2)
 Amphitrite **26(2)**, 27(2)
 Amstel, manufactuur van *
 39(2), **39(2)**
 Andriessen, Christiaan 28(2)
 Annaert, Rica 16(3), 43(3)
 Anne, Queen 28(2)
 Ansbach, manufactuur van *
 39(2)
 Anseele, Edward **3(4)**, 37(4)
 Anthonissen, Hendrik van 22(2)
 Antwerpen, Academie van *
 42(1)
 Antwerpse Vereniging voor
 Romeinse Archeologie *
 8(3), 16(3)
 Apollo 20(2)
 Apostel, Leo 12(1)
 Archeologische Dienst
 Waasland * 7(3), 24(3)
 Archeologische Stichting voor
 Zuid-West-Vlaanderen *
 8(3)
 Ardennen-Verdun, familie
 26(3), 27(3)
 Ariadne 13(2)
 Arnould, Sophie 37(2)
 Art dans l'Habitation, L' * 5(1),
 5(1)
 Art Décoratif, L' * **4(1)**
 Artis et Amicitiae * 7(2)
 Art Moderne, L' * 8(1)
 Art Nouveau, L' * 9(1)
 Artois, Comte d' 16(2)
 Arts et Métiers, Les * 25(1)
 Asselberghs, Alphonse 17(4)
 Asselijn, Jan 19(2)

Aubusson, manufactuur van *
 23(2)
 Auguste, Robert-Joseph **40(2)**
 Augustin, Jean-Baptiste 38(2)
 Aurelius, Marcus 13(2), 22(3)

B

Bacchus 10(2), 13(2)
 Bachelier, Jean Jacques 37(2)
 Baertsoen, Albert 23(4), 24(4)
 Balbi, Lorenzo **36(2)**, 38(2)
 Baldock, Edward Holmes 43(2)
 Bandol * 43(1)
 Banque de Report, de Fonds
 Publics et de Dépôts * 3(2)
 Barbizon, school van * 17(4),
19(4)
 Bartolotti, Giulielmo 41(2)
 Batoni, Pompeo Girolamo
 38(2)
 Beardsley 9(1)
 Beauvais, Koninklijke
 Manufactuur van * 10(2),
 12(2), 15(2)
 Beethoven 39(1)
 Beets, N. 7(2)
 Behagle, Philippe 10(2), **11(2)**
 Beieren, Max III Josef van 33(2)
 Belleghem, Hilde van 15(1)
 Benckgraff, Johann 32(2)
 Benoît 32(1)
 Berain, Jean 10(2)
 Berchem, Nicolaas 27(2)
 Berckheyde, Gerrit 41(2)
 Berckheyde, Job 19(2)
 Berckmans, Walter 18(1)
 Berlijn, manufactuur van *
 32(2), 35(2), **35(2)**, 43(2)
 Bestuur voor Monumenten en
 Landschappen * 21(3),
 27(3), 30(3)
 Beyer, Johann Christian
 Wilhelm 35(2)
 Biart, familie **30(4)**
 Bijl, Hendrik 28(1)
 Biliverti, Giovanni 27(2)
 Bing, Samuel 9(1)
 Birmingham, manufactuur van
 * 43(2), **43(2)**
 Bisschop, Cornelis 36(2), **36(2)**
 Blain de Fontenay, Jean-Baptiste
 20(2)
 Bloemenwerf * **6(1)**, 8(1), 8(1)
 Blondeel, Armand 18(1)
 Blondeel, Herman 18(1), **18(1)**
 Blondeel, Sander 18(1)
 Boch, Anna 6(1)
 Bodeur 36(2)

Bol, Hans 30(2)
 Borms, Klaas 18(1), 22(1),
23(1)
 Bosboom, Johannes 26(2)
 Bossuet, François-Antoine
 26(2)
 Bostoën, Lieva 16(1)
 Böttger, Johann Friedrich 27(2)
 Boucher, François 15(2), 24(2),
 25(2), 27(2), 28(2), 37(2)
 Bouchez, Charles 40(2)
 Boudewijn, koning 9(2)
 Boudewijn III 27(3)
 Boudewijn IV 26(3)
 Boudewijn V 26(3)
 Boudin, Leonard 23(2), **23(2)**,
 24(2)
 Boulenger, Hippolyte 17(4),
19(4)
 Boulton, Matthew 42(2), 43(2),
43(2)
 Bourgeois, Jean 13(3), 43(3)
 Brammer, G. 25(2)
 Braun 7(2)
 Breuer, J. 4(3)
 Breugel, Jan 30(2)
 Breughel, P. 30(2)
 Brizard, Pierre 36(2), **36(2)**
 Brongniart, Alexandre 26(2),
 37(2)
 Brühl, graaf von 27(2)
 Brunswyck, Karel I van 32(2)
 Brussels Lof * 20(1)
 Bullock, George 42(2), **42(2)**
 Burne-Jones, Edward 14(4),
 14(4)
 Burrick, Pia 18(1)
 Bustelli 33(2)
 Byl, Henk 15(1)

C

Caen, Joost 18(1)
 Caffieri, Jacques 10(2), 43(2)
 Caille, Pierre 12(1)
 Cailliez, Luc 18(1)
 Calders, Armand 18(1)
 Callebaut, Dirk 26(3), 43(3)
 Callebaut, Katrijn 18(1)
 Cambre, La * 12(1), 13(1),
 16(1), 33(1)
 Canabas 26(2)
 Carlin, Martin 25(2)
 Casanovas, Claudi 43(1)
 Casimir 18(1), 24(1), **24(1)**
 Casimir Meubelen, NV * 24(1)
 Cassius, Andreas 22(2)
 Castagnary 12(4)
 Cateaux, Hélène 3(2)

Cauchie, Lina 10(1)
 Cauchie, Paul 10(1), **10(1)**
 Centro del Vidrio, Barcelona *
 38(1)
 Century Guild, The * 9(1)
 Cervantes 36(1)
 Chagall, Marc 41(1)
 Charles X 26(2)
 Chauci * 22(3)
 Chelsea, manufactuur van *
 42(2), **42(2)**
 Christus **23(4)**, 24(4), **29(3)**,
 29(4), 33(4), **38(4)**
 Claesz., Pieter 19(2)
 Clark, Kenneth 14(4)
 Clauwaert, Pia 15(1)
 Clay * 42(2)
 Cloaca Maxima * 35(1)
 Clodion, Claude-Michel 13(2)
 Colbert 10(2)
 Compagnie Générale des
 Tramways d'Anvers * 3(2)
 Compagnie Japonaise, La * 7(1)
 Conscience, Hendrik 4(4)
 Constantijn, keizer 19(3)
 Coosemans, Joseph-Théodor
 17(4)
 Coppens, Christophe 34(1)
 Cosway, Richard 38(2)
 Courbet, Gustave 12(4), 14(4)
 Coussment, Pol 35(1)
 Cowboy Henk 31(1), **31(1)**
 Cox, Pierre 33(1)
 Craeybeckx, Lode 9(2)
 Crane, Walter 3(1), 5(1), 7(1),
 9(1), 10(1), 12(1)
 Cresson, Jean-Baptiste 15(2)
 Crül 14(1)

D

Daenens, Lieven 2(1), 22(1)
 Dal, Katrijn 35(1)
 Dargaud, Paul Joseph Victor
24(2), 26(2)
 Darwin **27(4)**
 Dasson, Henri 21(2)
 Daumier, Honoré 12(4), 17(4),
 43(4)
 Dauphin 26(2)
 David, Jacques-Louis 6(4),
 8(4), 11(4)
 DaVinci, Leonardo 40(4)
 De Bast, J. 4(3)
 De Bie, Marc 11(3), 43(3)
 De Boe, Guy 3(3), 43(3)
 De Bruyne, Pieter 18(1), 24(1)
 De Buck, Siegfried 15(1),
15(1), 28(1)
 De Clerck, Sandra 18(1),
19(1), 36(1), **36(1)**
 De Cock, Cesar 17(4)
 De Cock, Xavier 17(4)
 De Corte, Annemie 30(1),
30(1)
 De Decker, Hilde 15(1), 30(1),
 31(1), **31(1)**, 34(1)
 De Groux, Henry 12(4), **19(4)**
 De Keyser, Nicaise 9(4), 10(4),
 11(4)
 Delacroix, Eugène **7(2)**, 11(4),
 16(4), 35(4)
 De Laet, S.J. 4(3)
 Delatour, Alexandre 38(2)
 Delaunoy, E. 7(2)
 Delft * 32(2)
 Delvaux * 34(1)
 Demeyere, Joke 18(1)
 Dendermonde, Academie van *
 39(1), 42(1)
 Den Haag, manufactuur van *
 39(2)
 De Pelsmaecker 14(1)
 Depooter, Leen 35(1)
 Derby, manufactuur van *
 42(2), **42(2)**
 De Ridder, André **38(4)**
 De Smet, Leon 34(4), **38(4)**
 Dessauvage, Tjok 14(1), **14(1)**
 De Swerts, Rafaël 18(1)
 Develly, Jean-Charles **24(2)**,
 25(2), 26(2)
 Devriendt, Jos 40(1), 40(1)
 Dewilde, Marc 32(3), 43(3)
 De Windt, Ann 43(1), **43(1)**
 De Winter 8(2)
 Diana 13(2), 38(2)
 Diderot 21(2)
 Didius Ilianus, Marcus 22(3)
 Dionyse 14(1)
 Doctrina et Amicitiae * 7(2)
 Dolleman, Elisabeth Cecilia
 6(2)
 Domus * 26(1)
 Doornik, manufactuur van *
 39(2)
 Dorp & Dal * 35(1)
 Draye, H. 4(3)
 Drouais, F.H. 7(2)
 Dubois, Jacques 23(2)
 Duesbury, William 42(2)
 Duesbury II, William 42(2)
 Dufy, Raoul 41(1)
 Dugazon, Rosalie 38(2)
 Duplessis, Claude-Thomas
 37(2)
 Duplessis, Jean-Claude 10(2)
 Dupont, Veerle 16(1)

E

Edwards & Roberts 28(2)
 Egmond, graven van 18(2)
 Elskamp, Max 7(1)
 Ensor, James 4(4), 6(4), 16(4),
 20(4), 21(4), **23(4)**, 24(4),
 29(4), 31(4), 33(4), 34(4),
 40(4)
 Eryvynck, Anton 8(3), 43(3)
 Esselens, Jacob 22(2)
 Europa 13(2)
 Evenepoel, Anita 16(1), **17(1)**
 Evenepoel, Henri 29(4), 33(4)
 Everaet, Mieke 42(1), **42(1)**

F

Fabre, Jan 25(1)
 Faustina 13(2)
 Fels, Jan Jacob 29(2)
 Ferdinand, aartshertog 38(2)
 Filips II 11(4)
 Finch, Willy (Alfred-William)
 6(1), **6(1)**, 7(1), 8(1), 9(1),
 26(4)
 Foliot, Nicolas Quinibert 12(2)
 Foscarini * 27(1)
 Foster, Lady Betty 38(2)
 Franck * 25(2)
 Franck, Frans 25(2)
 Frankenstein, Johann Goll van
 41(2)
 Frankenthal, manufactuur van *
 33(2), 34(2), **34(2)**
 Frauenu * 36(1), 37(1), 39(1)
 Frederic, Léon **23(4)**
 Fries, Emanuel 16(2)
 Fromery * 43(2)
 Fürstenberg, manufactuur van *
 32(2), **33(2)**

G

Gael, Barend 22(2)
 Galesloot, L. 4(3)
 Gallait, Louis 6(4), **7(4)**, 8(4),
 11(4)
 Gauguin, Paul 7(1), 41(1)
 Gelder, Arend van 6(2)
 Gelder, Dirk van 6(2)
 Gelder, familie van 6(2)
 Gelder, Hendrik van 6(2)
 Gelder, Nicolaas van 19(2)
 Gemeentekrediet * 13(1)
 Generale Bank * 3(2)
 Gengenbach, Joseph 26(2)
 Gengenbach, Pierre-Joseph
 26(2)
 Genty, Denis 14(2), **15(2)**
 George IV 38(2)
 Giovanni, S. 26(2)
 Giradon 20(2)

Gobelins, Manufacture des *
 10(2), 20(2)
 Godfried de Gevangene 27(3),
 30(3)
 Gole, Pierre (Peter) 20(2),
 20(2)
 Gomien, Paul 38(2)
 Goossens, Pascaline 15(1)
 Goossens, Thessa 15(1)
 Gordon, Lord Alex 37(2)
 Gotzkowski, J.E. 35(2)
 Goudstikker, J. 7(2)
 Govaerts Design * 27(1)
 Goyen, Jan van 18(2), 22(2)
 Grahl, Auguste 38(2)
 Grassini, Madame 38(2)
 Greenberg, Clement 14(4)
 Gregoire, gebroeders 26(2)
 Griffier, Robert 41(2)
 Grimmer, Abel 30(2), **30(2)**
 Grimou, Alexis 13(2)
 Grohé, Guillaume 26(2),
 26(2), 27(2)
 Grote, Catharina de 39(2)
 Grote, Frederik de 35(2)
 Grusenmeyer, Marie-Paule
 18(1)
 Gyselbrecht, Martine 16(1),
 17(1)

H

Haagse School * 29(2)
 Haan, Franciscus Antonius de
 28(2)
 Haimhausen, Sigismund van
 33(2)
 Hal, Dan 18(1)
 Hall, Peter Adolphe 37(2)
 Hals, Dirk 22(2)
 Handicraft, School of * 4(1)
 Hannong, Paul-Antoine 34(2)
 Hansen, Hubert 18(2)
 Harlekijn 13(2), **27(2)**
 Haselmeyer, J.-C. **34(2)**
 Haure, Jean 16(2)
 Heath, John 42(2)
 Hegel 10(4), 11(4)
 Heinsius, Johann Ernst 38(2)
 Helena 13(2)
 Hellot, Jean 37(2)
 Helst, Bartholomeus van der
 37(2)
 Hepplewhite 38(2)
 Hermanus, Paul 29(2)
 Herreyns, Willem 6(4)
 Hertogs, Jozef 3(2), 4(2)
 Hillenbrand, Ralph 25(1)
 Hillewaert, Bieke 36(3), 43(3)
 Hittorff, Jacques-Ignace 25(2)
 Hobby Horse, The * 3(1)
 Höchst, manufactuur van *
 32(2), **33(2)**

Hoger Instituut voor Schone
 Kunsten, Antwerpen * 42(1)
 Hollevoet, Yann 25(3), 43(3)
 Homolka, Armin 18(1)
 Hondecoeter, Melchior de
 18(2), **18(2)**
 Hongarije, Maria van **7(4)**,
 11(4)
 Hoogerheyden, Engel 40(2)
 Hoozee, Robert 2(4)
 Hoppenbrouwers, Johannes
 Franciscus 29(2)
 Hörhold, J.G. 27(2), 28(2),
 32(2)
 Horta, Victor 9(1)
 Houthakker, B. 7(2)
 Huis Artuur * 35(1)
 Huth, Ursula 36(1)
 Huvenne, Paul 2(4)
 Huybrigts, Fr. 4(3)
 Huycke, David 15(1), 28(1),
 29(1)
 Huysum, Jan van 16(2), 26(2),
 36(2)

I

Ingres, Jean-Auguste-
 Dominique 16(4)
 InselVerlag * 9(1)
 Instituut voor Bosbouw en
 Wildbeheer * 27(3)
 Instituut voor het
 Archeologisch Patrimonium
 * 5(3), 6(3), 7(3), 8(3),
 16(3), 17(3), 27(3), 30(3),
 31(3), 34(3)
 Instituut voor Kunstambachten,
 Mechelen * 36(1), 37(1),
 38(1), 39(1)
 Iris * 6(1)
 ISAD (Institut Supérieur des
 Arts Décoratifs) * 9(1),
 13(1)
 ITCB * 16(1), 33(1)

J

Jacobs, Camille 18(1)
 Jager, Patrick de 18(1)
 Jingdezhen * 19(2), 23(2)
 Jirasek, Jiri 39(1)
 Joinville **23(1)**(1)
 Jollin 12(2)
 Joostens, Paul 39(4), 40(4),
 43(4)
 Jozef 27(2)
 Jozef II, keizer 38(2)
 Juno 13(2)

K

Kaars Sijpesteyn, Maria
 Cornelia 6(2)
 Kändler, Johann Joachim 27(2),
 27(2), 28(2)
 Kangxi, keizer 19(2)
 Karel V, keizer **7(4)**, 8(4), 11(4)
 Kaulbach, Wilhelm von 10(4),
 11(4)
 Kenis, Jan 34(1)
 Keramis * 6(1)
 Keyser, Hendrik de 41(2)
 Khnopff, Fernand 14(4), 16(4),
 26(4), 29(4), 40(4)
 Kink * 35(1)
 Kirchner 28(2)
 Klaps, Jo 20(1)
 Kleyne, David 41(2)
 Klingstedt, Carl Gustav 38(2)
 Klinkenberg, Johannes
 Christiaan Karel 26(2)
 Knaepen, Jos 18(1)
 Koekkoek, Barend Cornelis
 40(2)
 Koekkoek, Hermanus 40(2)
 Koekkoek, Johannes Hermanus
 Barend 28(2)
 Koninklijk Belgisch Instituut
 voor Natuurwetenschappen
 * 27(3)
 Koninklijke Academie voor
 Schone Kunsten, Antwerpen
 * 14(1), 15(1)
 Koninklijke Commissie voor
 Monumenten en
 Landschappen * 5(3)
 Koninklijk Instituut voor het
 Kunstpatrimonium * 27(3)
 Koninklijk Limburgs Geschied-
 en Oudheidkundig
 Genootschap * 17(3)
 Kopenhagen, manufactuur van
 * 39(2)
 Kuwasseg, Karel 26(2)
 Kuyll, Joris 15(1)
 Kwintessens * **21(1)**, 30(1),
 34(1)

L

Labo voor Prehistorie * 8(3)
 Lachaert, Sofie 15(1), 30(1)
 Lacroix 14(2)
 Laermans, Eugène 29(4), 34(4),
 37(4)
 La Fontaine, Jean de 15(2)
 Lafresen, Niclas II 14(2)
 Laleman, Marie-Christine
 41(3), 43(3)
 Lancret 27(2), 28(2)
 Landuyt 14(1)
 Langmans, Willy 39(1), **39(1)**

Lanz, Johann Wilhelm 34(2),
 34(2)
 Laurentius, Sint- 26(3), 27(3),
 27(3), **29(3)**, 30(3), 31(3)
 Lavallée, Pierre 3(4), 4(4)
 Le Brun, Charles 20(2)
 Le Brun 11(4)
 Le Charivari * 12(4)
 Lecoq de Boisbandran, Horace
 19(4)
 Leds * 27(1)
 Leenknecht, Hilde 18(1)
 Leibovitz, Edward 39(1)
 Leibovitz-Jiraskova, Klara
 38(1), 39(1)
 Leickert, Charles Henri Joseph
 40(2)
 Lemmen, Georges 8(1), 9(1),
 9(1), 26(4), 29(4)
 Lemmens, Jean 15(1), **15(1)**,
 30(1)
 Lemonnier, Camille 12(4)
 Leopold en Zonen * 20(1),
 20(1)
 Leys, Henri **7(4)**, 11(4)
 Lhermitte, Léon 17(4), **19(4)**
 Liberta 16(1)
 Liberty * 4(1), 7(1), 8(1)
 Licht, Het * **3(4)**
 Liket, Linda 15(1)
 Lindemans, Gorik 34(1)
 Litré, Emile **23(4)**, 29(4)
 Lodewijk, Heilige **23(1)**
 Lodewijk XIV 10(2), **11(2)**
 Lodewijk XV 12(2), 13(2),
 14(2), 15(2), 18(2), 21(2),
 23(2), 24(2), 37(2)
 Lodewijk XVI 15(2), 16(2),
 17(2), 18(2), 20(2), 21(2),
 23(2), 28(2), 36(2)
 Louagie, Sylvie 2(1), 34(1),
 34(1)
 Louis-Philippe 12(4), 21(2),
 24(2), 25(2), 26(2)
 Louvois 10(2)
 Ludwigsburg, manufactuur van
 * **34(2)**, 35(2)
 Lurçat, Jean 16(1)
 Lybeer, Leen 16(1), 33(1)

M

Mackintosh 10(1)
 Mackmurdo 9(1), 10(1)
 Magritte, René 39(4)
 Mainz, Emmerich Josef,
 keurvorst van 32(2)
 Maison Moderne, La * 9(1)
 Malpertuis * 35(1)
 Malvina 24(4)
 Manufacture Royale des
 Meubles de la Couronne *
 20(2)
 Maréchal, Aline 29(4)

Marga 16(1)
Maria-Theresia, keizerin 32(2)
Marie Antoinette 26(2), 37(2)
Mariën, M.E. 4(3)
Marieschi, Michele 26(2)
Marin, Joseph-Charles 13(2)
Marot, Daniel 17(2)
Mars 26(2)
Martens, Michel 18(1)
Martin, gebroeders 24(2)
Mathildis 27(3)
Maus, Octave 9(1)
Maximiliaan Frans, aartshertog 38(2)
Mecibah, Idir 24(1), 24(1)
Mees, Marie 32(1)
Meier, F. Elias 35(2)
Meier-Graefe, Julius 9(1)
Meissen, manufactuur van * 14(2), 21(2), 21(2), 27(2), 27(2), 28(2), 28(2), 29(2), 32(2), 35(2), 37(2), 39(2), 43(2)
Melchior, J. 33(2)
Mellery, Xavier 17(4), 24(4), 26(4)
Mendini, Alessandro 30(1)
Mercier, Philippe 14(2)
Mertens, Marleen 33(1), 33(1)
Mertens, J. 4(3)
Mestdagh, Luc 20(1), 21(1)
Meunier, Constantin 12(4), 17(4)
Meuret, François 38(2)
Meurs, Sien van 36(1)
Meyer, F.E. 35(2), 35(2)
Meyer, W.C. 35(2), 35(2)
Meylaerts, Dirk 18(1), 18(1), 25(1), 25(1)
Michelangelo 8(4), 8(4)
Michiel, Sint- 32(3), 43(3)
Middendorp, Jan 35(1)
Mieris, Willem van 22(2)
Migeon, P. 14(2), 23(2)
Mignard, Pierre 37(2)
Ministerie van Cultuur, Dienst Beeldende Kunst * 32(1)
Minne, George 17(4), 27(4), 29(4)
Mol, Johannes de 38(2)
Mols, Robert 29(2)
Momper, Joos de 30(2)
Mondelaers, Iris 31(1), 31(1)
Monnoyer, Jean-Baptiste 10(2)
Montald, Constant 5(4), 29(4)
Montespan, Madame de 37(2)
Montigny, Jules 17(4)
Morpurgo, J. 7(2)
Morris, William 3(1), 4(1), 5(1), 6(1), 7(1), 8(1), 9(1), 10(1), 12(1)
Morrison, Jasper 26(1)
Mortel, Jan 19(2)
Morteleque, Ferdinand 25(2)
Mossel, S. 7(2)

Moucheron, Frederik de 19(2)
Moyé, Francine 38(1), 39(1)
Mozin, Karel Lodewijk 26(2)
Mura, Francesco de 26(2), 27(2)
Mus, O. 32(3)
Musin, Frans Etienne 40(2)
Muthesius, Hermann 8(1)
Muybridge, Edward 16(4)

N

Nadar 20(4), 29(4)
Napoleon 37(2), 42(2)
Napoleon III 14(4), 31(2)
Nationaal Comité der juweliërs, uurwerkmakers, goud- en zilvermeden * 31(1)
Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek * 13(3), 17(3)
Nationale Dienst voor Opgravingen * 4(3), 5(3), 17(3)
Navez, François-Joseph 6(4)
Navez, Jean-François 4(4)
Neefs, Pieter 30(2)
Neer, Aart van der 41(2)
Neptunus 26(2), 27(2)
Nietzsche 9(1)
Nilson, Johann Esaias 13(2)
Nimrod 10(4)
Nolde, Emil 41(1)
Nouvel, Jean 26(1)
Nymphenburg, manufactuur van * 33(2), 34(2)

O

Oeben, Jean-François 14(2), 15(2), 15(2)
Olieux, Suzannah 18(1)
Ongenaë, Els 15(1)
Orry de Fulvy, graf 37(2)
Os, Georgius Jacobus Johannes van 16(2)
Oudry 15(2)
Ouwater, Isaak 41(2)

P

Paelinck, Joseph 6(4)
Palts, Carl Theodor van de 33(2), 34(2)
Panini, Giovanni Paolo 27(2)
Paolo, S. 26(2)
Paquier, Claudius Innocentius du 32(2)
Paris 13(2)
Pater 32(2)
Patriské 28(1), 28(1)
Patriklos 8(4), 8(4)

Paulus, Sint- 38(3), 39(3)
Peeters, Bonaventura 30(2)
Peeters, Jozef 35(4), 43(4)
Pelligrini, Gabriele 35(1)
Permeke, Constant 34(4), 37(4), 40(4)
PHAI, Limburg * 18(1)
Phidias 8(4)
Picard, Edmond 17(4)
Picasso, Pablo 41(1)
Pierre, Jean-Baptiste Marie 13(2)
Pieter de kluzenaar 9(4), 10(4)
Pieter, Sint- 41(3), 42(3)
Pieters, Marnix 8(3), 34(3), 43(3)
Pilchuck (Seattle) * 36(1)
Pillement, Jean-Baptiste 14(2)
Pitoin, Quentin-Claude 16(2), 17(2)
Planché, André 42(2)
Pluvinet, Louis Magdeleine 28(2), 29(2)
Poe, Edgar Allan 29(4), 33(4)
Polo, Marco 24(2)
Pompadour, Madame de 7(2), 37(2)
Pompilio, Elvis 34(1)
Porcellis, Jan 18(2)
Portaels, Jean 4(4), 5(4), 6(4)
Potifar, vrouw van 27(2)
Pouwelsen, Willem 26(2)
Prieur, Jean-Louis 17(2)
Prikker, Jan Thorn 8(1)
Prins, Eva Catharina 6(2)
Pronk, Cornelis 14(2), 25(2)
Pruisen, Louise van 37(2)
Pugin 12(1)
Puteaux, Louis-François-Laurent 26(2)
Pyl, Staf 18(1)

Q

Qianlong, keizer 17(2), 23(2)
Quadens, Pol 18(1)
Quillard, Pierre Antoine 14(2)
Quod * 35(1)

R

Rabaey, Hugo 14(1)
Rafaël 8(4)
Ramael, Luc 18(1), 27(1), 27(1)
Rauschner, Christian Benjamin 27(2)
Redon, Odilon 29(4), 33(4)
Regnaudin 20(2)
Remond, François 16(2)
Rhayé 14(1)
Riesener, Jean-Henri 26(2)

Rijksdienst voor Opgravingen * 4(3)
Ringler, Josef Jacob 32(2), 33(2), 34(2)
Robart, Willem 16(2), 36(2)
Robert, Hubert 14(2)
Rochussen, Charles 29(2)
Rodin, Auguste 19(4), 29(4), 35(4)
Roelofs, Willem 29(2)
Rondelez, Katrien 32(1), 33(1)
Roosenboom, Nicolaas Jan 40(2)
Roosens, H. 4(3)
Rops, Félicien 15(4), 17(4), 43(4)
Rossi * 27(1)
Rott, A. 38(2)
Roussel, Pierre 18(2)
Rubens 6(4), 8(4), 8(4), 11(4)
Ruskin, John 3(1), 4(1), 7(1), 9(1), 12(1)
Ruysdael, Salomon van 18(2)
Ruyten, Jan Michiel 26(2)

S

Saelens, Adinda 13(1), 16(1)
Saint-Germain, Jean-Joseph de 13(2)
Saksen, Augustus de Sterke van 27(2), 28(2)
Salvator, Sint- 26(3), 27(3), 28(3), 29(3)
Samyn, Michaël 30(1), 34(1), 34(1), 35(1)
Sars-Poteries * 37(1), 39(1)
Sauwen, Rik 2(1), 3(1)
Sauwens, J. 5(3), 21(3)
Savonnerie, manufactuur van de * 20(2)
Schadow 35(2)
Schalcken, Godfried 22(2), 22(2)
Schall, Jean Frédéric 14(2)
Schelfhout, Andreas 40(2)
Schellincks, Willem 22(2)
Schmalzigaug, Jules 39(4), 42(4)
Schoonhoven, Vakschool van * 29(1)
Schouten, Diewertje 6(2)
Schouten, Maarten 6(2)
Schuermans, H. 4(3)
Schwartzé, Thérèse 6(2), 16(2)
Scritto * 35(1)
Seghers, Daniel 30(2)
Semey, J. 13(3), 21(3)
Sengens 18(2)
Serrurier-Bovy, Gustave 4(1), 4(1), 5(1), 5(1), 7(1), 12(1)
Servranckx, Victor 39(4), 42(4)
Sèthe, Maria 8(1), 8(1)
Seurat, Georges 6(1), 26(4)

Sèvres, Fabrique Royale de * 16(2), 25(2), 26(2), 27(2), 32(2), 35(2), 36(2), 37(2), 37(2), 43(2)
Sheraton 38(2)
Signac 6(1)
Sint-Lucas, Antwerpen * 28(1), 31(1)
Sint-Lucas, Gent * 14(1), 36(1), 40(1), 41(1), 43(1)
Sint-Niklaas, Academie van * 39(1)
Sint-Petersburg, manufactuur van * 39(2), 39(2)
Slingeländ, Pieter van 22(2)
Smidt, Petrus 6(2)
Smidt van Gelder, familie 7(2)
Smidt van Gelder, Pieter 3(2), 6(2), 6(2), 7(2), 9(2), 9(2), 16(2), 24(2), 25(2), 28(2), 29(2), 30(2)
Smidt van Gelder, Pieter II 6(2)
Smidt van Gelder, Pieter III 6(2)
Smidt van Gelder, Pieter IV 6(2)
Smidt van Gelder, Pieter V 6(2)
Smits, Jakob 24(4), 26(4), 42(4)
Snoeck-Ducaju * 13(1)
Société foncière centrale du Rond-Point * 7(2)
Soete, Thomas 35(1), 35(1)
Soolmaeker, Jan Frans 27(2)
Sorgenthal, Konrad von 32(2)
Spaendonck, Cornelis van 16(2), 16(2)
Spaendonck, Gerardus van 16(2), 36(2)
Spaenhiers, De * 8(3)
Spencer, Georgina 38(2)
Spengler, Jean-Jacques 42(2)
Spilliaert, Léon 20(4), 34(4), 37(4), 37(4)
Spoede, Jan Jacob 13(2)
Springer, Cornelis 28(2)
Staal, A. 7(2)
Stedelijke Academie, Hasselt * 33(1)
Stedelijk Hoger Instituut voor Visuele Communicatie en Industriële Vormgeving, Genk * 24(1)
Steenwijck, Harmen van 19(2)
Stein, Georg 26(2)
Stephan, Pierre 42(2)
Steyaert, Frank 14(1), 39(1)
Stibbe, H. 7(2)
Stockmans, Piet 14(1), 14(1)
Stodel, J. 7(2)
Studio, The * 3(1)
Sunderland, John 31(3)
Suzanna 38(2)
Svobodova, Miloslava 18(1)

T

Tacq, Filiep 20(1), **20(1)**
 Tapta 16(1)
 Tassel * 9(1)
 Tecnoville * 35(1)
 Ten Cate, Hendrik Gerrit 40(2)
 Ten Compe, Jan 41(2), **41(2)**
 Teniers 30(2)
 Tervuren, School van * 17(4)
 Theater Antigone * **35(1)**
 Thetis 20(2)
 Thielens, E. 3(2)
 Thijs, Edouard 3(2), 7(2)
 Thijs & Van der Linden * 3(2)
 Thoen, Hugo 21(3), 43(3)
 Tielt, Guillaume de 32(3)
 Topino, Charles 23(2)
 Toscane, Leopold, groothertog van 38(2)
 Toulon, Martina van 36(2)
 Tour, Marie Elisabeth de la 38(2)
 Tschirnhausen, Ehrenfried Walther, graaf van 27(2)
 T'Serclaes de Wommersom, familie 3(2)
 Tuerlinckx, Jean-Pierre 18(1)

U

Usines Peters Lacroix * 39(4)
 Uten Hove, familie 41(3)

V

Valcke, Johan 2(1), 12(1), 22(1)
 Van Achter, Resy 16(1)
 Van Averbek, E. 3(2)
 Van Bellingen, Stefaan 2(4)
 Van Bellingen, Stephan 32(3), 43(3)
 Van Bree, Matthijs 4(4), 6(4)
 Van Damme, Jaak 20(1), **20(1)**
 Vandeghinste, Lucas 41(1), **41(1)**
 Vandekerckhove & Devos * **21(1)**
 Vandekerckhove, Piet 20(1), **21(1)**
 Van den Berghe, Frits **3(4)**, 4(4), 37(4)
 Vandendorpe, Jan 32(1)
 Van Der Biest, Francine 16(1), 32(1), **32(1)**
 Van der Hecht, Henry 17(4)
 Vanderhenst, Clara 2(2)
 Van Der Heyden, Hilde 15(1)
 Vanderhoeven, Alain 17(3), 43(3)
 Van der Laanen 30(2)
 Van Der Meiren, Jean-Pierre 31(3)

Van Der Meulen, Adam Frans 10(2)
 Vanderstukken, Koen 18(1), **19(1)**, 37(1), **37(1)**
 Van Dessel, C. 4(3)
 Van de Weerd, H. 4(3)
 Van Dijk, Linda **29(3)**
 Van Dooren, Edmond 43(4)
 Van Driessche, Edith 16(1)
 Van Geele, Rudy 28(1), **29(1)**
 Van Gelder Schouten & Co. * 6(2)
 Van Gelder Zonen * 6(2)
 Van Gogh, Vincent 3(1), 6(4), 29(4), **30(4)**
 Van Hecke, Paul-Gustave 34(4), **38(4)**
 Van Heddegem, Dominique 15(1)
 Van Hoe, Marc 16(1), **17(1)**
 Van Hove, Rudi 24(3), 43(3)
 Van Impe, Luc 15(3), 43(3)
 Van Leuven, Bart 30(1)
 Van Oost 30(2)
 Vanoppen, Christine 18(1)
 Van Ostayen, Paul 43(4)
 Van Reppelen, Dirk 15(1)
 Van Severen, Dan 22(1)
 Van Severen, Fabiaan 18(1), 22(1), **22(1)**
 Van Severen, Maarten 18(1), 26(1), **26(1)**, 32(1)
 Van Stappen, Lieve 37(1), **37(1)**
 Vauban 32(3)
 Vauchelet 25(2)
 Veeckman, Johan 38(3), 43(3)
 Veen, L.J. * 6(2)
 Veen, Otto van 30(2), **31(2)**
 Velde, Esaias I van de 18(2)
 Velde, Henry van de **2(4)**, **6(1)**, 7(1), **7(1)**, 8(1), 8(1), 9(1), 12(1), 28(1), 29(4), **30(4)**
 Velde, Jeanne van de **30(4)**
 Venus 10(2), 13(2), **26(2)**
 Venus (van Milo) 29(4)
 Veranneman, Emile 12(1), 18(1)
 Verboeckhoven, Eugène 29(2)
 Verdun, Herman van 30(3)
 Verenigde Oostindische Compagnie (V.O.C.) * 1(2), 14(2)
 Vereniging van Handelaren in Oude Kunst in Nederland * 6(2)
 Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen * 8(3)
 Verhaeghe, Frans 3(3), 43(3)
 Verhaeren, Emile 6(1), 26(4)
 Verheijen, Jan Hendrik 29(2)
 Verlat, Karel 40(4)
 Vermeersch, Pierre M. 11(3), 43(3)

Vermeire, Lieve 16(1), **17(1)**
 Vermeiren, Arthur 14(1), 39(1)
 Vermeulen, Frank 23(3), 43(3)
 Verroken, André 18(1), **18(1)**
 Verwaetermeulen, Mieke 18(1)
 Vigée Le Brun, Elisabeth 37(2)
 Villeret, François Etienne 26(2)
 Vincennes, manufactuur van * 34(2), 37(2)
 Vinck, de 14(1)
 Viollet-le-Duc 5(1)
 VIZO (Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen) * 13(1), 28(1), 32(1), 33(1), 34(1)
 Vlaamse Archeologische Raad * 5(3)
 Vlaamse Landmaatschappij * 8(3)
 Vlaamse Vereniging voor Archeologisch Onderzoek * 8(3)
 Vogelaere, Lut de 18(1), **18(1)**
 Vogels, Guillaume 20(4), 24(4)
 Vrancx, Sebastiaan 30(2)
 Vulcanus 20(2)
 Vynckier, Geert 17(3), 43(3)

W

Wachtelaer, G. 8(2)
 Walgrave, Jan 2(1), 22(1)
 Waltniel, L. 5(3)
 Wampers, Eric 18(1)
 Wanli, keizer 19(2), 21(2)
 Wappers, Gustave 4(4), 6(4)
 Watteau, Antoine 13(2), 14(2), 27(2), 28(2), 32(2)
 Watteau de Lille, François Louis Joseph 13(2)
 Wauters, Herman 18(1)
 Webb, Philip 10(1)
 Wedgewood * **11(2)**, 13(2), 27(2), 43(2)
 Weesp, manufactuur van * 38(2)
 Wegely, Wilhelm Kaspar 35(2)
 Weimar, Groothertogelijke kunstschool * 8(1), 9(1)
 Weisweiler, Adam 24(2)
 Wenen, manufactuur van * 27(2), 32(2), **32(2)**
 Wenes, Veerle 35(1)
 Weyden, Goswin van der 30(2)
 Weyers, Hans 18(1), 22(1), **23(1)**
 Wiertz, Antoine 6(4), 8(4), 8(4), 11(4)
 Wildens, Jan 30(2)
 Wilmots, Paul 18(1)
 Wittockx, Herman 18(1)
 Woestijne, Gustave van de 35(4), **38(4)**

Wouters, Rik 37(4), **40(4)**, **41(4)**
 Wouwerman, Filips 22(2)
 Württemberg, Carl Eugene van 35(2)

X

XX, Les * 6(1), 7(1), 9(1), 9(1), 20(4), 43(4)

Y

Yongzheng, keizer 23(2)

Z

Zellien, Anne 15(1)
 Zeus 13(2)
 Zijst, Jan-Willem van 18(1)
 Zola, Emile 12(4)
 Zupergraphyx! * 35(1)

KMKG - JAPANESE TOREN (KON. MUSEA VOOR KUNST EN GESCHIEDENIS)

Van Praetlaan 44, 1020 Brussel
02/268.16.08

- tot 7 sep.: "Samurai of de magie van de Japanse wapens en krijgsmunitie"

KMKG - JUBELPARKMUSEUM (KONINKLIJKE MUSEA VOOR KUNST EN GESCHIEDENIS)

Jubelpark 10, 1000 Brussel 02/741.73.08

- tot 16 feb.: "Boeddha's van Siam. Kunstschatten uit het koninkrijk Thailand"
- 21 feb.-18 mei: "Jemen: zand, steen en aarde..." (zaal Nabije Oosten)

KMKG - MUSEUM VOOR BLINDEN (JUBELPARKMUSEUM - KONINKLIJKE MUSEA VOOR KUNST EN GESCHIEDENIS)

Jubelpark 10, 1040 Brussel (ingang Nervierslaan), 02/741.72.14

- tot 26 okt.: "De Gallo-Romeinen in België"

KMSKB - KONINKLIJKE MUSEA VOOR SCHONE KUNSTEN VAN BELGIË

Regentschapsstraat 3, 10000 Brussel
02/508.32.11

- 21 maa.-27 jul.: Paul Delvaux
KONINKLIJK BELGISCH INSTITUUT VOOR NATUURWETENSCHAPPEN
Waverssesteenweg 260, 10000 Brussel
02/627.42.38

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË

Kunstberg, 1000 Brussel 02/519.53.11

- 7 feb.-5 maa.: Muziekhandschriften van Sint-Michiels en Sint-Goedele (Muziekafdeling)
- 14 feb.-29 maa.: De bibliotheek van surrealist Louis Scutenaire (Schenkingenzaal)
- 14 feb.-29 maa.: Een halve eeuw Vlaamse literatuur (Nassaukapel)
- 14 feb.-29 maa.: Geschiedenis van de prent in een privé-verzameling (Houyouxgalerij)

- 14 feb.-29 maa.: Kunst en techniek van het stripverhaal (Penningkabinet)
- 11 apr.-24 mei: Jacques Ochs, karikaturist van Pourquoy Pas? (Nassaukapel)

KULTUURCENTRUM PIANOFABRIEK

Fortstraat 35, 1060 Brussel,
02/538.09.01

- tot 16 feb.: Marc Gysels
- 20 feb.-28 maa.: Hans Kalliwoda
- 10 apr.-16 mei: Laone dos Santos Lopes

KUNSTCENTRUM VAN HET ROOD KLOOSTER

Rood Klooster 4, 1160 Oudergem,
02/660.55.97s

- tot 16 feb. 1997: 25ste Salon van de kunstschilders van Rood Klooster met hulde aan Isidoor Verheyden

- 1 tot 27 maart: Ginette Javaux, nieuwe werken

- 24 apr.-22 juni: retrospectieve Frans Smeers

MUSEUM VOOR HET KOSTUUM EN DE KANT

Violetstraat 6, 1000 Brussel
02/512.77.09

- tot 28 feb.: "Belgische elegantie".

Modehuizen uit het laatste kwart van de 19de eeuw en het eerste kwart van de 20ste eeuw

PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN

Koningsstraat 10, 1000 Brussel,
02/507.84.66

- 21 feb.-16 maa.: Hedendaagse audiovisuele kunsten

- 26 feb.-25 mei: "De Collectie Nederland"

- 21 maa.-25 mei: Esko Männikkö
STICHTING VOOR ARCHITECTUUR

Kluisstraat 55, 1050 Brussel,
02/649.02.59

- tot 16 feb.: "De rijkdom van de eenheid". Hedendaagse architectuur in Vlaanderen

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL - TREFCENTRUM Y'

Gallery' - Kulturkaffee, Pleinlaan 2,
1050 Brussel 02/641.23.25

- tot 28 feb.: Bruno Vandermeulen

Vlaams leven te Brussel in de 19de en 20ste eeuw ARCHIEF EN MUSEUM VAN HET VLAAMSE LEVEN

Sinds vorig jaar is het Archief en Museum van het Vlaamse Leven in Brussel volledig gerenoveerd en vernieuwd. De tentoonstelling in de nieuwe ruimte biedt de bezoeker een overzicht van verdwenen en nog bestaande verenigingen in Brussel. Aan bod komen o.a. de toneelverenigingen, de gouvonden, de studenten- en jongerenverenigingen, de dans- en muziekafdelingen en de seniorenkringen.

Open: dagelijks van 10 tot 18u., elke eerste woensdag van de maand van 10 tot 22u. Gesloten op zaterdag, zondag en feestdagen
Toegang: gratis

14de ANTIKBEURS HASSELT GRENSLANDHALLEN

van 15 t/m 23 FEBRUARI
van 14 tot 19 U.

Week-end van 11 tot 19 U.

GRATIS TOEGANG VOOR DE DAMES OP DINSDAG 18 FEBRUARI
INFO: 04/384 50 52

Stemmen uit het behang. Vier eeuwen geschiedenis van het behangpapier

ASLK-GALERIJ

Aan de hand van documenten uit het Museum voor Behangspapier van Rixheim (Elzas) en onuitgegeven documenten uit ons land, wordt een beeld geschetst van de vrijwel onbekende wereld van de wanddecoratie. Of het nu de Doornikse domino's zijn uit 1770, de motieven om uit te knippen uit het ondertussen verdwenen hotel d'Ursel in Brussel, de draperieën als trompe-l'oeil uit de 19de eeuw, het vuurwerk van de art déco of de bloemen in oranje en groen van de hippies... elk van deze motieven vertelt zijn eigen verhaal.

Open: dagelijks van 10 tot 18u.

Gesloten op maandag

Toegang: gratis

Marc Gysels

KULTUURCENTRUM PIANOFABRIEK

Marc Gysels maakt installaties die opvallen door een tere en tot zijn essentie teruggebrachte conceptualiteit. Zelf schrijft hij over zijn werk: "Uit het toeval

Marc Gysels. Kulturcentrum Pianofabriek, Brussel.

kies ik de dingen die mij verleiden en de aanzet zijn tot een spel. Dit spel brengt mij naar woorden of symbolen die ik terugvind in de burgerrealiteit waar de mythe rond werken en bezitten, ego en macht zo au serieux genomen worden dat ze een gigantische farce zijn. In de

ze farce vind ik mijn vertrekpunt om met arme materialen, die zo weinig status bezitten, te komen tot een beeld of een teken waarin ik met quasi niets iets voorstel."

Hedendaagse audiovisuele kunsten PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN

In Brussel kan nog heel wat gebeuren om de hedendaagse audiovisuele kunsten (film, video, tv, nieuwe media...) te stimuleren. Een goed beleid inzake productie, vertoning en conservatie veronderstelt een goede kennis van de recente ontwikkelingen. Kunstenaars en humane wetenschappers moeten de kans krijgen de mogelijkheden van nieuwe technieken en media te onderzoeken. Via een proefprogramma met vertoningen, presentaties en lezingen worden in het Paleis voor Schone Kunsten nieuwe concepten uitgetoetst en samenwerkingverbanden getoetst en actuele problemen aangekaart.

Pablo Picasso. "Zittende vrouw met vis-hoed" (1942).
Stedelijk Museum Amsterdam.

De Collectie Nederland PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN

Deze tentoonstelling biedt een overzicht van de internationale 20ste-eeuwse kunst uit de vijf belangrijkste moderne kunstcollecties in Nederland. Het Museum Boijmans-van Beuningen in Rotterdam, het Haags Gemeentemuseum, het Museum Kröller-Müller, het Stedelijk Museum Amsterdam en het Van Abbemuseum in Eindhoven verlenen hun medewerking. Er is werk van Monet, Malewitsch, Mondriaan, Picasso, Léger, Munch, Kirchner, Pollack, De Kooning, Bacon, Kiefer, Daniëls en Dibbets.

Esko Männikkö PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN

De werken van Esko Männikkö (Pudasjärvi, Finland, ° 1959) getuigen tegelijkertijd van het

Esko Männikkö. Sodankylä, 1993.
Paleis voor Schone Kunsten, Brussel.

barre Noordfinse landschap en van het leven van zijn bewoners. Kleurenfoto's tonen deze in afzondering levende mensen in hun dagelijkse omgeving, hun

interieurs en houten huizen. De zorgvuldig uitgezochte oude lijsten verlenen aan deze rustige, gevoelige maar toch afstandelijke beelden een schilder-kunstig en tijdloos karakter. Open: dagelijks van 10 tot 18u. Gesloten op maandag Toegang: 250,-BF. Groepen (10 tot 15 pers.) en senioren: 200,-BF. Junioren en studenten: 150,-BF. Schoolgroepen: 100,-BF.

De rijkdom van de eenvoud

STICHTING VOOR ARCHITECTUUR
Vanaf het begin van de jaren '80 treedt er in het werk van een aantal jonge architecten in Vlaanderen een nieuwe eenvoud aan. Deze nieuwe generatie keert zich zowel tegen de vormloosheid van het populisme als tegen het eclecticisme van de postmodernisten. Zij grijpen terug naar de elementaire middelen van de architectuur en werken met eenvoudige geometrische vormen, egaal vlakke wanden en heldere ruimten. De tentoonstelling schetst een beeld van de belangrijkste projecten en realisaties van een dertigtal architecten. Open: dinsdag tot vrijdag: 12.30 tot 19u., zaterdag en zondag: 11 tot 19u Toegang: 200,-BF, reductiehouders 150,-BF, groepen (minimum 10 personen) 100,-BF

Deinze

MUSEUM VAN DEINZE EN DE LEIESTREEK

Lucien Matthyslaan 3-5, 9800 Deinze, 09/381.96.70
• 15 feb.-24 maa.: "Egypte Hertekend"
• 11 apr.-2 jun.: Frans Piens, schilderijen

Egypte Hertekend

Deze tentoonstelling beoogt een confrontatie tussen de bijzonder talrijke Nederlandstalige Egypte-strips enerzijds en de faraonische werkelijkheid anderzijds. Uitgangspunt is de vraag of het oude Egypte in de strips "getekend" of "hertekend" wordt? Aan bod komen o.a. het Egyptische landschap, de goden en de farao's, het dagelijkse le-

ven van toen, de geheimen en de magie van het oude Egypte en droom en werkelijkheid in de Egypte-strip. Open: weekdagen van 14 tot 17.30u, zaterdag, zon- en feestdagen van 10 tot 12u en 14 tot 17u.

Frans Piens

Frans Piens (1922-1977) maakte na de Tweede Wereldoorlog deel uit van de kunstenaarsgroep "La Relève" naast o.a. Roger Raveel, Jan Burssens en Hugo Claus. Deze groep kwam regelmatig samen in het hotel "Oslo" te Gent, het ouderlijk huis van Frans Piens. Piens schilderde figuratief, maar op een eigenzinnige, eerder stroeve manier. Gesteerd door zware psychische problemen werd hij mysticus en schilderde hij tot aan zijn dood nog uitsluitend religieuze werken. Open: weekdagen van 14 tot 17.30u, zaterdag, zon- en feestdagen van 10 tot 12u en 14 tot 17u.

Dendermonde

MUSEUM VOOR VOLKSKUNDE

Begijnhof 25, 9200 Dendermonde 052/21.30.18
• 22 aug.-31 okt.: "De Dendermondse schuttersverenigingen door de eeuwen heen"

VLEESHUISMUSEUM

8 9200 Dendermonde, 052/21.30.1

• 5 apr.-31 okt.: "De prehistorie in eigen collecties"

ZWIJVEKEMUSEUM

Nijverheidsstraat 1, 9200 Dendermonde 052/21.30.18

• 29 maa.-8 jun.: "De spoorweggeschiedenis op medailles en prentkaarten"
• 19 okt.-7 dec.: "Markten in Dendermonde"

Deurle

MUSEUM DHONDT DHAENENS

Museumlaan 14, 9831 Deurle 09/82.51.23
• 9 feb.-31 maa.: "Groene Pasen" (werktitel). Dianne Hagen (NL), Carla Klein (NL), Robert Seurmond (CH), Peter Rogiers (B), Stephen Wilks (GB). Curator: Bart Cassiman
• 6 apr.-19 mei: Jacques Charlier (B) & Ray Crayson (GB)

Deurne

CULTUREEL CENTRUM

de Gryspeerstraat 86, 2000 Deurne 03/325.66.00

• 15 feb.-23 maa.: "De Sierotieke Doos"
• 28 maa.-27 apr.: Bart en Hugo Verheyen
KASTEEL RIVIERENHOF
Provinciaal Domein Rivierenhof, 2000 Deurne Turnhoutsebaan
• tot 16 feb.: Lut Tomsin (tekeningen, pastels, poppen)
• 19 feb.-2 maa.: "Geschiedenis van het Rivierenhof"
• 5 maa.-23 maa.: Mon Glazemakers (schilderijen)
• 26 maa.-20 apr.: Wilfrieda Segers. Herdenkingtentoonstelling Paul Gubbels - schilderijen en tekeningen
• 22 apr.-4 mei: Kunstatelier "Texperiment" uit Berchem
MUSEUM STERCKSHOF-ZILVERCENTRUM
Cornelissenlaan, Deurne, 03/360.52.50
• tot 23 maa.: "Dozen om te niezen"

Dozen om te niezen

Voor de eerste maal worden een 150-tal bijzonder kostbare 18de-eeuwse zilveren en gouden tabaksdozen uit privé-verzamelingen en enkele openbare Belgische collecties aan het publiek getoond. De geselecteerde antieke snuifdozen, die in Frankrijk, de Oostenrijkse Nederlanden of het voormalige prinsbisdom Luik werden gemaakt, geven een beeld van het society-leven in de pruijkentijd. Naast talrijke, sober gegraveerde

Drie gouden snuifdozen uit de tweede helft van de 18de eeuw. Museum Sterckshof-Zilvercentrum, Deurne.

de dozen uit Aat, zijn er enkele waardevolle gouden exemplaren uit Antwerpen en Doornik. Uitzonderlijk is de hondvormige snuifdoos uit Bergen. Voorts zijn er tabaksdozen uit Brussel,

Gent, Luik en Oudenaarde, waarvan sommige in schildpad of uit een schelp werden vervaardigd.

20 vrijkaarten

De tabaksdozen werden vaak als geschenk gegeven aan diplomaten, opperbevelhebbers, kunstenaars, zangers en acteurs, of ze werden gebruikt in een geheime taal om een hartstoechtelijk rendez-vous af te spreken. Bij het bekijken snuift met de sfeer van de "lasons dangereuses", de gecultiveerde erotiek en de liefdesroes van een maatschappij aan de vooravond van de Franse Revolutie. Open: dagelijks van 10 tot 17.30u. Gesloten op maandag Toegang: 150,-BF. Reductiehouders 100,-BF

Dilbeek

CULTUREEL CENTRUM WESTRAND

Kamerijklaan, 1700 Dilbeek, 02/466.20.30
• 14 feb.-16 maa.: "Postmodern Pajottenland"

Postmodern Pajottenland

De voormalige "Brabantse Tuin van Eden" bekeken vanuit vier verschillende invalshoeken: wetenschappelijk, administratief, fotografisch en artistiek. Het grondgebied werd opgedeeld in 16 kwartierhokken die door fotografen van de Dilbeekse fotoclub in beeld werden gebracht. Deze foto's dienen als uitgangspunt voor de beeldende kunstenaars om een werk te creëren.

Edegem

GEMEENTELIJK KUNSTCENTRUM - HUIS HELLEMANS

Strijdersstraat 14, 2650 Edegem 03/457.22.44

• tot 16 feb.: Dimo Kolibarov, Bulgaarse grafiek
• 23 feb.-16 maa.: "Kunst met de K van boek" (i.k.v. de Jeugdboekenweek)
• 22 maa.-13 apr.: Hans De Munter (grafiek)
• 19 apr.-18 mei: Mark Cannoodt (aquarel)

Eeklo

CULTUREEL CENTRUM DE HERBAKKER

Pastoor De Nevestraat, 9900 Eeklo,
09/378.40.90

- 8 feb.-9 maa.: "RIP".
Grafmonumenten gefotografeerd
door Filip Tas

RIP - Grafmonumenten gefotografeerd door Filip Tas

Filip Tas (London, °1918), een
van Vlaanderen meest geren-
ommeerde fotografen, is lid van
Epitaf v.z.w., de vereniging
voor funeraire archeologie. Als
fotograaf heeft Tas zich toege-
legd op het inventariseren van
merkwaardige grafmonumen-
ten. In deze foto-inventaris vor-

Grafmonument van Emile Claus te
Astene, gebeeldhouwd door George
Minne. Foto Filip J. Tas

men de graven van bekende
Vlamingen een belangrijk luik.
Zo groeide het idee om een
tentoonstelling samen te stellen
met een reeks foto's van graf-
monumenten van overleden
Vlaamse schilders, beeldhou-
wers, schrijvers, componis-
ten... Elke foto wordt aange-
vuld met een afbeelding van de
overledene en een biografische
nota.

Ekeren

CULTUUR EN KUNSTCENTRUM "HOF DE BIST"

Veltwijcklaan 252, 9180 Ekeren
03/664.05.64

- tot 16 feb.: Kunstgroep Pellens en
Rheinland, Andernach
- 21 feb.-16 maa.: Adolf Lochin (schil-
derijen)
- 21 maa.-13 apr.: Retrospectieve
Francine Vandorpe (schilderijen)

Evergem-Sleidinge

CULTUREEL CENTRUM STROMING

Weststraat 31, 9940 Evergem-Sleidinge,
09/357.54.11

- 6 feb. tot 31 maa.: "Beelden uit Zuid-
Amerika". Foto's van Kristien De Meyer

Beelden uit Zuid- Amerika

Fotografe Kristien De Meyer
trok naar Chili en Paraguay om
er de unieke natuur, het sociale
leven en de plaatselijke bevol-
king te fotograferen. Kijkend
naar de portretten krijgt de toes-
chouwer het gevoel de mensen
persoonlijk te ontmoeten.

Galmaarden

CULTUREEL CENTRUM BALJUWHUIS

Kammeersweg 2, 1570 Galmaarden
054/58.95.11

- 22 feb.-2 maa.: Kunsttentoonstelling
met werken van Nell Race

Ganshoren

GEMEENSCHAPSCENTRUM DE ZEYP

Van Overbekelaan 164, 1080
Ganshoren 02/428.37.38

- tot 28 feb.: "Le Bain de Vénus".
Franck & Van Dessel
- 18 apr.-18 mei: Linda Loos (schilde-
rijen)

Geel

OULD STADHUIS

(CULTUREEL CENTRUM DE WERFT)

Markt 1, Geel, 014/57.08.66 • 14 feb.-16

- maa.: "Schipbreuk", Alain Baczyński
(foto's)
- 29 maa.-27 apr.: "Delicatessen", Tony
Le Duc (fotograaf) - Hans Misera (kok)

DE SLIJPERIJ

Doelenstraat 41, 2440 Geel
051/58.27.51

- 15 feb.-9 maa.: Michel Van Grieken
- 22 maa.-13 apr.: Hans Kuys (NL), in-
stallaties - beelden - tekeningen
- 26 apr.-18 mei: Johan Clarysse, mixed
media

Schipbreuk

OULD STADHUIS

(CULTUREEL CENTRUM DE WERFT)

Alain Baczyński nam jarenlang
's nachts de ferryboot naar
Groot-Brittannië. Hij bestudeer-
de zijn medepassagiers en foto-

Alain Baczyński. "Schipbreuk".
Cultureel Centrum DeWerfi.

Tony Le Duc. "Okra Symphony"
(1993). Cultureel Centrum DeWerfi.

grafeerde ze als ze door ver-
moedheid in slaap waren geval-
len. Het resultaat is een aantal
merkwaardige foto's: mannen,
vrouwen, kinderen, allemaal
liggen ze gezellig te ronken en
te soezen, in hun zetel wegge-
zakt of languit op de grond.
Alain Baczyński noteerde zijn
eigen dromen en schonk ze aan
de slapers. Hij maakte er een
uniek totaal-kunstwerk van dat

voor het eerst te zien is in
België.

Delicatessen

OULD STADHUIS

(CULTUREEL CENTRUM DE WERFT)

Commercieel voedsel-fotograaf

Tony Le Duc brengt doodge-
woon en alledaags eten zo in
beeld dat het water de kijker in
de mond komt. Zijn doorgedre-
ven aandacht voor compositie,

kleur en licht leidt tot verras-
send artistieke foto's. Hans
Misera was ooit chef-kok in het
Oostendse Casino en heeft nu
een eigen restaurant, "De
Zwarte Ganze" in Aalter.
Lepels, vorken, flessen en ander
keukenmateriaal verwerkt hij
tot sculpturen. Samen schote-
len zij u een smakelijke en ori-
ginele tentoonstelling voor.
Open: donderdag 14 tot 16u., vrijdag
16 tot 20u., zaterdag 10 tot 17u., zon-
dag 14 tot 17u.
Toegang: gratis

Uw
advertentie
had *hier*
kunnen staan!

Vraag onze advertentietarieven.

Contacteer hiervoor:

B. Promotion

Mevrouw Berlinde Fierens

03/231 28 00

Gent

MUSEUM ARNOLD VANDER HAEGHEN Veldstraat 82, 9000 Gent

• tot 16 feb.: "Van Buysse tot Brusselmans - Gent literair"

MUSEUM DR. GUISLAIN, GESCHIEDENIS VAN DE PSYCHIATRIE Jozef Guislainstraat 43, 9000 Gent, 09/226.12.91

• tot 31 mei: "Gezocht Gezicht".

Portretten 1860-1996. Lieve Blancquaert, Michiel Hendryckx, Atelier Meander, Joke Verbeke

MUSEUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN DE WETENSCHAPPEN

Krijgslaan 281, 9000 Gent Gebouw 530,
09/264.49.30

• tot 29 aug.: "Onzichtbare stralen".

Tentoonstelling n.a.v. 100ste verjaardag van de ontdekking van de natuurlijke radioactiviteit

MIAT MUSEUM VOOR INDUSTRIËLE ARCHEOLOGIE EN TEXTIEL

Minnemeers 9, 9000 Gent 09/223.59.69

• tot 1 jun. 1997: "Zo leefde grootmoeder". Huishoudelijk comfort in de 19de en begin 20ste eeuw

ST.-PIETERSABDIJ - CENTRUM VOOR KUNST EN CULTUUR

St.-Pietersplein, 9000 Gent 09/222.07.62

• 1 feb.-9 feb.: Kunst- en antiekbeurs van Vlaanderen

• 24 feb.-23 maa.: Atelier

Beeldhouwkunst Academie Gent

• 5 apr.-13 apr.: Quilts

• 25 apr.-19 mei: "Kunst in cirkels"

• 26 apr.-19 mei: De cultuur van de abdij van Sankt Gallen

WITTE ZAAL (SINT-LUCAS GENT)

Posteernestraat, 9000 Gent

09/225.42.90

• tot 8 feb. 1997: "Visual sound(s) surrounding(s)"

• 25 feb. 1997-22 maa. 1997: "Boeken eten geluid"

Van Buysse tot Brusselmans - Gent literair

MUSEUM ARNOLD VANDER HAEGHEN

Deze tentoonstelling roept een beeld op van een eeuw literatuur in het Gentse. Uitgangspunt is Maurice Maeterlinck, Franstalig Gentenaar en Nobelprijswinnaar Literatuur.

Gesloten op maandag

Toegang: gratis

Rondleidingen en literaire wandelingen door vzw VIZIT, 09/233.76.89

Gezocht gezicht.

Portretten 1860-1996

MUSEUM DR. GUISLAIN

De oudste foto's in het archief van het Museum Dr. Guislain dateren van 1860. Doorheen de jaren hebben fotografen regelmatig het "Hospice Guislain" bezocht. De foto's vormen een geheugen in beelden, een geheugen dat even oud is als het Guislaingesticht, het huidige Psychiatrische Centrum Dr. Guislain. In september 1986 dwaalde Michiel Hendryckx door de gangen en afdelingen op zoek naar een beeld dat bleef haken. Tien jaar later laat Lieve Blancquaert de mensen zelf

Tentoonstelling "Gezocht

gezicht". Museum Dr. Guislain, Gent.

Foto: Lieve Blancquaert.

tuurlijke radioactiviteit door Becquerel. De tentoonstelling doorloopt de evolutie van de wetenschap vanaf de aanloop tot de ontdekking, via het werk van de Curies en Rutherford tot meer recente ontwikkelingen. Naast stukken uit de eigen collectie zijn er ook instrumenten te zien uit de collectie van de Stad Antwerpen, de originele instrumenten van Pierre en Marie Curie, medische toepassingen uit het Museum voor de Geschiedenis van de Geneeskunde van de Stichting Jan Palfyn en een uitgebreide collectie uraniumertsen uit privé-bezit.

Toegang: gratis

Zo leefde overgrootmoeder.

Huishoudelijk comfort in de 19de en 20ste eeuw

MIAT

De tentoonstelling "Zo leefde overgrootmoeder..." toont hoe talrijke uitvindingen het dagelijks leven in de 19de en 20ste

Gashaarden werden gebruikt vanaf 1880. De elektrische radiator dateert van het einde van de 19de eeuw, maar kende aanvankelijk geen grote bijval omdat men de warmte niet kon "zien". In 1896 kwam een radiator met kooldraadlampen op de markt die "zichtbare" warmte leverde.

Op het einde van de 19de eeuw werden twee revolutionaire lichttechnieken ontdekt: de gasverlichting en het elektrisch licht. De meer comfortabele gasverlichting en later de elektrische verlichting, droegen erin grote mate toe bij dat de mensen ook na zonsondergang nog actief konden zijn. Er werd gelezen en naar muziek geluisterd. Fonograaf en grammofoon maakten het huiselijke leven aangenamer.

Vooral op het einde van de 19de eeuw en in het begin van de 20ste eeuw konden steeds meer mensen zich talrijke grote en kleine voorwerpen aanschaffen die het huishoudelijk werk min-

Cyriel Buysse, 1929.

Foto: G. Pieters - Stadsarchief Gent.

MUSEUM VOOR SIERKUNST EN VORMGEVING

Jan Breydelstraat 5, 9000 Gent
09/225.66.76

• tot 31 maa.: Provinciale prijs voor keramiek

• 21 feb.-24 mei: "Design en identiteit. Aspecten van Europese design (Italië en Duitsland)"

• 21 feb.-24 mei: "Das andere Gefäss, neue Wege international". Werken van 17 Europese keramiekkunstenaars

PLANTENTUIN UNIVERSITEIT GENT

9000 Gent 09/264.50.73

• tot 21 jun.: J.P. Deloore, kunstschilder

Tentoonstelling "Zo leefde overgrootmoeder. Huishoudelijk comfort in de 19de en 20ste eeuw".

Foto: MIAT, Gent.

kiezen hoe ze in het geheugen van het museum willen bewaard blijven.

Open: dinsdag tot vrijdag van 10 tot 17u., zaterdag en zondag van 14 tot 17u., gesloten op maandag en officiële feestdagen

Toegang: 100,-BF, reductiehouders 50,-BF

Onzichtbare stralen MUSEUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN DE WETENSCHAPPEN

Aanleiding voor deze tentoonstelling is de 100ste verjaardag van de ontdekking van de na-

Verder komen een dertigtal auteurs aan bod die door hun afkomst, leven of werk een band hadden of hebben met Gent. Aan de hedendaagse "Gentse" auteurs werd gevraagd naar hun mening over het literaire verleden van "hun" stad. Hun antwoorden vormen de hoofdbrok van de catalogus die op die manier een origineel literair werk vormt. Het tentoongestelde materiaal bestaat uit publicaties, handschriften, illustraties, foto's, documentatie, persknipsels, interviews, prijzen en plastisch werk.

Open: dagelijks van 9.30 tot 17u.

der belasten en het leven aangenamer maakten. De huidige consumptiemaatschappij was geboren. Vandaag is de productie van huishoudelijke apparaten tot een nooit eerder gekend niveau gestegen en wordt de markt dagelijks overstroomd door nieuwe producten.

Open: dagelijks van 9.30 tot 17u.,

maandag gesloten

Haren-Brussel

GEMEENSCHAPSCENTRUM DE LINDE

Cortenbachstraat 7, 1130 Haren
02/242.31.47

- tot 4 apr.: Walter Meurrens (aquarellen en grafiek)

Hasselt

CULTUREEL CENTRUM HASSELT

Kunstlaan 5, 3500 Hasselt 011/22.99.31

- tot 16 feb.: Foto's van Tom Indekeu en Peter de la Porte

NATIONAAL JENEVERMUSEUM

Witte Nonnenstraat 19, 3500 Hasselt

011/24.11.44

- tot 13 apr.: "Te gast: Etn. Bruggeman, Gent"

- tot 8 jun.: "Een sportieve kijk op je never"

PROVINCIAAL CENTRUM VOOR

BEELDDE KUNSTEN - BEGIJNHOF -

GALERIJ

Zuivelmarkt 33, 3500 Hasselt

011/21.15.90

- 8 feb.-16 maa.: "Toegepast"

PROVINCIAAL CENTRUM VOOR BEELDDE KUNSTEN - BEGIJNHOF - PROVINCIAAL MUSEUM

Zuivelmarkt 33, 3500 Hasselt
011/21.02.66

- 1 feb.-23 maa.: "Maakt kunst Staat?". Selectie uit de verzameling van de Vlaamse Gemeenschap

Provinciaal Centrum voor Beeldende
Kunsten - Begijnhof - T.A.C.-42.292/E-
Mail-Art Archives (huisje nr.8)

Zuivelmarkt 33

- 3 feb.-28 feb.: Artpool Publications

STEDELIJK MODEMUSEUM

Gasthuisstraat 11, 3500 Hasselt,
011/23.96.21

- 2 feb.-31 aug.: "Mode in de sport van 1850 tot heden"

STEDELIJK MUSEUM STELLINGWERFF- WAERDENHOF

Maastrichterstraat 85, 3500 Hasselt,
011/24.10.70

- tot 16 maa.: Sport in de kunst

Mode in de sport van 1850 tot heden

STEDELIJK MODEMUSEUM

De invloed van de mode op de
sportkleding maar ook van de
sportkleding op de mode. De

kledingstukken worden in een
aangepast decor met accessoires
voorgesteld en worden bena-
derd vanuit verschillende the-
matische invalshoeken, zoals
"van kop tot teen", de evolutie
van de hoofddeksels en de
schoenen... De invloed van de
sportmode op de dagelijkse kle-
dij is zowel duidelijk bij de
jeugd als bij de volwassenen:
skateboard-kledij, wielrenners-
truitjes van Walter Van
Beirendonck, baskets als alle-
daags schoeisel.

Sport in de kunst

STEDELIJK MUSEUM STELLINGWERFF- WAERDENHOF

Reeds van in de klassieke
Griekse kunst was sport een in-
spirerend onderwerp voor kun-
stenaars. In de hedendaagse
kunst weet hetzelfde onder-
werp nog steeds te boeien:
schilders, fotografen en beeld-
houwers leggen nu de nadruk
op concentratie, snelheid en be-
weging. De tentoonstelling
toont dat sport in "stilstaande"

beelden even mooi en boeiend
is als de bewegende versie.

Open: dinsdag tot vrijdag van 10 tot
17u., zater- en zondag van 14 tot 18u.
Toegang: 90,-BF, schoolgroepen 40,-BF,
-12 jaar gratis

Heusden-Zolder

CULTUREELCENTRUM HEUSDEN- ZOLDER

Dekenstraat 40, 3550 Heusden
011/53.33.35

- tot 9 maa.: "Zelfportret(tering) - Een
ultieme dialoog?"

- 17 maa.-11 mei: Willo Gonissen

CULTUURCENTRUM HEUSDEN-ZOLDER

Dekenstraat 40, 3550 Heusden-Zolder,
011/53.33.15

Open: dinsdag, donderdag en vrijdag
van 14 tot 20u., zaterdag en zondag
van 14 tot 18u.

Zelfportret(tering) - Een ultieme dialoog?

Deze tentoonstelling wil een
beeld scheppen van de manier
waarop hedendaagse kunste-
naars het eeuwenoude genre
van het zelfportret gebruiken,

interpreteren, actualiseren of
herdefiniëren. De zelfportret-
tering wordt getoond aan de
hand van verschillende materia-
len, media of beeldende kunst-
disciplines: grafiek, schilder-
werk, fotografische en video-
installaties, drie-dimensioneel
werk.

Kapelle-op-den- Bos

CULTUREEL CENTRUM DE OUDE PASTORIE

Kerkstraat 24, 1880 Kapelle-op-den-Bos
015/71.02.53

- 21 feb.-9 maa.: Walter Philips, schil-
derijen

- 19 apr.-15 mei: Pierre Claes, oliepas-
teltekeningen en lithografische teke-
ningen; Amaat Hullebroeck, beeld-
houwwerken en bronzen; Maira
Ogloza olieverfschilderijen

TOURING CLUB REIZEN

Onze begeleide culturele reizen
zijn het neusje van de zalm.

Ook in het najaar hebben
wij nog tal van aantrekkelijke
en boeiende programma's.

Vraag onze brochure
De Vijf Continenten.

Touring Club Reizen
Quellinstraat 9
2018 Antwerpen

Tel. (03) 231 87 18
Fax (03) 233 02 35

Koksijde

ARCHEOLOGISCH EN KULTUUR- HISTORISCH MUSEUM DUINENABDIJ

Koninklijke Baan 8, 8670 Koksijde
058/51.19.33

• tot 15 maa.: "Een blik naar verleden en toekomst" (Het Andere Landschap)

Het Andere Landschap

De expositie "Het Andere Landschap" focust op het landschap als een geografisch uniek stukje aarde. Het landschap, gezien als "open ruimte", werd en wordt gebruikt ten behoeve van de bouw en de economische ontwikkeling. Reacties daartegen kwamen van het natuurbehoud.

In nauwelijks dertig jaar hebben ruilverkaveling, landbouw, industrie, wegenbouw en architectuur de diversiteit van onze geografische streken grondig vermindert. Op de tentoonstelling wordt duidelijk gemaakt waar de toekomstige landschapszorg voor staat.

Kortrijk

CULTUREEL CENTRUM. BENEDENGALERIJ EN FOYER

Hazelaarstraat 7, 8500 Kortrijk
056/22.07.68

- tot 2 maa.: "Gentse Zool", dubbelproject rond kunstenaars uit het Gentse
- tot 2 maa.: Diego Joosten, schilderijen en tekeningen
- tot 2 maa.: Le Chemin
- tot 6 maa.: Xavier Rombouts - "Yemen"
- 8 maa.-30 maa.: Yves Beaumont, tekeningen en schilderijen; Rik Delrue, sculpturale keramiek
- 15 maa.-30 maa.: "In de zee woont de maan". Educatief kindertentoonstellingsproject
- 19 apr.-19 mei: Stimulans '97

STUDIO GASLWEST

Rijselsestraat 57, 8500 Kortrijk
056/36.92.11

• 9 maa.-23 maa.: Ria Mattelaer (schilderijen en pastels)

Diego Joosten

CULTUREEL CENTRUM. BENEDENGALERIJ EN FOYER

Diego Joosten studeerde aan de KASK te Gent en is leraar aan

de academies van Boom en Niel. Kleur is bij Diego Joosten het radicale thema waaraan al het andere ondergeschikt is. Het onderwerp wordt geabstraheerd zodat alle anekdotiek verdwijnt. In het plat vlak ziet hij geen beperkingen. Hij bewerkt het oppervlak meestal met verf, maar soms ook met minder voor de hand liggende dingen zoals insecten. Zo krijgen zijn monochrome schilderijen een textuur die wijzigt wanneer men de werken vanuit een andere hoek bekijkt.

Leopoldsburg

CULTUREEL CENTRUM LEOPOLDSBURG

Kastanjedreef 1, 011/34.65.48

- tot 24 feb.: Willem Vermandere (tekeningen, schilderijen en sculpturen)
- 26 feb.-20 maa.: Leopold Geysen (schilderijen)

Leuven

KADOC

Vlamingenstraat 39, 3000 Leuven,
016/32.35.00

- tot 27 maa.: "Op de zijlijn. Nederlandse fotografen gefascineerd door Vlaanderen"
- **PROVINCIE MUSEUM P. VAN HUMBEECK**
Mechelsevest 108, 3000 Leuven,
016/22.28.93
- 8 feb.-2 maa.: Pittel Art
- 8 maa.-6 apr.: Prijs Textielkunst Provincie Vlaams-Brabant
- 12 apr.-25 mei: "Nature Morte"
- **STEDELIJK MUSEUM VANDER KELEN-MERTENS**
Savoyestraat 6, 3000 Leuven,
016/22.69.06
- tot 6 apr.: "Opperuimd staat netjes. Bergmeubelen van eind 16de tot begin 20ste eeuw. Een evolutie in vorm, stijl en functie"

Van op de zijlijn. Nederlandse fotografen gefascineerd door Vlaanderen

KADOK

In 1991 bracht het KADOC de visie van de nederlandse fotografe Annie van Gemert op het kostschoolleven in Vlaanderen. Nu staan de pandgangen open voor Ellen Kok en Rien van

Heesewijk. Beide fotografen zijn geboeid door het "katholieke Vlaanderen". Zij kijken van op de zijlijn doorheen hun lens naar processies en naar wat er zich naast dat gebeuren, in de marge, afspeelt
Open: elke werkdag van 9 tot 17.30u., zaterdag van 9 tot 12.30u.
Toegang: gratis

Rien van Heesewijk. Veurne, 1994.
KADOC, Leuven

Nature Morte PROVINCIE MUSEUM P. VAN HUMBEECK

Voor kunstenaars is de natuur steeds een belangrijke inspiratiebron geweest. Hedendaagse kunstenaars "verbeelden" en gebruiken de natuur echter op een totaal andere manier dan hun voorgangers. Het tentoonstellingsproject "Nature Morte" schetst een aantal benaderingen van de relatie tussen kunst en natuur. Op diverse plaatsen in Leuven werden sculpturen, installaties, fotowerken en schilderijen zo opgesteld dat ze de bezoeker attent maken op de kwaliteiten van historische locaties als de Kruidtuin, de Predikherenkerk, het Stedelijk Museum, de technische school van Henry Van de Velde.

Opperuimd staat netjes...

STEDELIJK MUSEUM VANDER KELEN- MERTENS

Luit de zeer gevarieerde, stedelijke meubelcollectie werden een groot aantal bergmeubelen geselecteerd die - samen met een aantal bruiklenen - een overzicht bieden van de meubelkunst gedurende de 17de, 18de en 19de eeuw qua type, stijl en materiaal. Naast meubelen uit de belangrijkste Belgische productiecentra zijn er stukken te zien van invloed-

rijke vernieuwers als G. Serrurier-Bovy. Begin 20ste eeuw bedenkt hij het wandmeubel en het modulair- of aanbouwsysteem.
Open: dinsdag tot zaterdag van 10 tot 17u., zondag van 14 tot 17u., gesloten op maandag
Toegang: 100,-BF

Linkebeek

CULTUREEL CENTRUM "DE MOELIE"

Sint-Sebastiaanstraat 14, 02/380.77.51

- 21 feb.-2 maa.: "Kunstambachten" (glas in lood, textielweven, schilderen)

Maasmechelen

CULTUREEL CENTRUM MAASMECHELEN (SERRE)

Koninginnelaan 42, 3630
Maasmechelen, 089/76.21.52

EN KELDERS KASTEEL VAN VILAIN XIII

Dreef, Leut, 3630 Maasmechelen

- Open: iedere zondag van 14 tot 18u.
- 2 feb.-16 maa.:
"1+2+3+4+5+6+7+8+9+10=55=10".
Installaties van Marc Milissen. Locaties: kelders Kasteel Vilain XIII (Dreef, Leut) en Serre Cultureel Centrum (Koninginnelaan 42)

1+2+3+4+5+6+7+8+9+10=55=10

De werk van Marc Milissen speelt zich af op de terreinen van de schilderkunst, de fotografie en de installatie. Elk van deze disciplines wordt zowel in haar eigen identiteit bevestigd, als door raaklijnen naar elkaar gebracht. Deze raaklijnen zijn enerzijds de gebruikte materia-

Marc Milissen.

"1+2+3+4+5+6+7+8+9+10=55=10", Cultureel Centrum Maasmechelen

len (glas, spiegels, was of doek) en anderzijds de gevoeligheden die zich opdringen (de zoektocht van de kunstenaar naar zichzelf, de drang naar geborgenheid).

Mechelen

CULTUREEL CENTRUM A. SPINOY - TENTOONSTELLINGSZALEN

Minderbroedersgang 5, 2800
Mechelen 015/20.16.32

- 29 maa.-15 apr.: "Kunst in cirkels" **SPEELGOEDMUSEUM**
Nekkerspoel 21, 2800 Mechelen
015/55.70.75
- tot 24 feb.: De bouwstenen van Anker Richter
- 8 maa.-12 okt.: Europa Ludens Tsjechië

Meise

NATIONALE PLANTENTUIN VAN BELGIË

Domein van Bouchout, 1860 Meise
02/269.39.05

- tot 16 feb.: "Landschappen en Karavanserais in Centraal-Anatolië"

Menen

ONTMOETINGSCENTRUM 'T GHELANDT

Waalvest, 8930 Menen 056/51.58.91

- 1 feb.-23 feb.: "Project 21"

Mol

CULTUREEL CENTRUM 'T GETOUW

Molenhoekstraat 2, 2400 Mol
014/33.07.11

- tot 9 feb.: Rik Nuyts, foto's
- 14 feb.-2 maa.: Irène Geyselings, aquarellen en olieverven
- 7 maa.-23 maa.: Willy Peeters, beeldhouwwerk; Els Vos, grafisch werk
- **GEMEENTELIJK JAKOB SMITSMUSEUM**
Sluis 155A, 2400 Mol 014/31.74.35
- 15 maa.-16 apr.: Frans van Leemputten

Oelegem (Ranst)

DOMEIN VRIESELHOF

Schildesteenweg 79, 2520 Oelegem
03/384.15.78

- tot 31 mei: "Biotopen van het Vrieselhof"

Oostende

MUSEUM ENSORHUIS

Vlaanderenstraat 27, 8400 Oostende
059/80.53.35

- tot 31 mei: "De Molenduivel" en "Contes". Verhalen van d'Horace Van Offel

MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN

Wapenplein, 8400 Oostende
059/80.53.35

- 9 maa.-5 mei: Joodse kunstenaars in Oostende: Finch, Deutsch, Frey, Nussbaum, Rabus
- 9 maa.-31 maa.: Yves Velter
- 5 apr.-27 apr.: Thierry Saey

MUSEUM VOOR MODERNE KUNST (PMMK)

Romestraat 11, 8400 Oostende
059/50.81.18

- tot 16 feb. 1997: "Van Ensor tot Delvaux"
- 8 maa.-20 apr.: Mc Dermott and Mc Cough, Wouter Deruytter, J.J. Gaillard

Paal-Beringen

ONTMOETINGSCENTRUM DE BUITING

Tessenderlosesteenweg 18, 3583 Paal
011/42.80.68

- tot 2 maart: Berberkunst
- 14 maa.-2 apr.: Liana Manno
- 4 apr.-20 apr.: Fotocollectief De Verbeelding
- 25 apr.-4 mei: Kunstkring Lumina

Roeselare

CULTUREEL CENTRUM DE SPIL

Hippoliet Spilleboutdreef 1, 8800 Roeselare, 051/24.21.00

- 7 maa.-20 apr.: "Theatraliteit". Monumentale marmersculpturen van Isidoor Goddeeris
- 25 apr.-1 jun.: Médard Verburgh (1886-1957). Ovezichttentoonstelling

Isidoor Goddeeris

De openingstentoonstelling van het brandnieuwe Cultureel Centrum De Spil brengt een reeks nieuwe werken van beeldhouwer Isidoor Goddeeris (Roeselare, °1953) geïnspireerd op de wereld van het theatrale. Goddeeris beperkt zijn beeldtaal niet tot de klassieke beeldhouwkunst. Naast marmer hanteert hij een grote variatie aan beeldende middelen zoals plaaster, hout, klei, karton en gerecycleerde materialen.

Voor de centrale inkomhal van het Cultureel Centrum De Spil creëerde Goddeeris een monumentale sculptuur uit Grieks marmer.

Open: maandag tot zaterdag van 11 tot 18u
Toegang: gratis

Isidoor Goddeeris. Tentoonstelling "Theatraliteit". Cultureel Centrum De Spil, Roeselare. Foto: S. Beel.

Médard Verburgh

Voor het eerst wordt er in Vlaanderen een retrospectieve tentoonstelling van Médard Verburgh (1886-1957) georganiseerd. Deze toonaangevende vertegenwoordiger van de fauvistische schilderkunst werd in Roeselare geboren maar woonde vanaf 1907 in Brussel. In zijn atelier in Elsene had hij contacten met Willem Paerels, Edgard Tytgat, August Oleffe en Rik Wouters. Zijn vriendschap met James Ensor en Constant Permeke drukte een stempel op zijn artistieke oeuvre.

Open: maandag tot zaterdag van 11 tot 18u
Toegang: gratis

Sint-Agatha-Berchem

CULTUREEL CENTRUM OUDE KERK Kerkplein

• april: Raveel en het kunstboek
GEMEENSCHAPSCENTRUM DE KROON
J.V. Vandendrieschstraat 19,
021468.25.88

- april: Raveel Literair

Sint-Niklaas

TENTOONSTELLINGSZAAL

C.C. ZWIJGERSHOEK
Zwijgershoek, 9100 Sint-Niklaas,
031/777.29.42

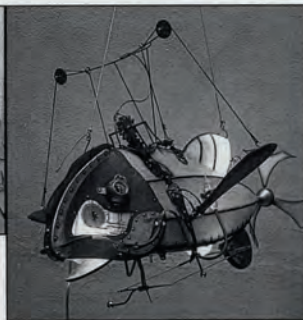
- tot 2 maa.: Weyers & Borms
- 23 maa.-27 apr.: Internationale Exlibriswedstrijd 1997 "Sprookjes" - Biënnale van de Kleingrafiek

- 23 maa.-27 apr.: Gerard Gaudaen - Biënnale van de Kleingrafiek

- 23 maa.-27 apr.: Franky Cane - Biënnale van de Kleingrafiek

Weyers & Borms

Hans Weyers en Klaas Borms vormen een eigenzinnig en bij-

Weyers & Borms. Foto: Koen Keppens

zonder kleurrijk duo binnen de jongste generatie van ontwerpers in Vlaanderen. Voortdurend tasten zij de grenzen af van kunst, vormgeving en architectuur. Hun barokke lichtsculpturen hebben iets provocerend in zich. Zowel de creatie als de uitvoering getuigen van zin voor theatraliteit. In deze tentoonstelling wordt een overzicht getoond van hun werk, samen met nieuwe objecten en een gelegenheidsinstallatie die de titel "Werken" meekreeg.

Biënnale van de Kleingrafiek

Het Internationaal Exlibriscentrum van de Stad Sint-Niklaas, dat werd geopend in 1975 en momenteel een collectie van 135.000 exemplaren bezit, coördineert sinds 1977 een tweejaarlijkse exlibriswedstrijd. Voor deze editie van de wedstrijd werd gekozen voor het thema "sprookjes". De tentoonstelling van de geselecteerde inzendingen vormt het hoogtepunt van de "Biënnale van de Kleingrafiek".

Traditiegetrouw wordt het exlibrisgebeuren ingebed in een breder kader met twee andere tentoonstellingen. Naar aanleiding van de 70ste verjaardag van Gerard Gaudaen wordt een retrospectieve tentoonstelling

georganiseerd met werk van deze grootmeester in de houtgraveerkunst, onder het motto "50 jaar zwart-wit".

Het derde luik van de Biënnale is een tentoonstelling met werk van de jonge kunstenaar Franky Cane. Cane (°1961) studeerde aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Gent. In 1986 behaalde hij de Provinciale Prijs voor Beeldende Kunsten van de Provincie West-Vlaanderen, voorbehouden aan multipliceerbare kunstvormen. Hij kan beschouwd worden als één van de topfiguren onder de jonge Vlaamse grafici.

Open: dinsdag tot en met zaterdag: 14 tot 17u, zondag: 10 tot 17u, maandag gesloten (groepen en scholen ook na afspraak)

Sint-Truiden

CULTUREEL CENTRUM DE BOGAARD - WITTE ZAAL

Capijciensseplein, 3800 Sint-Truiden
011/68.79.59

- tot 28 feb.: "Hedendaagse kunst in Sint-Truidens privébezit"
- 13 maa.-30 apr.: "De zachte kracht" i.s.m. MUHKA

Strombeek-Bever

CULTUREEL CENTRUM STROMBEEK

Gemeenteplein, 1853 Strombeek-Bever, 021267.41.56/57

- 14 feb.-23 maa.: "Achterwegen laten. Homo patens"
- 28 maa.-27 apr.: "Juwelen: de Story"

Temse

GALLERY 40

Veerstraat 8, 031771.48.74

- 1 feb.-20 apr.: Marc Horemans (grafiek), Viki Piquer (juwelen)
- 26 apr.-13 jul.: Marc Roelant (fotografie)

Veiling Sylvie's Gespecialiseerde Wijnveilingen

Eerstkomende veilingen

26 januari: wijnen

2 februari: antiek

9 maart: wijnen

23 maart: antiek

telkens om 14 uur

Gerechtigde expertises

(Gratis expertise van uw wijnkelder bij verkoop)

Discreet afgehandeld - Zeer snelle uitbetaling

Frans Van Cauwelaertlaan 179-157

9100 Sint-Niklaas

Tel./Fax (03) 777 42 68

Tel. Zaal (03) 776 90 77

*Zeer regelmatig kunst- en antiekveilingen
alsook inboedels*

GEMEENTEMUSEUM

Kasteelstraat 16, 03/710.13.30

- 8 feb.-2 maa.: 20 jaar carnaval Temse
- 5 maa.-24 maa.: Andrea Baglieri (Sicilië), kunstschilder
- 12 apr.-11 mei: Groepstentoonstelling Kunstkring Centaura (De Pinte)

Ternat

CULTUREEL CENTRUM

Kerkstraat 4, 02/582.44.33

- 1 maa.-28 maa.: "Carrousel, visies op interieur"

Tielt-Winge

CULTUREEL CENTRUM "DE MAERE"

Leuvensesteenweg 181, 3390 Tielt-Winge, 016/63.59.10

- 7 feb.-24 feb.: "100 jaar Liberalisme" (affichetentoonstelling)
- 3 maa.-17 maa.: "Van algebra tot pyama"
- 12 mei-12 jun.: "Afrika met eigen ogen" (fototentoonstelling)
- 14 apr.-18 apr.: "Brood voor kinderen"

Anderhalve eeuw liberalisme

In 1996 vierde de liberale partij haar 150ste verjaardag. Met affiches, karikaturen en prenten wordt er een overzicht geboden van wat het liberalisme betekend heeft binnen de politieke, sociale en economische geschiedenis van België. Een tijdsband vermeldt de belangrijkste momenten uit de liberale en de Belgische geschiedenis.

Open: tijdens de kantooruren en op afspraak Toegang: gratis

Tongeren

C.C. DE VELINX

Dijk 111, 3700 Tongeren 012/39.38.00

- 26 maa.-30 apr.: Marco Mertens, rockfotografie

Turnhout

DE WARANDE

Warandestraat 42, 2300 Turnhout, 014/41.69.91

- 8 feb.-9 maa.: "Atlas II - Bovengronds/Ondergronds"

- 15 feb.-16 maa.: "Vreemd is anders heel gewoon"

- april-mei: Daniel Dewaele

Vreemd is anders heel gewoon

"Vreemd is anders heel gewoon" is de titel van een reizende tentoonstelling voor kinderen van 10 tot 13 jaar over vooroordelen, discriminatie en de multi-culturele samenleving.

Daniel Dewaele, Z.t. 1987

Ø 150 cm x 110 cm; microfoons, statieven, doek, spieraam.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Museum van Hedendaagse Kunst Gent. Foto: Bruno Cauwenberg

zende tentoonstelling voor kinderen van 10 tot 13 jaar over vooroordelen, discriminatie en de multi-culturele samenleving. Het is geen tentoonstelling in de traditionele zin van het woord. Veel meer is sprake van een educatief spellencircuit met acht modules die worden opgebouwd als een klein dorpje. De activiteiten zijn zo opgezet dat de kinderen zelf kunnen ontdekken hoe een multiculturele samenleving in hun situatie vorm en inhoud kan krijgen.

Open: dagelijks van 14 tot 18u.

Toegang: gratis

Vaalbeek

KUNSTCENTRUM VAALBEEK

Prosperdreef 9, 3054 Vaalbeek 016/40.32.08

- 19 feb.-9 maa.: Vera Dedeurwaarder, schilderijen
- 6 apr.-27 apr.: "De verticale dimensie". De Wachter en Teuk: tekeningen en schilderijen

Veurne

INTERNATIONAAL BAKKERIJMUSEUM

WALTER PLAETINCK

Zuidgasthoeve, Albert I-laan 2, 8630 Veurne 058/31.38.97

- tot 30 nov.: "De chocoladevorm"

Waregem

CULTUURCENTRUM DE SCHAKEL

Schakelstraat 8, 8790 Waregem, 056/62.13.40

- 7 feb.-23 feb.: "Carrousel, visies op een interieur"
- 1 maa.-23 maa.: "Project 21"
- 4 apr.-27 apr.: "De garderobe van het oppervlak"

Carrousel

Vier Vlaamse ontwerpers tonen hun werk in een ruimte van vijf meter diameter. De toeschouwer kan er naar kijken doorheen kijkgaten op verschillende niveaus. Tot zover het visuele gegeven. Het belang van deze "Carrousel" ligt in het experiment, het laten samenwerken van vier verschillende ontwerpers met elk een eigen authentieke oeuvre. De harde kleuren van Injas Devolderes tapijten

David Huycke

Foto: David Huycke

met het intimistische metaalwerk van David Huycke, of de uitbundige monochrome vormen van Rudy Van Geeles meubelen en de bizarre lichtobjecten van Weyers & Borms samenbrengen is een gedurfde onderneming.

De garderobe van het oppervlak

Ook al zijn hun creaties functioneel, toch zien Trui Demarcke, Francine Van der Biest, Brigitte Van Heyghen, Vera Vermeersch en Injas Devoldere het handgetuft tapijt als een volwaardig "kunstmedium". De ontwerpen van Vermeersch zijn gebaseerd op kindertekeningen, de tapijten van Devoldere doen denken aan kleurrijke abstractie van de jaren vijftig. Net als Devoldere presenteert Van der Biest haar werk als vloer- en wandtapijt. Bij Van Heyghen is zowel de invulling als de totale vorm erg beweeglijk en Demarcke ontwikkelt vanuit een vaasmotief een sensueel ritme, waarbij ze speelt met reliëfverschillen. Open: dagelijks van 10 tot 12 en van 14 tot 17u. Toegang: gratis

Zonhoven

C.C. TERMOLEN

Kneuterweg 2, 3520 Zonhoven 011/81.50.07

- tot 23 feb.: An Vanderlinden, olie- en verf schilderijen
- 28 feb.-23 maa.: "Dialoog in groen"
- 25 apr.-1 jun.: Naamse graveurs op bezoek

Zonnebeke

KUNSTCENTRUM DE POORT - KASTEELDOMEIN

Ieperstraat 5, 051/77.04.41

- 28 maa.-4 mei: Bart Vandevyvere (schilderijen)

Een nieuwe dienst

van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen v.z.w.

Uw eigen publicatie

"sleutel op de deur"

- De volledige productiebegeleiding is niet langer uw zorg.
- Problemen worden, in overleg, door ons opgelost.
- U krijgt een afgewerkt product dat beantwoordt aan uw wensen.
- Tijdens de realisatie beschikt U uiteraard over verschillende controlepunten.

Conform uw wens kan een uitgave worden gerealiseerd die wordt geleverd op een vooraf afgesproken tijdstip en tegen een vooraf afgesproken prijs.

Denkt U aan een publicatie?

Neem contact op met

Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen v.z.w.
Oud Parochiehuus, Grote Markt 46, 9100 Sint-Niklaas
Rudy Verduyts 03 / 760 16 40

Spaar tijd en moeite en spaar geld.

Zottegem

PROVINCIAAL ARCHEOLOGISCH MUSEUM VAN ZUIDOOST-VLAANDEREN (PAMZOV)

Paddestraat 7, 9620 Zottegem, 09/360.67.16

- tot 16 maa.: "De taalgrens. Van de oude en de nieuwe belgen"

De taalgrens. Van de oude tot de nieuwe Belgen

De bezoeker kan aan de hand van rijkelijk geïllustreerde panelen het boeiende verhaal van de Nederlands-Franse taalgrens verkennen. In het eerste gedeelte gaat men terug tot de oorsprong van de taalgrens: de prehistorie waar het Keltisch en het Germaans naast elkaar bestaan. Met de komst van de Romeinen en de veralgemening van het Latijn komen we bij de echte "roots" van onze taalgrens: de botsing tussen Latijn en Germaans. De confrontatie en de beweging over en weer gedurende de volgende eeuwen worden zorgvuldig geschetst.

Open: dagelijks van 9 tot 12 en van 14 tot 17u, zaterdag van 14 tot 17u.

Toegang: gratis

Wallonië

Charleroi

MUSÉE DE LA PHOTOGRAPHIE

11 Avenue Paul Pasteur, 6000 Charleroi 071/43.58.10

- tot 2 maa. 1997: Larry Fink
- tot 2 maa. 1997: Stefan De Jaeger, une rétrospective

Nederland

Amersfoort

DE ZONNEHOF, CENTRUM VOOR MODERNE KUNST

Zonnehof 8, 0031/33/463.30.34

- tot 16 feb.: Lucebert. Schilderijen en werken op papier

Amsterdam

JOODS HISTORISCH MUSEUM

Jonas Daniël Meijerplein 2-4, Amsterdam 0031/20/625.42.29

- tot 1 apr.: "Joden in Berlijn. Een hoge prijs voor integratie"
 - tot 6 apr.: "Voorbij het vijftigste herdenkingsjaar". Foto's van Han Singels
- #### RIJKSMUSEUM
- Stadhouderskade 42, Amsterdam 0031/20/673.21.21
- tot 2 maa.: "Machtsvertoon". Een keuze uit kostuum en textiel (Zuidvleugel)
 - tot 9 maa.: Duits steengoed
 - tot 13 maa.: Nova Zembla expeditie 1995
 - tot 23 maa.: Kamerschermen, albumbladen en rolschilderingen uit Japan en China (Zuidvleugel)
 - 8 feb.-4 mei: "De spiegel van alle-dag". Nederlandse genreprenten uit de 16de en 17de eeuw
 - 22 maa.-22 jun.: Aanwinsten kunstnijverheid
 - 28 maa.-14 sep.: Schilderijen van Italiaanse meesters
 - 28 maa.-14 sep.: Exotische textiel in Nederland (Zuidvleugel)

STEDELIJK MUSEUM

Paulus Potterstraat 13, Amsterdam 0031/20/573.29.11

- tot 31 maa.: "Kabinet". Heendaagse Russische kunstenaars verzameld rond het Peterurgse tijdschrift Kabinet

VAN GOGH MUSEUM

Paulus Potterstraat 7, 0031/20/570.52.00

- tot 2 maa.: Sir Lawrence Alma-Tadema, retrospectief

VLAAMS CULTUREEL CENTRUM DE BRAKKE GROND

Nes 45, 1012 KD Amsterdam, 0031/20/622.90.14

- tot 2 maa.: "De Kelten komen! Komt U ook?"
- tot 16 maa.: "Ingekleurde Werkelijkheid". Fred Maës, Max de Barbanson en Ton de Vrede

De Kelten komen. Komt u ook?

VLAAMS CULTUREEL CENTRUM DE BRAKKE GROND

Het Vlaams Cultureel Centrum de Brakke Grond te Amsterdam belicht de Keltische geschiedenis in Vlaanderen. Het gevarieerde overzicht van vondsten uit de Vlaamse bodem is alkomstig uit het Provinciaal

Archeologisch Museum voor Zuidoost-Vlaanderen. Foto's en voorwerpen geven een beeld van de Keltische forten, graven en heiligdommen. Bovendien wordt er aandacht geschonken aan de Romeinse invloeden op de Keltische wereld en de daaropvolgende germanisering. Tenslotte komen de resultaten aan bod van recente verkenning middels luchtfotografie.

Open: dinsdag t.e.m. zaterdag van 10 tot 20.30u., zondag van 13 tot 17u.

Toegang: gratis

Dordrecht

DORDRECHTS MUSEUM

Museumstraat 40, 3311XP Dordrecht, 0031/78/613.41.00

- tot 31 maart: Dordtse schapen en schepen, 19de-eeuwse landschappen

Dordtse schapen en schepen, 19de-eeuwse landschappen en zeegezichten

De tentoonstelling "Dordtse schepen en schapen" illustreert aan de hand van landschappen en zeegezichten, geschilderd door verschillende Dordtse meesters, de rijke periode aan het eind van de 18de en het begin van de 19de eeuw. Door ook de later ontstane, romantische, doeken van Willem de Klerk en de laat 19de-eeuwse schilderijen van Johan Christiaan de Vogel, François Carlebur en Frans Lebrete te tonen, wordt de invloed van de Haagse School en de school van Barbizon zichtbaar gemaakt.

Open: dinsdag tot zaterdag van 10 tot 17u., zon- en feestdagen van 13 tot 17u.

Groningen

GRONINGER MUSEUM

Museumeland 1, P.O. Box 90, Groningen 0031/50/18.33.43

- 23 feb.-19 mei: "A History of Andres Serrano / A History of Sex"

Uit het bovenste laatje

De cursussen en lezingen van AMARANT over de geschiedenis en de actuele ontwikkelingen van de beeldende kunst, over theater en filosofie én de kunsthistorische daguitstappen en reizen. Wil U onze gratis cursus- en reisbrochures thuisgestuurd krijgen, schrijf, bel of fax ons.

AMARANT

AMARANT vzw • HOOGPOORT 50 • 9000 GENT • TEL (09) 233 03 24 • FAX (09) 233 42 36

Nationale Tentoonstelling

REALISTISCHE STILLEVENS

MIN. 130 KUNSTWERKEN

Disciplines : olieverf, aquarel, pastel, gouache
Gemeentelijke Tentoonstellingszaal Haacht
3 t.e.m. 11 mei 1997

Deelnamemodaliteiten op aanvraag
Dossiers uiterlijk 15.03.97

INTERNATIONAAL KUNSTSALON 97 & BIENNALE BEELDHOEWKUNST

OCTOBER 1997

Nekkerhal Mechelen

Dossiers uiterlijk 1.06.97

Info

KUNSTSTICHTING PERSPEKTIEF

Vereniging Zonder Winstoogmerk
Mercatorlaan 25 - 3150 Haacht - Brabant
Tel. 016.603335 - Fax. 016.603034
<http://www.Artsite.be/Perspectief.htm>

Haarlem

FRANS HALSMUSEUM / VERWEYHAL
Grote Markt 16, Haarlem
0031/23/516.42.00

- tot 9 maa.: Herman Kruyder, overzichtstentoonstelling

Heerlen

STADGALERIJ HEERLEN
Raadhuisplein 19, 6400 Heerlen,
0031/45/560.44.49

- 9 maa.-8 jun.: Kurt Schwitters in Nederland

Kurt Schwitters in Nederland

In de Stads galerij Heerlen, het gemeentelijk museum voor moderne kunst van Heerlen, wordt een overzicht geboden van de activiteiten en contacten in Nederland van de dadaïst Kurt Schwitters. Vijftig collages, reliëfs en schilderijen worden gepresenteerd. Schwitters was

niet alleen beeldend kunstenaar, maar ook dichter, uitgever, architect en grafisch ontwerper. In Nederland verscheen in 1923 het eerste nummer van zijn tijdschrift "Merz", getiteld "Holland Dada".
Open: dinsdag tot vrijdag van 11 tot 17u., zaterdag, zon- en feestdagen van 14 tot 17u.

Laren

MUSEUM
Oude Drift 1, 1251 BS Laren NH,
0031/21.531.56.56

- tot 9 maa.: De gulden middenweg, Reimond Kimpe (1885-1970), schilderijen en tekeningen

Leiden

HET KONINKLIJK PENNINGKABINET
Rapunburg 28, Leiden 0031/71/12.07.48
• tot 31 maa. 1997: "De euro van de oudheid. Nieuw geld onder keizer Augustus"

Maastricht

BONNEFANTEN MUSEUM
Avenue Ceramique 250, Maastricht
0031/43/329.01.99

- tot 31 maa.: Carl Andre, sculpturen
- MECC**
- 8 tot 16 maa.: TEFAF Maastricht (The European Fine Art Fair)

Rotterdam

KUNSTHAL ROTTERDAM
Westzeedijk 341, 3015 AA Rotterdam,
0031/10/440.03.21

- tot 23 feb.: "Still Time". Sally Mnn (fotografie)
- tot 2 maa.: "L'armonia e l'invenzione". 90 jaar Lancia
- tot 9 maa.: "Hemelse gewaden uit China". Collectie Leo Haks
- tot 16 maa.: Designprijs Rotterdam 1997
- 8 maa.-4 mei: The People's Choice, Komar & Melamid

MUSEUM BOIJMANS VAN BEUNINGEN
Museumpark 18-20, Rotterdam
0031/10/441.94.00

- tot 16 maa.: Paul Bowles in Marokko, foto's, teksten, muziek
- tot 16 maa.: Impressions d'Afrique, Raymond Roussel
- tot 1 apr.: A station of the cross (1972), Paul Thek
- NEDERLANDS ARCHITECTUURINSTITUUT**
Museumpark 25, 3015 CB Rotterdam,
0031/10/440.12.00

- tot 16 feb.: "Between Sea and City - Eight Piers for Thessaloniki"
- tot 28 feb.: Collectie Van Doesburg / Schenking Van Moorsel
- tot 2 maa.: Nederland naar school. Twee eeuwen bouwen voor een veranderend onderwijs

Hemelse gewaden uit China. Geschenken voor goden en doden

Drie soorten Chinese gewaden vormen de kern van de tentoonstelling: papieren offerge-

waden, operakostuums uit de jaren dertig en lijkwaden. In de presentatie werd er naar gestreefd vooral het esthetische, vaak zeer theatrale, karakter van de gewaden te tonen. De bezoeker wandelt in een verduisterde ruimte over een verhoogd plankier, terwijl een computergestuurd lichtprogramma de gewaden belicht.

's Hertogenbosch

NOORDBRABANTS MUSEUM
Verwersstraat 41, 0031/73/687.78.00

- tot 9 maa.: Lucebert, 100 tekeningen
- tot 10 feb.: Jos van der Sommen, tekeningen en schilderijen
- tot 10 maa.: Joods leven in Brabant
- tot 1 apr.: Preservation XII, Rini Hurkmans
- 7 maa.-4 mei: Har Sanders, retrospectief overzicht
- 28 maa.-6 jul.: "Kinderen van alle tijden". Kindercultuur in de Zuidelijke Nederlanden, 16de t/m 19de eeuw

Zopas verscheen

Hedendaagse schilders in Nederland en Vlaanderen

In dit kunstboek geven de kunstcritici Elly Stegeman en Ludo Bekkers een beeld van de hedendaagse schilderkunst in Nederland en Vlaanderen. Het boek bestaat uit twee algemene inleidingen en vijftig schildersprofielen.

Het is verkrijgbaar in het Nederlands, Frans, Duits, Engels, Spaans en Italiaans en telt 128 bladzijden. Het bevat 35 fraaie illustraties in kleur.

Kostprijs: 690 BEF / f 38,-

Te bestellen bij:

Stichting Ons Erfdeel
Murissonstraat 260
B-8931 Rekkem (België)
Tel. (056) 41 12 01
Fax (056) 41 47 07

Fotografiecircuit

Tilburg

DE PONT STICHTING VOOR HEDENDAAGSE KUNST

Wilhelminapark 1, Tilburg

0031/113/43.83.00

- tot 13 apr.: "Passie / Passion" - Christian Boltanski

NEDERLANDS TEXTIELMUSEUM

Goirkestraat 96, 5046 GN Tilburg,

0031/113/542.22.41

- tot 23 feb.: Museum in bedrijf. Techniek-kunst-design verweven
- tot 16 maa.: Hommage aan Harry Boom, een eigenzinnig kunstenaar (+1995)

Museum in bedrijf

Met deze tentoonstelling viert het Nederlands Textielmuseum het feit dat het tien jaar geleden zijn intrek nam in de gebouwen van de voormalige textielfabriek Mommers & Co in Tilburg. In een korte introductie staat de verhuis en de restauratie centraal. Vervolgens wordt "verwevenheid van techniek-kunst-design" in beeld gebracht aan de hand van drie textieltechnieken: damast weven, textieldruk en tuften. Bezoekers aan de tentoonstelling worden uitgenodigd om hun creativiteit te tonen door met een handtuftmachine te tuften aan een groot "museumbezoekerskleed".

Open: dinsdag tot zaterdag van 10 tot 17u., zondag van 12 tot 17u.

Frankrijk

Reims

FRAC, FONDS RÉGIONAL D'ART CONTEMPORAIN CHAMPAGNE-ARDENNE

1 Place Museux, Reims

0033/26/05.78.32

- tot 2 maa.: "Nouvelles acquisitions '95"

Aalbeke

O.C. Aalbeke

Krugerstraat 9

- 8 feb.-6 maa.: Carine Steelandt
- 8 maa.-10 apr.: Xavier Rombouts
- 12 apr.-8 mei: Pierre Kempeneer

Antwerpen

C.C. Luchtbal

Columbiastraat 110

- 8 feb.-4 maa.: Mark Leys
- 7 maa.-6 apr.: Paul D'Haese
- 10 apr.-6 mei: Peter Persoons

Elcker-Ik centrum

Breughelstraat 33

- 3-28 feb.: Eva Depoorter
- 3-25 maa.: Kris Demasure
- 7-30 apr.: Annetie Gibbels

Bornem

C.C. Bornem

St-Amanssesteenweg 41

- 5 feb.-3 maa.: Peter Persoons
- 5 maa.-7 apr.: Charles Goethals

Heist-op-den-Berg

C.C. Zwaneberg

Bergstraat

- 7 feb.-4 maa.: Tom Indekeu
- 7 maa.-8 apr.: Mark Leys
- 11 apr.-6 mei: Paul D'Haese

Heusden-Zolder

C.C. Heusden-Zolder

Dekenstraat 40

- 7 feb.-5 maa.: Stephan Vercremer
 - 7 maa.-9 apr.: Tom Indekeu
 - 11 apr.-7 mei: Mark Leys
- #### Hoeselt
- ##### C.C. Hoeselt
- Europalaan 2
- 7 feb.-5 maa.: Guy Voet
 - 7 maa.-9 apr.: Stephan Vercremer
 - 11 apr.-7 mei: Tom Indekeu

Knokke-Heist

C.C. Knokke-Heist

Meerlaan 30a

- 8 feb.-6 maa.: Jerry Koninckx
- 8 maa.-10 apr.: Hubert Veldeman
- 12 apr.-8 mei: Guy Voet

Kortrijk

C.C. Kortrijk

St-Maartenskerkhof 8

- 8 feb.-6 maa.: Xavier Rombouts
- 8 maa.-13 apr.: Pierre Kempeneer
- 12 apr.-8 mei.: Jerry Koninckx

Lokeren

C.C. Lokeren

Torenstraat 1

- 8 feb.-6 maa.: Bart Leye
- 8 maa.-10 apr.: Marc Gomme
- 12 apr.-8 mei: Lydia Nesvadba

Marke

O.C. Marke

Hellestraat

- 8 feb.-6 maa.: Sandra Driljeux

- 8 maa.-10 apr.: Carine Steelandt

- 12 apr.-8 mei: Xavier Rombouts

Menen

O.C. 't Ghelandt

Waalvest

- 8 feb.-6 maa.: Lydie Nesvadba
- 8 maa.-10 apr.: Sandra Driljeux
- 12 apr.-8 mei: Carine Steelandt

Sint-Truiden

C.C. De Bogaard

Minderbroedersstraat 29

- 7 feb.-5 maa.: Hubert Veldeman
- 7 maa.-9 apr.: Guy Voet
- 11 apr.-7 mei: Stephan Vercremer

Strombeek-Bever

C.C. Strombeek-Bever

5 feb.-3 maa.: Paul D'Haese

- 5 maa.-7 apr.: Peter Persoons
- 9 apr.-5 mei: Charles Goethals

Tielt

C.C. Tielt

St-Michielsstraat 9

- 8 feb.-6 maa.: Pierre Kempeneer
- 8 maa.-10 apr.: Jerry Koninckx
- 12 apr.-8 mei: Hubert Veldeman

Turnhout

C.C. de Warande

Warandestraat 42

- 5 feb.-3 maa.: Charles Goethals
- 5 maa.-7 apr.: Eva Depoorter
- 9 apr.-5 mei: Kris Demasure

Wevelgem

O.C. Wevelgem

Acaciastraat

- 8 feb.-6 maa.: Marc Gomme
- 8 maa.-10 apr.: Lydie Nesvadba
- 12 apr.-8 mei: Sandra Driljeux

Ateliers, lezingen, cursussen en performances...

Jongeren

Antwerpen

Museum voor Fotografie

Waalse Kaai 47, 03/216.22.11

- "Atelierreeks A: Zelf de fotografie opnieuw uitvinden"

Voor jongeren van 11 tot 14 jaar.

Data: 11 en 12 feb. (10 tot 15u), of 1 en 2 april (10 tot 15u), of 19 en 26 apr. (10 tot 15u). Prijs: 650,-BF

Voor jongeren vanaf 15 jaar: Data: 4, 5 en 6 april (10 tot 15.30u), of 17,24 en 25 apr. (10 tot 15.30u). Prijs: 1000,-BF

- "Atelierreeks B: Fotografie verder ontdekken"

Voor jongeren van 11 tot 14 jaar. Data: 13 en 14 feb. (10 tot 15u) of 7 en 8 apr. (10 tot 15u), of 3 en 10 mei. Prijs: 1300,-BF.

Voor jongeren vanaf 15 jaar: Data: 11, 12 en 13 apr. (10 tot 15.30u), of 31 mei, 7 en 14 jun. (10 tot 15.30u). Prijs: 2000,-BF.

Info en inschrijvingen: Ann Van Dyck of Ann Verbecque, 03/216.22.11

Gent

Museum voor Schone Kunsten

Citadelpark, 9000 Gent, 09/222.17.03

- Geleide bezoeken met atelier voor

kinderen van 6 tot 12 jaar op woensdagnamiddag van 14 tot 16u. Prijs: 2000,-BF per trimester.

- Geleide bezoeken met atelier voor kinderen van 10 tot 14 jaar op zaterdagnamiddag van 13.30u tot 15.30u. Prijs: 2000,-BF per trimester

Tongeren

Gallo-Romeins Museum

Kielenstraat 15, 3700 Tongeren

- Het jeugdatelier is een aparte plek in het Gallo-Romeins Museum voorbehouden aan leerlingen en leraars. De activiteiten in het jeugdatelier vullen het museumbezoek aan met een op maat gesneden programma. De doelgroepen voor de atelierwerking zijn het L.O. en de 1ste graad van het S.O. Een uitgebreide activiteitenbundel wordt op aanvraag toegestuurd (u betaalt er 100,-BF voor). Alvast enkele tot de verbeelding sprekende titels: "Op het gevoel"; "Creatief met klei"; "Dood en begraven"; "Goden en godinnen in alle maten en gewichten"... De prijs voor het "scholenarrangement" bedraagt: 1. de toegangsprijs: 50,-BF (L.O.) en 75,-BF per leerling 2. de gids: 1.500,-BF en 3. toegangsprijs jeugdatelier: 50,-BF per leerling.

Zoekt u illustraties voor publicaties, films, multimedia, dan kan u terecht bij

Elisabeth
Lauwers-Derveaux

Iconografisch documentaliste

OPZOEKEN VAN BEELDMATERIAAL
kunst, geschiedenis, actualiteit, natuur...

in musea, bibliotheken, archieven,
persagentschappen, diatheken,
in binnen- en buitenland

LEVEREN VAN FOTO'S EN DIA'S

REGELEN VAN RECHTEN

BRUSSELSESTEENWEG 87
B-3080 TERVUREN
TEL. 02 / 767 51 55 - FAX 02 / 767 01 19

Concentratie en inspiratie.

U als conservator, restaurateur, museumdirecteur, galeriehouder, organisator van exposities of particulier verzamelaar kent als geen ander de vragen en problemen van de dagelijkse praktijk.

Internationale vakbeurs voor restauratie, passieve conservering en museuminrichting:
meer dan een beurs.

11-14 maart 1997
dagelijks 10.00 - 18.00 uur,
donderdag 10.00 - 20.00 uur

ART Collecting & Protecting is hierop hét antwoord. Op deze specialistische vakbeurs vindt u informatie en advies op terreinen als (passieve) conservering, verzekering, beveiliging, documentatie, restauratie, transport en tentoonstellingsinrichting. Daarnaast zijn er tal van interessante lezingen (o.a. over MUSAVE) en is het dé gelegenheid om uw collega's te ontmoeten.

Gelijktijdig met:
The European Fine Art Fair
8-16 maart 1997

Voor meer informatie:
Tel. +31 (0)43 - 3838383
Fax +31 (0)43 - 3838300

Rechtstreeks vanuit België:
0800 - 18041 (gratis)

mecc Maastricht

Voor meer informatie betreffende de educatieve werking van het Gallo-Romeins Museum: 012/23.39.14, contactpersonen: Nancy Tilkin of Theo Deckers.

Volwassenen

Antwerpen

Museum voor Fotografie

Waalse Kaai 47, 03/216.22.11

• "Atelierreeks A: Zelf de fotografie opnieuw uitvinden"

Data: 4,5 en 6 april (10 tot 15.30u), of 17,24 en 25 apr. (10 tot 15.30u). Prijs: 1500,-BF

• "Atelierreeks B: Fotografie verder ontdekken".

Data: 11, 12 en 13 apr. (10 tot 15.30u), of 31 mei, 7 en 14 jun. (10 tot 15.30u).

Prijs: 2000,-BF.

Info en inschrijvingen: Ann Van Dyck of Ann Verbecque, 03/216.22.11

Brussel

Filmmuseum

Baron Hortastraat 9, 02/507.83.70

• 1-2 maa.: Seminarie "Het melodram" gegeven door Dominique Nasta, leraar aan de U.L.B.

Malle

Provinciaal Vormingscentrum

• "Werken met video". De cursus is voornamelijk gericht op de praktijkervaring met aandacht voor bediening van de camera, beeldtaal, cameratechniek en montage. Voorkennis is niet vereist.

Data: sessie 93: 27/2, 3/3, 8/3, 13/3, 17/3, 24/3, 27/3 - sessie 94: 17/4, 21/4, 2/5, 5/5, 12/5, 15/5, 22/5

Deelnameprijs: 3.500,-BF per persoon

Informatie: Provinciaal Vormingscentrum, Smekenstraat 61, 2390 Malle, 03/312.80.00, contactpersoon: Hugo Haegemans

Gent

Amarant vzw

Hoogpoort 50, 9000 Gent, 09/233.03.24

• Amarant organiseert cursussen, lezingen, ontmoetingen en kunsthistorische uitstappen. Alle informatie wordt op aanvraag thuisgestuurd. Er zijn cursussen over de Amerikaanse kunsttheorie, actuele fotografie, filosofie en nog veel meer

Vlied

Vandeveldestraat 68, 9000 Gent, 09/223.20.64

• Bij bij de Vlaamse Volkshogeschool Vlied vzw kan er uit een zeer ruim aanbod cursussen gekozen worden. Inlichtingen en inschrijvingen op bovenstaand adres.

Lezingen

Antwerpen

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten

Plaatsnijdersstraat 2, 03/238.78.09

• 9 feb.: "Kunstenaars berichten over de moderniteit" door Greta Van Broeckhoven, kunsthistorica

• 23 feb.: "Restauratie papier" door Ilse Bogaert

• 9 maa.: "Vlaamse miniaturen voor vorsten en burgers, 1475-1550" door prof.dr. M. Smeyers (K.U.Leuven)

• 23 maa.: "Luxe en devotie. Het brevier uit de verzameling Mayer van den Bergh"

Koksijde

Archeologisch- en Cultuurhistorisch Museum Duinenabdij

Abijdhoeve "Ten Bogaerde", Ten Bogaerdelaan, 058/51.19.33

• 14 feb. (20.30u): "Het landschap tijdens de Middeleeuwen" door prof.dr. A. Verhulst (Universiteit Antwerpen)

• 14 maa. (20.30u): "Het landschap in de ruimtelijke planning" door prof.dr. C. Vermeersch (Universiteit Gent, on-

dervoorzitter Koninklijke Commissie Monumenten en Landschappen, opdrachthouder Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen) i.s.m. prof.dr. L. Albrechts.

Wandelvoordrachten

Antwerpen

Museum van Hedendaagse Kunst

Leuvenstraat, 03/238.59.60

• 2 maa.: Rondleiding door Ronald Van de Sompel in de tentoonstelling van Eran Schaerf. Prijs: 100,-BF (toegang museum inbegrepen)

Uitstappen

Het Archeologisch- en

Cultuurhistorisch Museum Duinenabdij

Koksijde organiseert volgende uitstappen:

• 22 feb.: "Frans-Vlaanderen" door prof.dr. A. Verhoeve (Op.Cit) en dr. R. Knaepen.

Deelnameprijs 900,-BF per persoon (vervoer, gids, middagmaal en koffie inbegrepen)

• 29 maa.: "Het Krekengebied en Zeeuws-Vlaanderen" door lic. H. Kerrinckx (Bestuur Monumenten en Landschappen).

Deelnameprijs 900,-BF per persoon

TIC

TIJDSCHRIFT VOOR INDUSTRIËLE CULTUUR

- HET ENIGE ALGEMENE TIJDSCHRIFT OVER INDUSTRIËEL ERFGOED IN VLAANDEREN ... EN ELDERS
- RIJK GEÏLLUSTREERD
- VERSCHIJNT 4X PER JAAR

JAARABONNEMENT VOOR 4 NUMMERS

500 FR + 100 FR PORTKOSTEN

STORTEN OP REKENING NUMMER 001-0951892-10

ASLK MET VERMELDING : VIAT vzw 9000 GENT

EEN UITGAVE VAN VZW VIAT OUDEVEST 18 9000 GENT TEL 09/223 59 69 FAX 09/233 07 39

Boeken

(vervoer, gids, middagmaal en drak inbegrepen).

Vertrekpunt van de uitstappen:
Museum Duinenabdij, Koninklijke
Prinslaan 8, 8670 Koksijde, info:
058/51.19.33

Oproep

Gustave van de Woestyne

Dit jaar is het precies 50 jaar geleden dat Gustave van de Woestyne overleed. Dit feit wordt herdacht met een tentoonstelling in het Museum van Deinze en Leiestreek (26 september tot 15 december). Ter gelegenheid van deze tentoonstelling wordt ook een oeuvercatalogus uitgegeven, opgemaakt door de zoon van de schilder, Maxime en zijn echtgenote.

Personen die in het bezit zijn van een werk van Gustave van de Woestyne worden voor vermelding van het schilderij in het boek en voor eventuele bruikleen, verzocht contact op te nemen met ofwel Maxime van de Woestyne, rue d'Ottignies 39, 1380 Lasne, 02/633.33.00 of Veerle Van Doorne, conservator van het Museum van Deinze en de Leiestreek, Lucien Matthyslaan 3-5, 9800 Deinze, 09/381.96.79. Discretie wordt uiteraard gewaarborgd.

Muurschilderingen in Limburg

door Leon Smets (red.)
1996, 24 x 17 cm, 72 blz., geïllustreerd in kleur, 200,-BF
Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed, Borgloon

Deze brochure is opgevat als een erfgoedtoeristische gids langs bestaande muurschilderingen in de provincie Limburg. De gids bevat praktische informatie of en wanneer de monumenten te bezoeken zijn. Een kaartje is bijgevoegd. Verkrijgbaar in Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed, Kasteel Rijk, Borgloon, 011/69.11.88.

Waar is de tijd - 1000 jaar Kempen en de Kempenaren

1996, 31 x 24 cm, 440 blz., meer dan 1.100 illustraties grotendeels kleur, 18-delig, 160,-BF per deel
Waanders/Diogenes

In oktober verscheen de eerste editie van dit 18-delig verzamelingwerk over de geschiedenis van de Kempen en haar bewoners. Er komt elke maand een nieuwe aflevering, telkens gewijd aan één thema (verkeer, gelovigen, handelaars, vertier, misdaad, kunstenaars, ...). Met de edities wordt gemikt op een ruim publiek; de talrijke illustraties, de presentatie en de vlot leesbare teksten maken deze uitgaven inderdaad tot een begeerlijke lectuur en documentatie. Er gaat zeer veel aandacht naar de mens in de Kempen, het collectief geheugen wordt rijkelijk aangespro-

ken, archieven werden doorgevoerd op zoek naar feiten over het leven van de gewone man; uit archieven, musea en privéverzamelingen werd zeer mooi beeldmateriaal geselecteerd. Verkrijgbaar in boekhandel, dagbladhandel en kiosk.

Mode in België in de 19de eeuw

door Marguerite Coppens
1996, 30 x 21 cm, 238 blz., 145 illustraties waarvan vele in kleur
Vrienden van de Koninklijke Musea van Kunst en Geschiedenis

Deze tweetalige (NL en F) uitgave behandelt de evolutie van de Belgische mode en is geïllustreerd met de onuitgegeven kostuumverzamelingen van de Koninklijke Musea van Kunst en Geschiedenis van Brussel waar de auteur conservator-afdelingshoofd is.

Het boek heeft wetenschappelijke kwaliteiten, maar is ook geschreven voor een ruimer publiek en wordt gelardeerd met talrijke anecdotes. Verkrijgbaar in de boekwinkel van de KMKG, Jubelpark 10, 1000 Brussel, 02/741.72.57.

De Belgische Art Nouveau en Art Deco wandtegels M&L cahier 3

door Mario Baeck en Bart Verbrugge; Oswald Pauwels (foto's)
1996, 21 x 29,7 cm, 224 blz., 400 kleurenillustraties, 1.350,-BF
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Monumenten en Landschappen, Brussel.

Deze M&L-cahier is de derde in de reeks. Voordien verschenen reeds "Glas in lood" (995,-BF) en "Middeleeuwse muurschilderingen" (1.200,-BF). Cahier 3 wil een overzicht bieden van de Belgische wandtegelproductie in de periode van 1880 tot 1940; ook de periode na WO II krijgt enige aandacht. Ruimschoots wordt aandacht besteed aan de oorzaken van de plotselinge en zeer hevige opleving van de wandtegelpindustrie ca. 1895. Uit tot op heden onbekend archiefmateriaal, waaruit ook de vele illustraties zijn geput, kon worden afgeleid hoe de fabrikanten zich profileerden en inspeelden op de smaak van het publiek.

Tientallen woningen en gebouwen zijn opgenomen, evenals een inventaris van de fabrieken met hun merken, een glossarium met technische termen en tips voor behoud en restauratie van tegelpanelen en tegellambriseringen in exterieur of interieur.

De drie M&L Cahiers zijn verkrijgbaar door storting van het vereiste bedrag op rekeningnummer 091-2206040-95 (Fonds Monumenten en Landschappen).

Een trein van Troje, verhalen van een snelle trein en een slome stad

door Joris Sleebus e.a.
1996, 34 x 25 cm, 160 blz., rijk geïllustreerd in zwart-wit, 850,-BF
Bruxelbinnenstebuiten, Brussel

Onder bovenstaande titel worden vier producten aangeboden: een boek, een wandelwijzer, een opdrachtenpakket voor de schoolgroep en tien deskundige gidsen voor de groepen. Het gaat in essentie om een treinreis vanuit de Brusselse HST-terminal, die met een ruime boog op zoek gaat naar de internationale achtergronden van de HST-ontwikkeling en terugkeert naar het Zuidstation en de omliggende buurten van Sint-Gillis en Kuregem. Deel 1 van het boek "Wachten op de trein" gaat in op de historische, politieke, economische, sociale, stedenbouwkundige en speculatieve aspecten van het HST-project.

"Deel II: hoog vliegen en laag vallen" is een analyse van de internationale achtergronden van het Eurostar- en Thalysproject. Dit deel bevat eveneens vergelijkingen met initiatieven in het Franse Calais en Rijsel en met het HST-debat in Nederland. "Deel III: landen op de stad" vormt een bloemlezing over de Brusselse landingsplaats en de wijken rond het Zuidstation: Kuregem en Sint-Gillis. Bij het boek hoort een plattegrond van de Zuidbuurt; daarop de locaties met de verwijzing naar de bladzijde waar je de meeste informatie daarover terugvindt.

Verkrijgbaar in de boekhandel en bij

Bruxel-
binnenstebuiten,
02/511.78.83

Naar aanleiding van deze bijzondere tentoonstelling wordt een map met een beperkte druk op 30 exemplaren van acht originele lino's van KAREL MAES aangeboden.
Kostprijs 15 000,- fr.

TENTOONSTELLING

7 UIT DE TWINTIGER JAREN

AVANT-GARDISTEN

Felix De Boeck
Prosper De Troyer
Marthe Donas
Pierre-Louis Flouquet
Karel Maes
Jozef Peeters
Victor Servranckx

ABB-GALERIJ
Hoekgebouw
Diestsevest-Diestsestraat
3000 LEUVEN

1922 | ABB
1997

De tentoonstelling is vrij toegankelijk

van 18 januari tot 15 maart 1997

op werkdagen van 9 tot 16 uur
op zaterdag van 14 tot 17 uur.

Gesloten op zondag.